Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 21 — No. 7423 — Fiati her yerde 5 kuruş | PERŞEMBE 22 Haziran 1939 | Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Barem kanununun müzakeresi

Bir madde üzerinde 3 saatten fazla münakaşa edildi

Inhisarlar memurlarının Baremden istisna edilmelerinin sebebi anlatıldı

Maliye Vekilinin, vergi tebligatına dair kanunun tatilden evvel Meclisten çıkarılması hakkındaki teklifi kabul edildi

Ankara 21 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugün B. Mazhar Germen'in riyasetinde içtima etmiştir. Celse açılır açılmaz, kürsüye gelen Maliye Vekili B. Fuad Ağralı dedi ki:

— Vergilerimizin tarh ve tahakkuk usullerinde, mümkün olduğu kadar basitlik ve mükellefler için kolaylık teminini araştırmakta olduğumuzu münasebet düştükçe yüksek huzurunuzda arzetmiştim. Bu cümleden olmak üzere, mümkün olan tadilâtı ihtiva etmek ve ayni zamanda kanunları da bir arada toplu bulundurmağı temin etmek gayesile geçen sene bir proje takdim etmiştik. Bu proje 380 küsur maddeyi ihtiva etmektedir: (Vasıtasız vergiler kanunu projesi). Tabiî bunda dört, beş vergi kanunu bir araya getirilmiştir. Bu kanunun kısa bir zamanda çıkması mümkün olmıyacaktır. Onun için, bilhassa tebligat noktalarındaki iphamı izale etmek üzere 30 - 35 maddelik ufak bir proje takdim ettik. Bu proje, Adliye, Maliye ve Bütçe encümenlerine havale edildi. Lâyihanın tatilden evvel çıkmasında büyük bir fayda olacağı kanaatindeyiz. Tensip buyurursanız bu projenin müzakeresini bu üç encümenden seçilecek zevattan müteşekkil muhtelit bir encümene havale edelim.

B. Hilmi Uran

B. Fuad Ağralı

B. Raif Karadeniz

B. Refik İnce

Maliye Vekilinin bu teklifi reye konularak kabul edildi.

Barem kanunu

Bundan sonra Barem kanununun müzakeresine devam edildi. Geçen celsede Bütçe encümenine havale edilen tadil takrirleri üzerine, encümenin hazırladığı mazbatalar okundu. Bu mazbatalarda, verilen takrirlerden, ihtiyaçtan fazla serbes doktor ve baytar bulunan vilâyetlerdeki doktor ve baytarların 2, bulunmıyan vilâyet ve kazalardakilerin de 3 vazife alabilmeleri şeklinde olan takrir ile İnhisarlar ve Devlet Demiryolları umum müdürlüklerine, alacakları ücretlerden başka 100 liraya kadar tazminat verilmesi hakkındaki hükmün kanundan çıkarılmasına dair olan teklifin encümence muvafık görüldüğü zikredilmekte idi.

Belediyeler

Barem kanununun bütün Belediyelere değil, İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek olan Belediyeler hakkında tatbik edilmesi şeklindeki teklifin de encümence muvafık görüldüğü kaydedildikten sonra Kütahya mebusu Muzaffer Gökerin Barem kanununun Belediyelere bağlı müesseselerde çalışan memurlar hakkında da tetbik edillip edilemiyeceği şeklindeki takriri hakkında da şöyle denilmekte idi:

(Devamı 13 üncü sahifede)

Mısır Hariciye Nazırı bu sabah Ankaradan geldi

Bugün öğleden sonra muhterem misafirimiz şerefine Vali tarafından bir ziyafet verilecek

Resmî tebliğ neşredildi. Bu ziyaret, muhtelif sahalarda ve bilhassa ekonomik sahada daima daha sıkı müstakbel bir teşriki mesainin inancasını teşkil eder

Muhterem misafirimiz Ankara istasyonunda

Muhterem misafirimiz Mısır Hariciye Nazırı Abdülfettah Yahya paşa ile maiyeti erkânı bu sabah şehrimize gelmişler, Haydarpaşa istasyonunda merasimle karşılanmışlardır. Misafirimiz, Haydarpaşadan Tophane rıhtımına çıkmış, oradan Perapalas oteline gitmiştir.

Abdülfettah Yahya paşa, öğleden evvel Valiyi, müteakiben İstanbul kumandanını ziyaret edecek ve bu ziyaretler iade edilecektir. Bunu müteakip Cümhuriyet âbidesine çelenk koyacak ve saat 13 te Vali tarafından Tarabyada Tokatlıyan otelinde bir ziyafet verilecektir. Abdülfettah Yahya paşa, öğleden sonra müzeleri ve şehrin görülecek yerlerini ziyaret edecektir.

Resmî tebliğ

Ankara 21 (A.A.) — Bu akşam aşağıdaki tebliğ neşredilmiştir:

Mısır krallığının Hariciye Nazırı Ekslâns Abdülfettah Yahya paşa, Türkiye Hariciye Vekilinin geçen sene yaptığı ziyareti iade etmek üzere 19 haziran 1939 da Ankaraya gelmiştir.

Mısır Hariciye Nazırı Yalovada Reisicümhur tarafından kabul olunmuştur.

Mısır Hariciye Nazırı, Başvekil ile Hariciye Vekili ve diğer Türk devlet adamlarile görüşmelerde bulunmuştur.

Fevkalâde samimî olan bu görüşmeler, iki memleket münasebetlerine hâkim olan samimî dostluğu ve tam anlaşmayı göstermiştir.

Bu ziyaret, Türkiye ile Mısır arasındaki ananevî münasebetlerin heyecanlı tezahürüne vesile olmuştur. Ve muhtelif sahalarda ve bilhassa ekonomik sahada daima daha sıkı müstakbel bir teşriki mesainin inancısını teşkil eder.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Moskova müzakereleri

Dün Londradan B. Strang'a yeni talimat gönderildi

İngiltere büyük elçisi, Baltık devletleri hakkında yeni bir Fransız - İngiliz formülü vermiş

Londra 21 — Moskovada bulunan Stranga yeni talimat verilmiştir. B. Strang, Sovyet Hariciye komiserile tekrar görüşecektir.

Paris 21 — Siyasî mahafil, Moskovada cereyan eden müzakereler hakkında ketumiyeti muhafazaya devam ediyorlar. Maamafih iyi malûmat sahibi mahfiller, müzakerelerin cereyan şeklinden ve üç devletin bir neticeye varmak için gösterdikleri arzudan dolayı nikbin görünüyorlar. Paris siyasî mahafilinde, Sovyetler ile müzakerelerin muvaffakıyetle neticeleneceğinden artık şüphe edilmemektedir.

Rusya, Uzak Şarktaki hudutlarının garanti edilmesini istemedi

Moskova 21 (A.A.) — Bazı Alman gazeteleri, 20 haziran tarihli nüshalarında, İngiltere ve Fransa ile yapılan müzakerelerde, Sovyet hükûmetinin Uzak Şarktaki hudutlarının garantisi bahsinde israr ettiğini ve bu keyfiyetin, bir anlaşmaya varılmak hususunda engellik eylediğini bildiren bir haber neşretmiştir.

Tas ajansı, bu haberin her türlü asıl ve esastan âri olduğunu bildirmeğe mezundur.

İngiliz - Fransız formülü

Moskova 21 (A.A.) — Molotofla İngiliz ve Fransız büyük elçileri ve William Strang arasında bugün yapılan görüşme iki saat sürmüştür. Görüşmeden sonra hiçbir beyanat verilmemiş olmakla beraber İngiltere büyük elçisinin Baltık devletleri hakkında yeni bir Fransız - İngiliz formülünü verdiği tahmin edilmektedir. Molotofun bu görüşmeler neticesini şimdi siyasî büroya tebliğ edeceği ve cevabını perşembe sabahı vereceği bildiriliyor.

Londra 21 (A.A.) — Chamberlain Avam Kamarasında yaptığı beyanatta Moskova müzakerelerinin münhasıran Avrupa vaziyetine ait bulunduğunu teyit eylemiştir.

Hitler 1 temmuzda mühim bir nutuk söyliyecek

Berlin 21 (A.A.) — Almanyanın 10 bin tonilâtoluk beşinci ağır kruvazörünün denize indirilmesi münasebetile 1 temmuzda Hitler, merasimde bulunacak ve mühim bir nutuk söyliyecektir.

Portekiz, İtalyaya ihracatı durdurdu

Karşılıklı döviz verilmedikçe sevkıyat yapılmıyacak

Londra 21 — Portekiz hükûmeti İtalyaya ihracatı durdurmuştur. Bunun sebebi İtalyada bir çok alacak toplanmasıdır. Hükûmet mukabili döviz olarak verilmedikçe Portekizden İtalyaya sevkiyata müsaade etmemektedir.

Dikkatler:

Aylığı 400 liraya oda...

Birinci sınıf otellerimizde bir oda on iki lira... Demek ki aylığı 360 liraya düşüyor... (Bahşişi, yemek ve saire dahil değil).

Başka memleketlerde bu fiatten yükseğe de istisnai oteller vardır. Fakat orası milyarderlerin uğrağıdır. «Milyonerlerden aşağı kimse gelip o sınıf insanlara balta olmasın!» düşüncesile fiatler kasden pahalı yapılmıştır. Hem bizim ültralüks odalar, onların ikinci nevi otel dairelerile mükayese edilirse yarışı kaybederiz.

Bir seyyah, Türkiyede 12 lira verip garbin iki liralık bir otelinde oturduğu intibaını hasıl edecektir. Böyle fiat olmaz!.. Yeniden tedkik edilsin... Kimseden - bahşiş dahil - mahiye 400 lira oda kirası istiyemeyiz.... Bu gibi fiatleri hak edecek şeraiti henüz yaratmış değiliz.

İngiltere ve İngilizler

Victoria'ya isyan

Yazan: Halide Edib

Bugün beşinci sahifemizde

— Maşallah bayım, âlâ asfalt caddeye çıkmış, ne okuyup gidiyorsun?..
— Sebzelerini lâğım sularile sulayan bostancıları...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

İngiliz - Fransız ve Sovyet paktı

Bir çok noktalarda anlaşma oldu

Lord Halifax "Sovyetlerle menfaatlerimiz ve hedeflerimiz aynidir, yakında bir itilâfa varacağımızı ümid ediyoruz „ dedi

Paris 22 — Fransız Hariciye Nazırı B. Bonnet dün Hariciye encümeninde beynelmilel vaziyet ve İngiltere ve Fransa ile Sovyet Rusya arasında cereyan eden müzakereler hakkında izahat vermiş ve demiştir ki:

— Birçok noktalarda itilâf hasıl olmuştur. Mesele, garanti istemiyen bazı devletlere verilecek garanti meselesindedir. Müzakereler müsaid bir surette devam ediyor. Fransa, anlaşmanın akdını kolaylaştırmak için elinden geleni yaptı ve yapıyor.

Londra 22 — Vinston Çorçilin riyaset ettiği bir ziyafette söz söyliyen Hariciye Nazırı Lord Halifaks, Tien-Tstin meselesinde vaziyetin henüz tamamile tavazzuh etmediğini söyledikten sonra Avrupa meselelerine naklıkelâm ederek ezcümle demiştir ki:

— İngiltere, anarşiye ve cebir ve kuvvete karşı koymak için bazı Avrupa devletlerine garanti vermiştir.

Sovyet Rusya ile müzakeredeyiz. Sovyetlerle menfaatlerimizin ve hedeflerimizin ayni olduğuna kaniiz. Ayni hedefe yürüyoruz. Yakında bir itilâfa varacağımızı ümid ediyoruz.

Molotof - Strang mülâkatı iki saat sürdü

Paris 22 — Moskovadan Fournier ajansı bildiriyor: B. Strang dün B. Molotof dün iki saat süren bir mülâkat yapmıştır, siyasî mahafil, bu mülâkatın mevzuu hakkında azamî ketumiyeti muhafaza ediyorlar.

B. Göbbelsin bir nutku

Almanya, tarihen kendisine aid olanları geri alacak

Berlin 22 — Mevsim tebeddülü yortusu münasebetile olimpiyad stadında bir buçuk milyon halkın iştirakile yapılan şenliklerde doktor Göbbels bir nutuk irad etmiş ve demiştir ki:

«Dünyanın nimetlerinden 80 milyon Almanı mahrum etmek istiyenler bilmelidirler ki, karşılarında eski zamanın zayıf Almanyası değil, Hitlerin kuvvetli Almanyası bulunuyor. İngilizler görmemezlikten geliyorlar. Maamafih biz tarihen bize aid olanları geri almağa azmetmişizdir. Bu azmimizin önüne geçilemez.»

Vergi işleri

Maliye Vekâleti alâkadarlara iki tamim gönderdi

Ankara 21 (Akşam) — Bir takvim yılı içinde işe başlayıp ayni takvim yılı içinde işini terkettiği halde ne işe başladığını ve ne de işi bıraktığını mal dairelerine ihbar etmemiş olanların vergilerine yüzde on beşten fazla zam yapılmaması lâzım geleceği Maliye Vekâleti tarafından alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

Ankara 21 (Akşam) — Bir şehir veya kasaba dahilindeki ticarethanelerini ayni şehir ve kasabaya nahiye veya köylere nakleden kazanç vergisi mükelleflerinin işlerini terketmiş sayılıp sayılmayacakları hususunda tereddüt edildiği maliye müfettişlerince yapılan tetkiklerden anlaşılmaktadır.

Bu münasebetle Maliye Vekâleti tarafından alâkadarlara yapılan bir tebliğe göre, ticarethanelerin şehir ve kasaba haricine nakledilmeleri işin bırakılması hükmündedir. Binaenaleyh bu gibiler hakkında kazanç vergisi kanununun iş yerlerini terk edenler hakkındaki hükümleri dairesinde muamele yapılacaktır.

Almanyanın Şarkta faaliyeti

Alman hükûmeti İbnissuud nezdine bir diplomat gönderecek

Berlin 21 (A.A.) — «Correspondance Politique et Diplomatique» gazetesinin bildirdiğine göre, Kral İbnissuud tarafından gönderilen murahhasın Hitleri ziyareti üzerine Almanya hükûmeti Suudî arabistana daimî bir dilomat yollamağa karar vermiştir.

İspanya bitaraf kalacak

Verdiği teminat Fransada iyi karşılandı

Paris 21 — İspanyanın bitaraf kalacağına dair verdiği teminat, burada doğru telâkki edilmektedir. İspanyanın bu teminatı, Burgostaki Fransız sefiri Mareşal Petain'in mesaisine atfedilmektedir.

Fransada muhafaza altına alınmış olan İspanya hükûmetine aid altınlar meselesi, İspanyaya iadesine karar verilmek suretile halledilmiştir. İspanyanın, Fransadaki İspanyol mültecilerini kabul edeceği ümid edilmektedir.

Singapur konferansı

Bugün İngiliz ve Fransız kumandanları müzakereye başlıyorlar

Singapor 22 — Hindiçinideki Fransız kuvvetleri kumandanı, general Martin maiyeti ile dün sabah buraya gelmiştir. İngiliz ve Fransız kumandanları arasındaki askerî konferans bugün mesaisine başlıyacaktır.

Londra 21 (A.A.) — Singapurdan bildiriliyor:

Yarın amiral Percy Noblein başkanlığında burada toplanacak olan, «Müdafaa konferansı» harp vukuunda İngiliz - Fransız kara, deniz ve hava kuvvetlerinin telif ve tanzimi hakkındaki plânları tetkik edecektir.

Konferans, kara, deniz ve hava için üç tâli komite teşkil edecek ve ekseriyetle komiteler çalışmaya devam ederek zaman zaman komitelerin kararlarını telif için umumî heyet toplanacaktır.

Hatay jandarma alayı

Kumandan tarafından büyük bir ziyafet verildi

Antakya 21 (A.A.) — Hatay jandarma alayı adına umum kumandan vekili yarbay Kemal tarafından dün Harbiye çağlıyanlarında bir öğle ziyafeti verilmiş, bu ziyafette Devlet reisi Tayfur Sökmen, albay Şükrü Kanatlı, Meclis reisi, Başvekil, başkonsolosumuz, vekiller, mebuslar, Parti ilyönkurul üyeleri, askerî ve zabıta erkânı, gazeteciler davetli olarak hazır bulunmuşlardır.

Yemekten sonra jandarma erleri millî oyunlar oynamışlardır. Ziyafet pek neşeli olmuştur.

Türk - İngiliz askerî görüşmeleri

Görüşmeler memnuniyet verici bir tarzda devam ediyor

Londra 21 (A.A.) — Londrada İngiltere, Türkiye ve Polonya mümessilleri arasında bir harp halinde üç memleket kuvvetlerinin telif ve tanzimi için cereyan etmekte olan erkânıharbiye müzakerelerile ayni maksat için halen Türkiyede bulunan İngiliz askerî heyeti hakkında bir beyanatta bulunması Mander tarafından Chamberlainden rica edilmesi üzerine, Başvekil demiştir ki:

«Görüşmeler memuniyet verici bir tarzda devam etmektedir. Fakat bu hususta tafsilât vermek umumî menfaate uygun düşmiyecektir.»

Kral Zogu

Ayın 29 unda Yunanistana, oradan da Fransaya gidecek

Kral Zogu, kraliçe ve kardeşi ile maiyeti ayın 29 unda vapurla Pireye gidecektir. Kral Zogu, kraliçe ve kardeşi Yunanistandan Fransaya geçecekler, maiyeti Yunanistanda kalacaktır. Zogunun Fransadan İngiltereye geçmesi ve Londrada yerleşmesi kuvvetli bir ihtimal dahilinde görülmektedir.

General Enverin çocukları

Esbabı mucibe lâyihasında çocukların bulundukları yerde evlenmelerine imkân olmadığı zikredilmektedir

Ankara 21 (Akşam) — Merhum General Enverin çocuklarının anavatana avdet etmeleri hakkındaki kanun lâyihasının Meclis ruznamesine alındığını bildirmiştim.

Adliye ecümeninin yeniden kaleme aldığı birinci madde aynen şöyledir:

Madde — Ölü General Enver çocukları Mahpeyker, Türkân ve Ali ile biraderi Kâmil kızı Rânanım ve İsmail Hakkı kızı Humeyranın Türk vatandaşlığına kabulü ve Türkiyeye gelmelerine müsaade edilmiştir.

Lâyihanın ikinci maddesinin son şekli de şöyledir:

«Bu kanunun meriyetinden evvel birinci maddede adları yazılı olanlar hakkında 431 sayılı kanunun hükümlerine göre yapılmış olan muameleler muteberdir.»

Ucuz mantolar

Köylü kadınlarına 225 - 355 kuruş arasında mantolar satılacak

Ankara 21 (Akşam) — Sümerbankın köylüler için hazırladığı elbiseler çok rağbet görmektedir.

Bunu nazarı dikkate alan banka kadınlar için de ucuz mantolar hazırlamağa başlamıştır. Kayseri bezinden imal edilecek olan bu mantolar 225, 355 kuruş arasında satılacaktır.

Banka bundan sonra kasaba ve şehirliler için de 7, 8 liraya kadar bir fiyatla satılabilecek ucuz elbiseler teminine çalışacaktır.

Ankara - İstanbul üçüncü telefon hattının inşaatı bitti

Ankara 21 (Akşam) — Ankara - İstanbul arasında yapılmakta olan üçüncü telefon hattının inşaatı bitmiştir. Yeni hat bir temmuzda işletmeye açılacaktır. Bu suretle ayni zamanda 12 muhavere temin edilebilecektir.

Spor klüpleri isim değiştirmiyecek

Cemiyetler kanunu mucibince spor klüplerinin isim değiştireceklerine dair bazı gazetelerde yazılmış olan haber, asılsız addedilmektedir. Söylendiğine göre beden terbiyesi umum müdürlüğünün teşebbüsü üzerine spor klüpleri bu mecburiyetten muaf tutulmuşlardır. Esasen cemiyetler kanununun esbabı mucibesi de bu mealdedir.

Ingiltere, ablukayı kabul edemiyeceğini Japon hükûmetine bildirdi

Vaziyette değişiklik yok - İngiltere, Fransa ve Amerika ile temas halinde

Londra 21 (A.A.) — Chamberlain Avam Kamarasında Tientsin vaziyetini izah ederek ezcümle demiştir ki:

«Ablukanın tatbikini intaç eden muhtelif hadiseler büyük elçimiz ile Japon Hariciye Nazırı arasında münakaşa edilmiştir. Nazır kendisine bildirilen muhtelif fena muameleler hakkında tahkikat yapacağını vadeylemiştir. Japonyanın esaslı meseleler hakkında hattı hareketi henüz sarih değildir. Bununla beraber bugün yarın bu hususta diğer malûmatı bekliyoruz.

Japonya, İngiltereden ne istediğini henüz sarih surette bildirmemiştir. Sefirimiz Japonya hükûmetine İngilterenin ablukayı kabul etmiyeceğini bildirmiştir.»

Tientsin 21 (A.A.) — 100 İngiliz kadın ve çocuğu bu sabah Chingwantao ve Peitaiho'ya gitmek üzere vapura binmişlerdir.

Şanghay 21 (A.A.) — Buğday, un, sebze ve yemiş yüklü iki İngiliz vapuru, bu sabah Tientsin'e hareket etmiştir.

Lord Halifax'ın beyanatı

Londra 21 (A.A.) — Dün öğleden sonra Lordlar Kamarasında beyanatta bulunan lord Halifax, İngilterenin Tokyo sefiri Craigie'nin Tientsin imtiyaz mıntakasının abluka edilmesi hakkında Japon Hariciye Nazırı Arita nezdinde teşebbüste bulunduğunu söylemiştir.

Lord Halifax, Japonyanın bu teşebbüsü nazarı dikkate alarak tahkikat yapacağını vadettiğini ilâve eylemiştir.

Lord Halifax demiştir ki:

— Sefir Craigie, dün benim de Japonyanın Londra sefirile birlikte tedkik ettiğim vaziyeti aydınlatmağa çalışmıştır. Craigie, İngiliz imtiyaz mıntakasına iltica etmiş olan 4 tedhişçi teslim edilse bile meselenin halledilemiyeceğine ve Çinin şimalinde İngiliz makamlarile teşriki mesai meselesinin esaslı surette yeniden tedkiki lâzımgeleceğine dair Tientsinde Japon ordusu namına söz söyliyen bir zatın bu beyanatına nazır Aritanın nazarı dikkatini celbetmiştir.

Japonya hükûmeti, bu hususta katî bir teşebbüste bulunmadığı için, bu meselenin mahallinde halledilebileceğini henüz ümid ediyoruz.

İngiltere hükûmeti, Japonya hükûmetinin esasen son derece nazik bir safhaya girmiş olan müşkilât ve ihtilâfları arttırmak istemediğinden emindir.

İngiltere hükûmeti, Paris ve Vaşington hükûmetlerile sıkı temas halindedir.

Vaziyette değişiklik yok

Londra 21 (A.A.) — Salâhiyettar bir membadan bildirildiğine göre, Arita ile Craigie arasında yapılan görüşme, vaziyette bir değişiklik husule getirmemiştir. Çünkü Arita, Japon hükûmetinin vaziyetini bildirmemiş ve Tokyonun Tientsin işini mahallî bir hâdise mahiyetinde telâkki etmeği kabul edip etmediğini söylememiştir.

Yakında bir mülâkat daha yapılacaktır. Bu münasebetle Japon Hariciye Nazırının, Japonyanın vaziyeti hakkında malûmat vereceği ümid edilmektedir.

Japonlar Svaton şehrine girdiler

Tokyo 21 (AG.A.) — Genel kurmayın ordu dairesi neşrettiği resmi tebliğde diyor ki:

Japon keşif tayyarelerinden alınan raporlara göre, Japon kuvvetleri saat 16,30 da Svaton şehrine girmişleridir.

Amerika yeni teşebbüslerde bulundu

Fransız gazeteleri Amerikanın teşebbüsünün büyük tesir yaptığını yazıyorlar

Vaşington 21 (A.A.) — Hariciye Nazırı Hull, matbuata beyanatta bulunarak Dooman'un Amerikalılara ait binaların japonlar tarafından bombardıman edilmesini Japon Hariciye Nazırı nezdinde yeniden protesto ettiğini söylemiştir.

Paris 21 (A.A.) — Fransız, matbuatı, Amerikanın Tokyo nezdindeki teşebbüsünü pek müsait bir şekilde karşılamakta ve Vaşingtonun ittihaz ettiği azimkârane tarzı hareketin Japonya hükûmetini düşündüreceği kanaatini izhar eylemektedir.

Japonya, Tientsin hâdisesinin bidayetinde Amerikanın Uzak Şarkta İngiltereye yardım etmeği hatırından bile geçirmediğine Japon efkârıumumiyesini inandırmağa çalışmış idi. Ayni zamanda dünya efkârıumumiyesini de Japon hareketinin münhasıran İngiltere aleyhine mütevecih olduğuna inandırmak istemişti.

Epoque gazetesi, bu hususta diyor ki:

«Amerikanın Tokyo nezdinde yaptığı teşebbüste bilhassa şiddetli bir lisan kullandığı öğrenilmektedir. Amerika yalnız İngiltere ile Japonya arasında bir mutavassıt rolü oynamağa hazır değil, ayni zamanda haklarını müdafaa etmeğe de azmetmiş olduğunu bu suretle göstermiş oluyor.»

Bu gazete, şunları ilâve eylemektedir:

«Bugün Uzak Şarkta cereyan eden vahim hâdiseler İngiltere, Fransa ve Amerikayı ayni derecede alâkadar etmektedir.»

Eski Çin İcra komitesi reisisinin Japonlara tavsiyesi

Hongkong 21 (A.A.) — Çok emin bir membadan öğrenildiğine göre eski Çin İcra komitesi reisi Uang - Çing - Vei, Japon hükûmetine programının şu dört noktasını tahakkuk ettirmeği teklif etmiştir:

1 — Çin ordusunun cenubu garbiden silâh ve mühimmat almaması için Svatov ve Pakhoi şehirlerinin işgali,

2 — Dördüncü Kızılorduyu Çin kuvayı asliyesinden tecrid için Yangtse mıntakasında yeni bir taarruzda bulunmak,

3 — Sovyetlerin her türlü yardımının önüne geçmek için Sinafu'nun ve Yennan'ın işgali,

4 — Bu takdirde Uang - Çing - Vei, yeni hükûmet teşkilini, antikomintern pakta iltihakı ve umumî bir harp takdirinde Japonya ile birlikte hareketi kabul edecektir.

Hongkong'un siyasî mahafili, büyük devletler tarafından ittihaz olunacak hattı hareketin katî bir ehemmiyeti haiz olacağı ve ancak azimkâr bir surette hareket etmek şartile Uzak Şarkta vaziyetlerini koruyabilecekleri mütalâasındadır.

Gümrük, İnhisarlar Vekâleti müsteşarı vefat etti

Ankara 21 (Telefonla) — Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti müsteşarı B. Adil Okuldaş kısa bir hastalığı müteakip bugün vefat etmiştir. Ölümü burada derin bir teessür uyandırmıştır.

Kederdide ailesine beyanı taziyet eyleriz.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Türk alfabesi tadil edilemez!

Yeni Sabah gazetesinin birinci sahifesinde «Türk alfabesinin ıslahı etrafında...» serlâvhasile çift sütun bir yazı çıktı. Maarif kütüphanesinin sahibi B. Naci Kasım, ismi geçen gazetenin muharririle bir mülâkatta bulunmuş. Alfabemizde büyük bir değişiklik yapılması iddiasını yürütüyor. Esas olarak Arap harflerini alıyor. Teklifinin mahiyetini tebarüz ettirmek için «ha», «hı», «he», «dal», «zel», «dat», «zı» gibi harflerin muadillerini ihya etmek istediğini söyliyeyim. O harfler ki, şayet 1928 inkılâbı olmasaydı da eski yazımızda bir ıslahat yapsaydık, hepsini topyekûn kaldırmamız icab ederdi. Zira türkçe için öyle lüzumsuz, telâffuzumuza öyle aykırı işaretlerdi.

Tabiidir ki böyle bir teklifi, mânasız, yersiz buluyoruz. Atatürkün Türk milletine hediye ettiği harfler bütün ihtiyacımıza kâfidir; ilerisi için de kâfi gelecektir.

Yeni Sabah refikimiz «Maarif Vekâletinin Türk alfabesini tadil etmekte olduğunu yazıyor. Bu haberin de aslını tedkike ihtiyaç görmeksizin - her halde yanlış olacağında musırrız. Hasan - Âli Yücel'den ve arkadaşlarından böyle bir şey sadır olmaz.

Yapılacak neler var, neler! Gramer, diksiyon, lûgatler, ansiklopedi, ilh... Bunlar, maarifimizi de, tâbilerimizi de, münevverlerimizi de nesillerce işgal edecek muazzam faaliyetlerdir... Uğraşmak hevesimiz varsa, onlara himmet edelim...

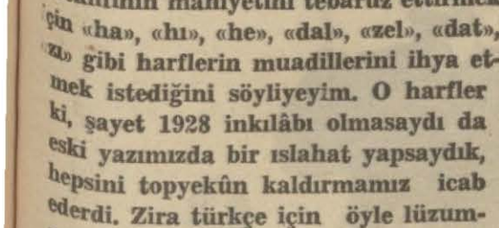

B. Naci Kasımın teklif ettiği harfler

Bir an tasavvur edin ki, maazallah bu harfleri gafletle kabul etmiş olalım: On buçuk senedir basılan bütün kitaplar hiçe gidecek; okumağı öğrenenlerde ve tâbilerde bir itimadsızlık hasıl olacak; yazımız beynelmilel aileden ayrılıp bir nevi ermenice, gürcüce manzarası arzedecek; tekmil insaniyet için müşterek olan teknikten artık istifade edemiyeceğiz. Meselâ şimdi Paristen İstanbula türkçe telgraf çekebilirken, bu acaibatla çekemiyeceğiz.

Türk camiasının şurasında burasında damağı harekete getirerek «hı» telâffuz edenler bulunabilir. Lâkin kültür türkçesinde yalnız «h» mevcuttur. Evet «domuz» a, «deniz» e, «donğuz», «denğiz» diyenler de var. Onlar için de bir «ğ» harfi mi icad edelim? Bazı Giritli ve Yanyalı Türkler «c» yerine «dz» diyebilirler; bazı Karadenizliler «ç» yi «ts» okurlar; ilh... Bunların her biri için ayrı harf yaratmağa kalkarsak, türkçe neye döner?

Her kültürün bir merkezi vardır. Türkçenin de koskoca bir tarih imtidadınca merkezi hasıl oldu. Ses mahreçlerimizi Atatürk alfabesi aliyyülâlâ olarak tesbit ediyor. Bu mevzu üzerinde fazla durulması bile vakit kaybetmektir. (Diğer mahzurları bertaraf!)

Bugünkü günde hiçbir medenî dil türkçe kadar mükemmel bir derecede konuşmayı zaptedememektedir. Noksanımız bunda değil, başka cihetlerde! Onları telâfi edelim.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

istimlâk kanunu

Bir komisyon binalara kıymet takdir edecek

Belediye yapı ve yollar kanunile istimlâk kanununun tadili etrafında birer proje hazırlamış ve bunları Dahiliye Vekâletine vermişti.

Yapı ve yollar kanununda yapılacak tadilât çok esaslı ve şümullü olduğu içi bunun hakkındaki kanun lâyihasının Meclise verilmesi, Meclisin Teşrinisani toplantısına bırakılmıştır.

İstimlâk kanununa gelince: Bu kanunun tebligata ve kıymet takdirine dair maddelerinin tadili hakkındaki kanun lâyihası Meclise verilmiştir. Yeni şekle göre istimlâk edilecek bir binanın mal sahiplerine tebligat, hukuk usulü muhakemeleri kanununa göre yapılacak, mal sahipleri polis tarafından aranıp adresleri bulunmadığı takdirde tebligat gazetelerle olacaktır.

Bundan başka istimlâk edilecek binanın takdiri kıymet usulü de değiştirilecektir. Şimdiye kadar bir gayri menkule konan kıymet, gayri safi iradın on misli idi. Şimdi teklif edilen maddeye göre bu on misli usulü kaldırılacak istimlâk edilecek binaya bir komisyon marifetile kıymet takdir edilecek, bu kıymet, mal sahibi tarafından kabul edilmezse o zaman istimlâk bedeli yüzde yirmi fazlasile bankaya yatırılacak ve istimlâk muamelesine hemen başlanacaktır.

Belediye, istimlâk edilecek sahayı tarla kaidesine tevfikan istimlâk etmek istiyordu. Halbuki Vekâlet, istimlâk edilecek sahada açılacak yolların, etrafında muayyen birer sahaya göre istimlâkini kabul etmektedir.

Deniz bayramında spor hareketleri

Hakem ve jüri heyetleri tesbit edildi

1 Temmuz kabotaj bayramında deniz sporları da yapılacağını yazmıştık. Deniz sporları, yalnız kürek yarışlarına inhisar edecek, yüzme müsabakası yapılmıyacaktır.

Bu sene, yarış heyeti umumî reisi Şükrü Okan'dır. Hakem heyeti ise şu şekilde tertib edilmiştir:

Neniz kumandanı Mehmed Ülper, bayan Nevin Cem, Said Salâhaddin, Şazi Tezcan, Rıza Sueri, Sıtkı, Reşad Sungur, İzzeddin Gezer, Rifat.

Jüri heyeti ise şu zevattan mürekkeptir:

İbrahim Kemal Boybora, Raufi Manyaslı, Yusuf Ziya Kalafatoğlu, Hâmid Saracoğlu ve İstabul bölgesi reisi Fethi Tahsin.

Vali ve Belediye Reisi Yalovadan geldi

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar, dün sabah Yalovadan şehrimize gelmiştir. Vali dün sular idaresine giderek İstanbulun su işlerile meşgul olmuştur.

Karilerimizin mektupları

Orta tahsilliler ve barem

Barem kanunu münasebetile ekser muhitlerde münakaşa mevzuu olduğu için duyduğum bir cihetı yazmak istiyorum.

Yeni barem kanununun neşrinden sora orta tahsili müteakib 2 sene meslek tahsili yapanlar şu dereceye, 4 sene meslek tahsili yapanlar bu dereceye alınırlar deniyor.

Bu kanunun neşrinden evvel - meselâ arkadaşım gibi bir zat - orta tahsilden sonra dört sene meslek tahsili yapmış; 20 lira maaşla memuriyete girmiş. Üç sene bu derecede çalıştıktan sonra yirmi iki liraya terfi etmiş 3 sene de bu derecede çalıştıktan sonra 25 lira almış nihayet bugün 30 lira alıyor.

Şimdiki kanuna göre ayni evsaftaki memur, yirmi beş lira alacak; dört sene sonra otuz lira alacak. Ne kadar büyük bir fark! Diğerinin on sene çalıştıktan sonra aldığı maaşı kendisinden altı sene kıdemsiz olan alabilecek.. Bu on senelik memurun kabahati edir? Millete on sene hizmet etmiş olması mı?

Bana kalırsa gerek bu kanun ve gerek vekâletlerin kendi teşkilâtı için yapacakları «Teşkilât ve vazifeler» kanunlarında hadis olabilecek böyle vaziyetler için birer muvakkat madde koyarak «Bu kanunun neşrinden şu kadar sene evvel memuriyete alınmış olanlar mağduriyetlerine mahal kalmamak üzere şimdiki derecelerinde kazanmış oldukları kıdem ve haklara halel gelmemek üzere birer derece terfi ettirilirler.» denilerek kıdemli memurların şevk ve çalışmalarının kırılmasına mani olunmalıdır.

G. Y.

Aşk yüzünden

Bir kadın, kendisinden ayrılan dostunu yaraladı

Beraber yaşadığı Yaşarı jiletle yaralayan Bahtiyar adındaki kadın dün adliyeye teslim edilmiştir. Tahkikat evrakına nazaran Yaşarla Bahtiyar adındaki Arap kadını uzun müddet beraber yaşamışlar ve bundan iki buçuk ay kadar evvel Yaşar, Bahtiyarı bırakıp ayrılmıştır.

Yaşarı çok seven Bahtiyar tekrar birleşmek için taptığı teşebbüslerde muvaffak olamamıştır. Evvelki akşam Yaşar bir ahbabına misafirliğe gitmiştir. Bahtiyar gizlice Yaşarın evine gidip pencereden odasına girmiş ve karyolanın altına saklanmıştır. Gece geç vakit eve gelen Yaşar odasına girince Bahtiyar birdenbire saklandığı yerden çıkarak Yaşarın üzerine atılmış ve kendisini göğsünün sol tarafından yaralamıştır.

Vakayı müteakip yakalanan Bahtiyar dün adliyeye getirilmiş ve cürmü meşhut mahkemesine teslim edilmiştir.

Maznun Bahtiyar adliyede verdiği ifadede:

— Yaşarı çok seviyordum. Beni bırakıp gitti. Kendisine müteaddit defalar yalvardığım halde barışmadı. Ben de intikam almağa karar verdim. Fakat Yaşarın odasına ben gizlice girmedim. Yaşar kendisi beni evine götürdü ve orada ben de onu vurdum.

Demiştir.

Yeni tiyatro

Tepebaşında bar yapmaktan vaz geçildi

Tepebaşı bahçesindeki eski Garden barın yıktırılmasına devam ediliyor. Prost plânına göre Asrî sinemanın yerinde bir Şehir tiyatrosu, bir de bar inşa edilecekti. Fakat bahçede hem tiyatro, hem de geniş bir bar binası yapılmasına imkân görülmediğinden barın inşasından vazgeçilecek ve yalnız tiyatro binası yapılacaktır. Bahçe de ona göre tanzim edilecektir.

Tiyatronun plânı şehircilik mütehassısı B. Prost'un direktifi dahilinde belediye imar müdürlüğü mimarlarından bayan Leman tarafından hazırlanmaktadır.

Denizyolları ve limanları

Deinzyolları ve Limanları teşkilât hazırlıklarına devam edilmektedir. Dün de, denizyolları umum müdürü B. İbrahim Kemal ve limanlar umum müdürü B. Raufî Manyaslının da iştirakile bir toplantı yapılmış ve şimdiye kadar yapılan hazırlıklar görüşülmüştür.

Denizyolları idaresine verilecek tesisat devralınmaktadır. Denizbanktaki denizyolları servisleri, Tophanedeki eski denizyolları binasına, Tophanedeki gemi kurtarma şirketi de şimdiki Denizbank binasının beşinci katına nakledilecektir. Limanlar umum müdürlüğü Denizbank binasında kalacaktır. Yeni teşkilât kanunu Mecliste kabul edildikten sonra yeni kadro ilân edilecektir.

Araba devrildi

Hasan isminde bir sürücünün idaresindeki yük arabası dün Gümüşsuyu yokuşunda devrilmiş, arabada bulunan İdris isminde biri yaralanmıştır.

Tavuk yüzünden çıkan kavga

Osmanı yaralıyan Hamdi on iki sene hapis yatacak

Çengelköy civarında bir tavuk meselesinden çıkan kavga yüzünden Osman adında birini öldürmek kasdile yaralamaktan maznun Hamdi ve Ahmed adlarında iki kardeşin muhakemeleri dün ağır ceza mahkemesinde yapılmıştır.

Muhakeme sonunda, bunlardan Ahmedin gündüz tavuk meselesinden Osmanla kavga ettiği ve akşam üzeri de vakayı ağabeysi Hamdiye anlattığı, bundan hiddetlenen Hamdinin de tedarik ettiği bir bıçakla Osmanı göğsünden ve vücudunun diğer iki yerinden öldürmek maksadile yaraladığı ve etraftan yetişenler araya girdikleri cihetle Osmanı öldüremediği sabit olmuştur.

Hamdinin katil kasdile yaralamak suçu tam teşebbüs halinde kaldığından on iki sene müddetle ağır hapsine karar verilmiştir. Kardeşi Ahmed ise kavgaya sebebiyet vererek vakaya iştirak ettiğinden on üç gün hapse mahkûm olmuştur. Mahkûm kardeşler ayrıca Osmana elli lira da manevî tazminat vereceklerdir.

İktisadî meseleler

İstanbulun ticaret merkezi

İstanbulda, piyasa merkezi, bir ticaret sitesi, ticaret sokağı diye muayyen bir yer yoktur. Birkaç sene evvel, Bahçekapı civarı, bir ticaret sitesi haline giriyordu, gümrükler, liman şirketi, kambiyo borsası ve buna bağlı bankerler ve diğer malî müesseseler hep ayni yerde toplanmıştı. Bu yüzden Galata eski ticaret mevkiini kaybetmişti. Fakat son zamanlarda, Bahçekapıdaki müesseselerin mikdarı azalmıştır.

Gene Galata semti ehemmiyet kazanmaktadır. Böyle olduğu halde, ticaret borsası gene Bahçekapıdadır. Halbuki bütün buğday ve un tacirlerile un fabrikalarının satış ve idare teşkilâtı, Galata tarafındadır.

Diğer taraftan, manifatura, zahire tacirleri Sultanhamamı, Asmaaltı civarında toplanmıştır. Halbuki bu mallara aid gümrük ve nakliye muamelâtı Galata tarafındadır. Hasılı işin mevcud olduğu yerde, borsa, gümrük, banka gibi müesseseler yoktur. Bu müesseselerin bulunduğu semtlerde, işler pek azdır.

Acaba bütün ticarî müesseselerin bankaların borsaların bir araya toplanması bu suretle bir ticaret sitesi vücude getirmek kabil değil midir? Bugünkü şeraite göre, un ve buğday tacirleri, Galatada oturup, Bahçekapıda borsa muamelesi takib ettikleri için zorluk çekiyorlar. Diğer taraftan, zahire ve manifatura tacirleri de, Galata ile sıkı münasebettedirler. Çünkü gümrük ve liman muameleleri hep Galatada toplanmıştır.

Bu yüzden ticarethane sahipleri, gerek Galatada ve gerek Bahçekapıda iki yazıhane kullanmakta, veyahud her iki taraf arasında irtibatı temin etmek için fazla adam kullanmak suretile daha ziyade sarfetmektedirler. Neticede ticarî muamelât ve sirkülâsyon, müşkilâta uğramaktadır. Halbuki işlerin daha kolay ve daha rahat ve az masrafla yapılmasını düşünmek ve buna göre tedbirler ittihaz etmek zamanı gelmiştir.

Şehrin plânlarının yapıldığı bir sırada, ticaret sitesi meselesini tekrar düşünmeliyiz. Anlaşılıyor ki Galata, Bahçekapı, Asmaaltı diye üç ticaret piyasası da yaşıyacaktır. Çünkü şehrin coğrafi vaziyeti dolayısile, Galata ve Bahçekapıyı da ihmal etmemek veyahud ikisinden birini tercih etmemek lâzım... Bu vaziyet karşısında Galatada ve Bahçekapıda tüccarın işlerini kolaylaştırmak için umumî hizmet müesseselerini arttırmak icab eder.

Hüseyin Avni

Belediye Reis muavini sayfiye yerlerinde teftiş yaptı

Belediye Reis muavinlerinden B. Lûtfi Akscy dün şehrimizdeki sayfiye yerlerini gezmiş ve eğlence yerlerindeki tarifeleri, temizlikleri teftiş etmiş, gördüğü noksanlar etrafında bazı cezalar yazmıştır.

Adalarda 51 araba bulunacak

Belediye iktisad müdürlüğü Büyükadadaki arabaları tahdid etmeğe karar vermişti. Fakat adalar kaymakam vekili B. Kemal adalarda kırk şu kadar arabanın kâfi gelmiyeceğini nazarı dikkate alarak adadaki araba sayısını 51 olarak tahdid etmiştir.

Bay Amcaya göre!..

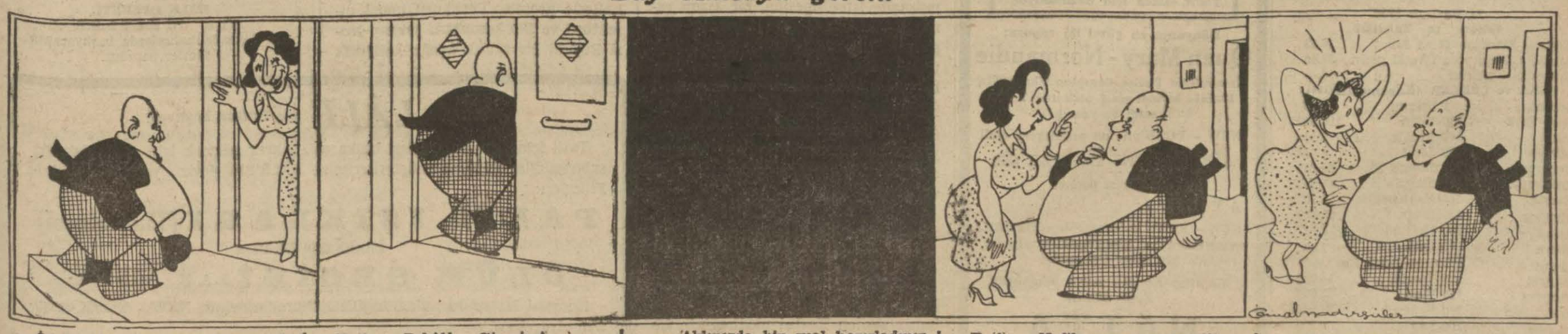

— İyi ki geldin bay Amca, içeride mühim bir adam var! Aklında bir sual hazırla, lâmbayı söndürüp elini tutuyor ve sualinin cevabını veriyor!.. Çabuk gir!..

B. A. — Pekâlâ... Gireyim!...

— Aklınızda bir sual hazırladınız mı bay Amca?...

B. A. — Evet, hazırladım!...

— !.....

B. A. — Nafile, cevap veremedi!.

— Nasıl veremez canım?.. Mutlaka sen bir muziplik yaptın bay Amca, sual sormadın!..

B. A. — Sordum bayan: «Süt fabrikası ne zaman açılacak?» diye sordum!..

İstanbulun imarı

On beş sene içinde yapılacak işler

Evvelce hazırlanan programa bazı ilâveler yapıldı

İstanbul imar plânını tatbik etmek için beş senede on beş milyon lira sarfedilmek üzere Belediyece bir program hazırlanarak Belediye imar müdürü B. Hüsnü ve harita müdürü B. Galip tarafından Nafia Vekâletine götürülmüştür.

Belediyenin hazırladığı on beş milyon liralık, beş senelik imar plânını Istanbulun imarı için kâfi bulmayan hükûmetin bu müddet zarfında sarfedilecek parayı yirmi milyon liraya çıkaracağını yazmıştık. Bu paranın yarısı Belediye, yarısı da hükûmet tarafından temin edilecektir.

Belediye on beş senelik imar plânına şu işleri koymuştu:

Eminönü meydanı da dahil olduğu halde Eminönü - Unkapanı yolu, Azapkapı - Tepebaşı yolu, Unkapanı - Şehzadebaşı yolu, Karaköy - Taksim yolu, Yolcu salonu - Karaköy yolu, Azapkapı - Karaköy, Koska - Beyazıd, Barbaros Türbesi ve civarı.

Şimdi beş senede yirmi milyon lira sarfedilmesine esas itibarile karar verildiğinden bu programa aşağıdaki şu işler de ilâve edilecektir:

Maçka - Dolmabahçe yolu, Sirkeci ile Kumkapı arasında bulunan teneke mahallelerinin kaldırılıp buralarının tanzimi, Taksim kışlasının kaldırılarak burasının tanzimi ve Taksim meydanının yeni ihtiyaçlara göre tanzimi, Tophane - Karaköy yolu (bu yol, tramvay caddesinden müvazi olarak Kemeraltından geçen yoldur), Galatasaray meydanının açılıp tanzimi, Şişhane - Kasımpaşa ve Tozkoparan caddesinin Haliç sahiline inen yeşil sahası, Çukurbostan - Edirnekapı yolu.

On beş senelik programa dahil olacak bu işlerin birini diğerine tercih etmek de belediyenin salâhiyeti cümlesinden olacaktır.

Şimdi belediye bu programa katî şekli verdikten sonra tasdik edilmek üzere tekrar Nafia Vekâletine gönderilecektir. Bu programın müzakere ve kabulü için de umumî meclisin fevkalâde bir toplantıya çağırılması ihtimali çoktur.

Diğer taraftan İstanbul ve Beyoğlunun nâzım plânına ait musaddak paftalar belediyeye gönderilmiştir. Beş senelik imar programı için Ankaraya giden belediye imar müdürü B. Hüsnü ile harita müdürü B. Galib şehrimize dönmüşlerdir.

Piyasa vaziyeti

Yapağı stoku tükenmek üzere

Yerli fabrikalarımızın bu seneki yapağı stokları tükenmektedir. Buna sebeb olarak yerli fabrikalarımızın gerek hükûmet namına ve gerekse hususi işler için yaptıkları taahhüdleri yerli yapağılardan imal kararları gösterilmektedir. Dış piyasalar için de mübayaat devam etmektedir. Bolvadin, Afyonkarahisar, Eskişehir ve Aksaray vilâyetlerine evvelce Sovyetlere satış taahhüdlerinde bulunmuş firmalar tarafından heyetler gönderilmiştir.

Dün, Trakyadan alınan haberlere göre son yirmi dört saat zarfında yurdun bu mıntakasında 65 kuruştan 15 bin kilo ve Balıkesirden alınan haberlere göre de burada 62 kuruştan 5 bin kilo yapağı satın alınmıştır. Bu sene, memleket dahilinde, fazla yapağı stokları birikmiyeceği anlaşılmaktadır.

Keçi derileri fiatleri yükseldi

Dün, keçi derileri fiatlerinde bariz bir yükselme görülmüş, çifti 210, 215 kruştan satışlar yapılmıştır. Anadolu mahreçlerinden gelen malûmata göre, Samsun, Mersin gibi vilâyetlere bazı ihracatcı firmaların giderek külliyetli mal satın aldıkları anlaşılmıştır. Stokların kısa bir zamanda tamamen satılacağı tahmin edilmektedir.

Tiftik satışları hararetli

Piyasada tiftik satışları da hararetle devam etmektedir. Dün, iktisadi mahafile gelen malûmat göre, Ankara malı tiftik 112,5 Boyabat malı tiftik 111, Beypazar malı tiftik 108, Polatlı malı tiftik 109 kuruş üzerinden satılmıştır. Bu satışta, kilo başına bir iki kuruş yükselme kaydedilmiştir. Maamafih, maliyet itibarile bu satışlara idare ettiremiyen tacirler, biraz beklemeğe karar vermişlerdir. Alışlar Almaya ve İngiltere anmına yapılmaktadır.

Piyasada faaliyet

İhracat mevsimi geçmiş olmasına rağmen bu sene diğer senelerde görülmiyen bir piyasa hareketi kaydedilmektedir. Muhtelif memleketler için muhtelif istekler devam etmekte ve muhabereler yapılmaktadır. Dün, Amerikaya külliyetli miktarda balık konservesi, Sovyet Rusyaya Kitre, Almayaya beş parti tiftik, keçi kılı, posta pulu, İtalyaya altı parti sığır derisi, oğlak ve kuzu derileri, iki parti keten tohumu, yumurta, İngiltere ve Fransaya tiftik, Belçikaya keten, keten küsbesi, Bulgaristana tuzlu balık, Hataya kontrplâk gönderilmiştir.

Gümrük Muhafaza umum kumandanının teftişleri

Gümrük muhafaza umum kumandanı Tümgeneral Lûtfi Karapınar, dün refakatinde İstanbul gümrükleri baş müdürü Hasan Koper olduğu halde teftişlerine devam etmiştir. Tümgeneralin bugünlerde Çanakkale ve Trakyaya gideceği anlaşılmaktadır.

Türkkuşu filomuz yakında Hataya gidecek

Türkkuşu, Hataydan sonra seyahatini Suriyeye kadar uzatacaktır

İzmir Valisi, İzmirde yapılan merasimde paraşütçüleri Gaziemir nutuk söylüyor. Türkkuşu mensupları ve tayyare meydanında

İzmir (Akşam) — Türkkuşu filosunun, İzmirde Gaziemir tayyare meydanında on binlerce halk önünde büyük hava gösterileri yaptıktan, takdir ve alkışlar topladıktan sonra Çivril ve Konyaya uçtuğunu bildirmiştim. Filomuz yakında Hatayı ziyaret edecektir. Hatay Türkleri, milletin bağrından doğan ve göz kamaştırıcı bir terakki gösteren kız ve erkek Türkkuşu pilotlarını, göğüsleri kabararak, emsalsiz bir sevinç içinde karşılayacaklardır. Türkkuşu, Hataydan sonra seyahatini Suriyeye kadar uzatacaktır.

Türkkuşu filosunun İzmirde Gaziemir tayyare meydanında yaptığı büyük hava gösterileri, emsalsiz muvaffakiyetlerle dolu olarak geçmiştir.

Valimiz B. Etem Aykut, Türkkuşu tayyarelerinden birinin üzerine çıkarak veciz bir hitabede bulunmuş, dört yıl evvel Afyonda Cümhurreisimiz İnönünün millete söylediği sözleri hatırlatarak tayyareye ve havacılığa ehemmiyet verilmesini emreden büyüğümüzün sözünü bütün milletin canla, başla yerine getirmeğe çalıştığını, Türkkuşu filosunun bu emir üzerine vücuda geldiğini, onu birçok filoların daha takip edeceğini Türkkuşunun binlerce pilot yetiştireceğini söylemiş, ve çok alkışlanmıştır.

İzmir Belediyesi tarafından Türkkuşu mensuplarına şehrin gazinosunda verilen ziyafet samimi hasbihallerle geçmiş, Türkkuşu genel direktörü ve filo komutanı yarbay Nuri Baykal bir aralık ayağa kalkarak bütün Türkkuşu mensuplarının bu gün harp tayyarelerinde vazife alacak iktidarda yetişmiş olduklarını, bu sene 500 veya bin pilot yetiştirileceğini söylemiş, Vali, komutan ve Belediye reisi, Türkkuşu mensuplarını takdir ve tebrik etmişlerdir.

Adanada

Adana 21 (A.A.) — Bu sabah 7,30 da Konyadan hareket eden Türkkuşu filosu Karaman, Silifke, Mersin, Tarsus, üzerinden geçerek 9,40 da Adanaya inmiştir.

Meydanda vali, tüm komutanı, belediye reisi, gazeteciler, mektepliler ve bütün Adanalılar tarafından hararetle karşılanmıştır.

Filo hava müsait olursa yarın Kayseriye hareket edecektir.

Fransa ile yeni ticaret anlaşması

Anlaşmanın ticarî münasebatı arttıracağı ümid ediliyor

Fransa hükûmeti, Türk - Fransız ticaret ve kliring anlaşmasını feshederek yeni bir anlaşma yapmağa karar varmiş ve bu maksadla hükûmetimize müracaat etmiştir. Yeni anlaşmayı yapacak heyetimiz bugünlerde Fransaya hareket edecektir. Murahhaslarımız, Ticaret Vekâleti müsteşarı Halid Nazmi ile Maliye Vekâleti varidat mudürü İsmail Hakkıdır.

Fransa ile yeni yapılacak kliring anlaşmasının her iki tarafın menfaatlerine daha uygun olması için İktisad Vekâleti müfettişleri şehrimize gelerek alâkadarlarla temaslarda bulunmuşlardır. Mevkii meriyette olan ticaret anlaşması 15 Haziran 937 de Ankarada imza edilmişti. Bilâhare bir sene temdid edilen bu anlaşmaya göre Fransızlar, tediyelerini yüzde altmış beş Fransız frangı ve yüzde otuz beş de serbes döviz esasına müsteniden yapmakta, biz ise ithalâtın bedellerini münhasıran frank üzerinden ödemekte idik. Bu iş için yeni bir formül bulunacağı ümid edilmektedir.

Fransa ile ticaretimiz 10 senedenberi mütemadiyen düşmektedir. 10 sene evvel 26 milyon lira etrafında temerküz eden Türk Fransız ticaret münasebatı, son sene zarfında 2 milyon liraya düşmüştür. Yeni anlaşmanın, bu rakamı yükselteceği ümid edilmektedir.

Ankara Borsası

21 Haziran 1939

Esham ve Tahvilât		
Sıvas - Erzurum II ve III		19.82
Anadolu Demiryolu I ve II peşin		38.45
Bomonti - Nektar		10.—
PARA ve ÇEKLER (Kapanış fiatleri)		
Londra	1 Sterlin	5.93
New-York	100 Dolar	126.6425
Paris	100 Frank	3.355
Milâno	100 Liret	6.6625
Cenevre	100 İsviçre Fr.	28.555
Amsterdam	100 Florin	67.2425
Berlin	100 Rayhşmark	50.8025
Brüksel	100 Belga	21.535
Atina	100 Drahmi	1.0825
Sofya	100 Leva	1.56
Prag	100 Çekoslovak Kr.	4.3375
Madrid	100 Pezeta	14.035
Varşova	100 Zloti	23.845
Budapeşte	100 Pengo	24.8425
Bükreş	100 Ley	0.905
Belgrad	100 Dinar	2.8925
Yokohama	100 Yen	34.62
Stokholm	100 İsveç Kr.	30.5325
Moskova	100 Ruble	23.9025

Elektrik, tramvay ve tünelin belediyeye devri

Tesellüm muamelesine bu günden itibaren resmen başlanıyor

Elektrik, Tramvay ve Tünelin Belediyeye devri hakkındaki kanunun Resmî Gazetede intişar ettiğine dair dün Belediyeye malûmat gelmiştir. Nafia Vekâleti; elektrik, tramvay ve tünel muvakkat idaresinin tesellüm muamelesine başlanmak üzere bir heyet teşkilini bildirmişti. Bu heyet; geçen gün isimlerini yazdığımız zevattan mürekkeptir.

Kanunun Resmî Gazetede intişar etmesi üzerine, Belediyenin tesellüme memur ettiği heyet de faaliyete geçmiş ve dün Metro hanına giderek Nafia Vekâleti namına hareket eden heyetle temas etmiştir. Tesellüm muamelesine bugünden itibaren resmen başlanacaktır.

Bu idarelerin umum müdür vekilliğine Belediye fen müşaviri B. Mustafa Hulkinin tayini kararlaştırılmıştır. Müdür muavinliğine de diğer bir zat tayin edilecektir.

Kızgın yağla haşlandı

Çarşıkapıda oturan ve ahçı çıraklığı eden Feyzi isminde, biri üzerine dökülen bir tencere kızgın yağla haşlanmış, polis tarafından berayi tedavi hastaneye kaldırılmıştır.

Bütün AMERİKA
23 TEMMUZ
TÜRK GÜNÜNÜ
Tes'it etmek için hazırlanıyor.
Dünyanın en güzel iki vapuru;
Quen Mary - Normandie
İstabuldan Parise Semplon Ekspresile, Pariste birinci sınıf otellerde 7 gün ikamet ve yemek.
NEW - YORK'un en muhteşem oteli
Barbizona Palaza'da
16 gün ikamet
AYRICA:
NEW - YORK'ta Tenezzüh - NIAGARA şelâlelerini ve Washington'u ziyaret, 100 dolar cep parası
Kayıtlar üç gün sonra kapanıyor. Acele ediniz.
NATTA
Galatasaray: Telefon: 44914

Arnavutluktan gelen kumandanlar

Arnavutluğun Draç cephesi kumandanı binbaşı Sebri Ceylâni ile Avlonya cephesi kumadanı miralay Ali Rizanın şehrimize geldiklerini dün yazmıştık. Sabri Ceylâni gazetecilere Arnavutluktaki İtalyan askerlerinin henüz dağlık mıntakalara nüfuz edemediklerini, bir çok çetelerin dağlarda İtalyan kuvvetlerine müşkülât çıkardıklarını söylemiştir.

Arnavutluktan gelenler dün Kral Zoguyu ziyaret etmişlerdir. Yukarıdaki resim B. Sabri Ceylâniyi gösteriyor.

Ticaret odası umumî meclisi dün toplandı

Ticaret odası umumî meclisi dün toplanmıştır. Meclis, bütçedeki üç bin liralık bir meblâğın bir fasıldan diğer bir fasla nakli için Vekâletten müsaade istenilmesine, bir kısım esnafın tabi tutulacakları kazanç vergisinin nisbetleri idare heyetince tesbit edilen miktarının kabulüne, bir un tüccarı borsa nizamnamesi hükümlerine aykırı olarak un sattığından, limon iskelesinde bir zeytin yağı tacirinin usule muhalif hareket ettiğinden dolayı tecziyelerine karar vermiştir.

Kartal mendireğinin inşasından vazgeçildi

İstanbul deniz ticaret müdürlüğünce 10 bin liraya yaptırılmasına karar verilen Kartal medireğinin inşasından vazgeçilmiştir. Bu para şimdilik daha lüzumlu bir işe hasredilecektir.

TİYATROLAR:

EGE TİYATROSU
Nureddin Genç ve arkadaşları bu akşam Tophane Karabaş Yüksel Aile Tiyatrosunda
ÇILDIRAN ADAM

∴

ERTUĞRUL SADİ TEK
Beşiktaş Suadparkta
HAMLET
Piyes 5 perde.

∴

HALK TİYATROSU
Kenan Güler ve arkadaşları bu akşam Yedikule Pınar Bahçesinde
AMCA BEY
Vodvil 3 perde. Mis Okutta birlikte

***

TÜRK REVÜ OPERETİ
Pek yakında başlıyor.
EFENİN AŞKI

∴

HALK OPERETİ
ZIR DELİLER
Pek yakında bahçelerde başlıyacaktır. Fiatler ucuzdur.

Bu gün LÂLE yaz fiatına başlıyor:
Tatil için İstanbula gelen halka ve tekrar görmek için aylardanberi sabırsızlıkla bekliyen müşterilerimize LÂLE'nin devir yaratan nadide Filimleri:
PARİS IŞIKLARI (Tino Rossi)
İstanbulda ilk defa
ÖLÜM GEÇİDİ JAK HOLT
En yeni Metro Jurnalda İngiliz hükümdarlarının NEW - YORK sergisini ziyaretleri.
Bu akşam: LÂLE sinemasında
İkinci Balkon 20, Hususî 25, Lüks Balkon 30

POLİTİKA

Filistinde vaziyet

Milletler Cemiyetinin manda altındaki memleketlerin işlerine bakan komisyonu, Filstinin âtisi hakkında, İngilterenin son kararlaştırmış olduğu plânı ihtiva eden Beyaz kitabı haftalarca tedkik etmiştir. İngiltereyi temsil eden Müstemlekât Nazırı Mak Donald, komisyonun âzaları tarafından fena halde sıkıştırılmıştır. Yeni plânın umumî harpte, İngilterenin Yahudilere Filistinde millî bir yurt vereceğine dair yaptığı teahhüd ile telif edilemiyeceğini isbata çalışan Yahudi dâvası taraftarı âzalar uzun uzadıya Mak Donaldı âdeta sorguya çekmişlerdir.

Anlaşılan İngiliz mümessili hiç olmazsa, kısmen âzaları memnun etmek için, Almanyadan, Macaristandan ve Romanyadan çıkarılan Yahudilerin muhaceretine karşı müsait vaziyet alınacağı hakkında vaitlerde bulunmuştur.

Beyaz kitaptan zaten pek memnun olmıyan ve (Halis Arap devleti) yerine (Filistin hükûmeti) kurulacağına dair Beyaz kitaptaki kayıttan münfeil bulunan Arap âlemi için Yahudi muhaceretine müsaadekâr davranılacağına ait vaid bomba gibi patlamıştır.

Bunun üzerine Arap Suudiye devleti, maruf devlet adamlarından (Halid Elhud) u Berline göndermiştir. İbnissuud'un hususî elçisi bulunan bu Arap devlet adamı mösyö Hitlerin nezdine kabul edilmiştir. İngiltere hükûmeti, bu ziyarete büyük ehemmiyet vermiş ve Berlindeki büyük elçisini İbnissuud'un Almanya devleti erkânile yaptığı temasların maksad ve neticesi hakkında malûmat almağa memur etmiştir.

Filistin meselesi tekrar karışıyor demektir. Diğer taraftan Hayfada, ve diğer altı muhtelif mahalde bir günde patlatılan bombalar galeyan uyandırmış ve bu yüzden birçok hâdiseler olmuştur.

AKŞAM

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Hem güvey, hem baba!

Münihte genç bir asker nişanlısile evlenmek üzere hazırlıklar yapar. Davetler gönderilir, arabalar tutulur, davetliler gelini almak üzere kapısının önünde birikirler. Her şey program mucibince cereyan eder. Güvey elinde bir demet çiçek olduğu halde gelin arabasının kapısı önünde nişanlısını beklemeğe başlar. Komşular da, çocukluğundanberi tanıdıkları komşu kızını telli duvaklı gelin kıyafetinde seyretmek için pencerelerden başlarını çıkararak gözlerini kızın çıkacağı kapıya dikerler.

Fakat herkes uzun müddet beklediği halde gelin bir türlü zuhur etmez. Zavallı güvey sıkıntısından terler dökmeğe başlar. Arada sırada saatine bakarak kendisini teselliye çalışır. Onun bu halini gören komşular birbirlerinin kulaklarına bir şeyler fısıldamağa koyulurlar. Nihayet güvey birdenbire askerce bir karar verir, gelinin neden gelmediğini anlamak için evinin kapısından içeriye dalar. Fakat bir iki dakika sonra benzi kül gibi attığı halde sokağa çıkar, gelin arabasına biner ve çekip gider. Bir iki dakika sonra gelin evinde olup biten şeylerden bütün mahalle haberdar olur. Meğerse gelin o esnada gürbüz bir oğlan çocuğu dünyaya getirdiği için meydana çıkamamışmış!

Aradan yarım saat geçmeden damad, yanında evlenme memuru olduğu halde, gelin evine gelir ve orada hem nikâh kıyılır, hem de yeni doğan çocuk babasının güvey olduğu tesçil edilir. Genç asker ayni zamanda hem bir zevceye, hem de bir çocuğa sahip oluverir.

Köpek balığının midesi

Cenubî Afriyada Durban şehrinden bildirildiğine göre o sahillerde avlanan balıkçılar geçenlerde üç ton ağırlığında gayet büyük bir köpek balığı tutarlar. Bu balığın karnı yarıldığı zaman midesinden çıkan şeyler bütün balıkçıların hayretini mucip olmuştur. Çünkü midenin içinde içi bezelye dolu üç büyük teneke konserve kutusundan, içi sigara dolu yüz sigaralık bir madenî tabakadan, derisi ve postekisi ile beraber yarım koyundan başka bir de, timsahın kafası, ön ayakları ve gövdesi de bulunuyordu.

Oruç tutan bazı hayvanlar!

Birçok hayvanlar vardır ki gerek vakti zamanında kendilerine yem bulamadıklarından, gerekse kendilerini uzun müddet açlığa alıştırmak istediklerinden dolayı aylarca devam eden oruç devreleri geçirirler. Sonra 368 gün aç kalan bir akrep, 17 ay bir şey yemiyen örümcekler görülmüştür. En ziyade soğukkanlı mahlûklar açlığa dayanabiliyorlar.

Amria Lalva isminde bir balık 20 ay açlığa tahammül etmektedir. Köpek balıkları 112 gün bir şey yemeden geçinebiliyorlar. Yapılan tedkikat neticesinde yılanların en ziyade açlığa dayandıkları anlaşılmıştır. Bazı yılanlar 4, bazıları 12 ve bazıları da 22 ay aç kaldıkları halde ölmemişlerdir. Yüzde 30 - 50 nisbetinde sıkletlerinden kaybetmişlerdir. Bu müddet zarfında yılanlar bermutad derilerini değiştirmekte devam etmişlerdir. Açlık bu tabiî ihtiyacı durdurmağa muvaffak olamamıştır.

Adana Ticaret lisesi binası inşaatı

Adana (Akşam) — Burada üç ay evvel inşasına başlanan ticaret lisesi binası için geçen sene bütçesinden ayrılan 22,000 lira mayıs sonuna kadar harcanmıştır. Ve bu para ile binanın ancak bodrum ve birinci katı inşa edilebilmiştir.

Ticaret lisesi binasının yarım kalan inşaatının tamamlanması için Vekâlet nezdinde teşebbüslere geçilecektir.

Divriğe su getiriliyor

Divrik (Akşam) — Sayın mebusumuz ve hemşehrimiz mühendis Naci Demirağın yaptırmakta olduğu su işi çok ilerilemiş, ferşedilecek yirmi bin metrelik borular gelmiştir. Hayır sever hemşehrimiz sayesinde üç ay sonra bütün memleket halkı temiz ve iyi su içeceğinden sevinç içindedirler.

Dünkü trenle de Nuri Demirağ beraberinde mühendisleri olduğu halde kazamıza gelmiştir. Kasaba elektrik işini tedkik ettirmektedir.

Deniz banyoları mevsiminin favkalâdeliği

Yünlü Pamuklu ve Lasteks

Heinzelmann-Orchidee

Yeni deniz Banyosu MAYOLARI

Bayanlara aradıkları şıklık ve gençlik ve sporcu tenasübü verir. Buruşmaksızın ve harekâta mani olmaksızın vücudü kaplar. Beyoğlunda yalnız BAKER mağazalarında satılır.

Ingiltere ve Ingilizler: 4

Victoria'ya isyan

Yazan:
HALİDE EDİB

İngilterede bir hayli kral ve kraliçe devrine aid ve onların ismini taşıyan mimarî, sanat, fikir hareketi, eşya, insan ve âdet vardır. Bunlar arasında üçyüz seneye yakın fasıla ile gelmiş iki kraliçeninkiler çok derin izler bırakmıştır.

Eğer hars sahibi bir İngilizle biraz uzun ve ciddî konuşursanız mutlak Victorian, Elizabethan tabirlerini işitirsiniz. Bunların herhangi sahada ifade ettiği mânayı bilmiyorsanız, İngiltere ve İngilizler hakkında malûmatınız eksiktir. Sizinle konuşan İngilizin Victorian tabirini kullanırken tavrından aşağı yukarı edebiyat, sanat, eşya, moral görüş bakımından zevkini, mensup olduğu fikir zümresini de tahmin edebilirsiniz.

Victoria'nın devri de kendi de Elizabeth'inkinden başka olmakla beraber İngilterede müsbet yahud menfî efkârı çok uzun işgal etmiş, birçok cereyanlar doğurmuş bir simadır.

Victoria devrinin sanat ve ilimde yetiştirdiği büyük isimlerin bir kısmı hariçte en çok tanınmış, yarattığı içtimaî şekiller İngilizin en bariz hususiyeti gibi telâkki edilmiş ve belki de edilmektedir. İç çamaşırından bahsederken kızaran genç kız, mübalâga edilmiş bir orta sokak (burjuva) ahlâkı, kıyafet ve anane meselesinde taassup, hep o devrin hususiyetlerindendir. Belki de Victoria'nın halk üzerindeki uzun ve derin tesiri, devrindeki fikrî, siyasî muvaffakıyetler, büyük sanat eserlerinden ziyade ortasokak İngiliz ruhunu resmileştirmesinden, o ruhun âdeta bir (symbole) ü olmasından ileri gelmiştir.

Bütün bunlara karşı aksülâmel henüz kendi sağ iken başladı, bilhassa o devrin sanatine karşı çıkan cereyanlar hariçte de az çok meşhur oldu. 1909 İngilteresinde temas ettiğim mütefekkir yahud sanatkâr örnekler açıktan açığa yahud şuurlarının altında Victoria devrinin asileriydi.

Vapurda İngiltereye gelirken sigara içmek isteyen İngiliz kadınının ortadan kaybolduğuna, kapı arkalarında, güvertenin tenha bir köşesinde acele acele sigara içtiğine dikkat etmiştim. Londrada her hangi bir fikir yahud sanat cereyanına mensup olan kadın gösterişle sigara içiyordu. O kadar ki, bilhassa «süfrajet» namını alan azgın ve faal «feminizm» taraftarlarının âlenen sigara içmeleri, isyan bayraklarını muzafferiyetle sallamaları gibi birşeydi. Köylüsünden en yüksek tabakasına kadar İngiliz kadınının ekseriyeti bugün sigara içer, hattâ sokakta ve otobüslerde içer. Bu, Victoria'ya isyan devrinde âdeta kadının muvaffakıyetini temsil eder.

Buna mukabil kuvvetli ve teşkilâta bağlı bir alkol aleyhtarlığı vardı, mütefekkir muhitte bilhassa gençlerin en kuvvetli içkileri limonata yahud şiradan ibaretti. Bu hareket de hâlâ devam ediyor.

İngilizlerde âdeta millî olan «lady» yani hanım tipine karşı da isyan vardı. Victoria asiliği moda olduğu bu muhitte «lady» sunî «woman» (kadın) tabiî bir insandı. Fakat bu muhitte müesses ananelerin fazla daralmış kısmına bakıp ta bu isyan cereyanlarını (bir ikisi müstesna) içtimaî bir tesviye, halka doğru gidiş diye telâkki etmek doğru değildir. Gerçi bu devirde halka yardım için içtimaî teşekküller yapmak, çalışmak moda olmuştu. Fakat isyan umumiyetle ne halktan geliyor, ne halkla birleşiyordu. Beni gezdirdikleri çalışan kadınlar için açılmış arka sokak merkezlerinde işi ciddiyetle üstüne almış, fukaranın tahsiline, sıhhatine, eğlencesine, çocuklarının adam akıllı terbiyesine hayatını vakfetmiş kadınlar ve erkekler olduğu gibi, sadece moda bir cereyanın haricinde kalmamak bu müesseselerde günde bir saat çocuk bakmak, analara konferans vermek için giden kadınlar da vardı. En sefil ve karanlık bir odada, işçi kadınların gündüz bıraktıkları çocukları kucaklarında sallıyan, eğlendirmeğe çalışan şık kadınlar çoktu. Bugün içtimaî yardım meselesini baştanbaşa en pratik usullerle resmî ve gayri resmî merkezler tanzim etmiştir. Bunlar da ücretle çalışanlar olduğu gibi sırf hayır etmek, cemaatını yükseltmek, düşmüşlere yardım etmek için çalışan çok İngiliz kadını vardır. Fakat bunlar artık moda diye değil tabiî ve insanî bir vazife diye yapılıyor.

Londraya gider gitmez en evvel iki şey görmek istedim: Sahnede Shakspeare ve parlâmento.

Meşhur bir aktör «Makbet» oynuyordu. Derhal gittim. Bu ve sonraları gittiğim Shakspeare oyunları, İngiltereden ziyade Almanyada -lisanlarını bilmediğim halde- bende tesir yaptı. İngiliz sahnesinde Shakspeare bugün otuz sene evvelinden çok iyi oynanıyor. Bu sırf bugün büyük Shakspeare aktörleri olduğundan değildir. Bunda biraz da zihniyet meselesi hâkimdir.

Esasen dünyada otuz senedenberi yeni sanat cereyanlarından bir bıkış, klâsik eserlere karşı tehalükle bir atılış var. Otuz sene evvel İngilteredeki sanat cereyanlarında yalnız Victoria devrine değil Elizabeth devrine, hattâ Shakspeare'e karşı bile bir aksülâmel vardı. Bu kısmen B. Shaw'un -bugün itiraf ediyor- şöhret almak için İngilizlerin en büyük simasına hücum etmesinden, kısmen de o gün aralarında meşhur sanatkârları olan «Rafaelden evvel (1)» zümresinin tesirile oluyordu. Bütün bunlar arasında İngiliz mütefekkir bilhassa sanatkârının mevzularını İngiltere ve İngilizlik haricinde araması, İngiltere ve İngilizlik aleyhinde bulunmak bir moda olmasındandı.

B. Shaw'un ilk sahnede gördüğüm (2) eseri beni eserden ziyade oyundaki gençlik, gümbür gümbür atan bütün ananelere isyan nabzı, ve halkın alâkası oldu. Bir Fransızla uzun uzadıya ve yalnız sokak sokak dolaşan ve nihayet evindeki garsona âşık olan, hülâsa hepsinde ananeye isyan ettiğini gösteren kız. İşin garip tarafı garsonun nihayet bir aristokrat çıkıvermesiydi ki, bu da sanatkârın belki şuurunun altında İngilterede tam bir içtimaî tesviyenin mümkün olmadığını, yahud bir garsonun hakikîsinden ziyade sunîsini tahayyül etmesinden ileri geliyordu. Herhalde bu, Shaw'un çok eski oyunlarından biridir ve ondan sonra, bilhassa son senelerde yazdıkları daha olgun ve daha yüksek bir kabiliyet ifade eder. Fakat B. Shaw'un İngiltereye getirdiği yeni kıymetlerin faide, güzellik, zarar bakımından tedkiki benim için o günlerde mümkün değildi. Yalnız Victoria devrini yıkmak isteyenlerin en kuvvetlilerinden biri olduğunu anlamak çok kolaydı ve bu münasebetle Shaw'un kendi kendini nakzeden bir çok tarafları arasında bir tane sabit olanı zikretmek lâzımdır: Kadın erkek müsavatı... Daha ziyade kadının cemaattaki mevkiinin ve rolünün daha hayatı ve derin olması kanaati. İngiliz kadınının müsavat hattâ hayat mücadelesinin o günlerde çok bariz olduğunu yalnız süfrajet muhitlerinde değil parlâmentoda bile hissettim.

Locada demir kafes vardı. Yanımdaki kadına sebebini sordum. «Süfrajet korkusu» dedi. Anlamadım, anlattı. Süfrajet o günlerde hükûmetin dikkatini celbetmek, maksadını halka anlatıp yaymak için her çareye baş vuruyordu. Polisi tahkir edip hapse gitmek, Londra haricinden taş toplayıp büyük mağaza camlarını taşlamak, Irlandada bir tiyatroya ateş vermek, parlâmentoda yukardan nazırların başına şemsiye atmak saire ve saire. Bundan dolayı o günlerde parlâmentoyu ziyaret edebilmek için hem Dahiliye Nazırından hususî izin almak, hem de parlâmentoya şemsiye ile gidilemiyeceği hakkında bir sürü tavsiye dinlemek, en nihayet kafes arkasından parlâmentoyu seyretmek icap etti. Maamafih İngiliz kadını siyasî hakkını bu gürültülerden dolayı değil kısmen kabiliyetinden, kısmen büyük harpte oynadığı rolden, kısmen de yeni ihtiyaçlar ve yeni fikirlerin umumî tazyikinden aldı.

«Şunlar hükûmet fırkası, şunlar muhalefet, ya şu kırmızı boyunbağlı beş on adam kim?»

Yanımdaki kadın güldü:

«Onlar amele partisi... On altı kişi... Ciddîye alma. Biz yalnız iki partî ile siyasî muvazenemizi yapan, kendimizi ifade edebilen bir milletiz.»

Bu fikrin ne kadarı doğru, ne kadarı yanlış? Bunu ancak İngilizin parlâmentosunun ifade ettiği mânayı, son otuz sene zarfındaki siyasî tekâmülünü tedkikten sonra anlıyabildim.

(1) Pre - raphealites.
(2) Fanny's First Play.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Sinemanın 50 nci yıldönümü

Ingiliz gazetelerinin yazdıklarına nazaran bundan tam elli sene evvel bugün İngiliz patente idaresi tarafından 34 yaşındaki mühendis Wilyam Friese - Green'e verilen 10,131 numaralı patente ile dünya sinemaya kavuşmuştur. Bu mühendis henüz genç yaşlarında iken arkadaşları ona «İngilterenin Edison» u ismini verirlerdi. Fakat aradan seneler geçtikten sonra Edisona, Amerikanın Friese - Green'i ismi verilmeğe başlanmıştır.

Yine İngiliz gazetelerinin iddiasına göre cihanda hiç bir memleket kalmamıştır ki sinema mucidinin Friese - Green olduğunu reddetmiş olmasın. Fransızlar ondan evvel Marey Demeny ve Lumiere'in filmi icad etmiş olduğunu ileri sürerler. Amerikalılar film mucidi olarak Edisonla Jenkinsi gösterirler. Almanlar ise hakikî film mucidinin Skladonovski olduğunu iddia ederler.

Fakat Friese - Green, kozu bunlar içinde en kuvvetli olanıdır. Bugünkü sinemanın doğum yeri Holbornda Fleet sokağıdır. Burada Friese - Green ile arkadaşı Evans filmi icad etmek için müştereken çalışmışlardır. Friese - Green'e verilen patentenin, 1910 senesinde Nevyorkta, resmen cihanın sinema patentesi olduğu tasdik edilmiştir.

Friese - Green 1855 senesinde Bristol şehrinde doğmuştur. Carbridgede okurken en ziyade kimyaya ve riyaziyeye ehemmiyet vermiştir. Orada meşhur fotoğraf mütehassısı Tallotle tanışmış ve ondan birçok şeyler öğrenmiştir. 26 yaşında iken tanıştığı Rudge isminde bir İngiliz de o zaman gösterilen lantern majik manzaralarını devvar şekle sokmağa çalışıyordu.

Friese - Green otuz yaşına geldiği zaman Amerikada Edisonun icadlarından hayretle bahsedildiğini işitiyor ve kendisi de sinema filmini icada çalışıyordu.

Nihayet bu genç İngiliz mühendis fotoğrafları canlı bir surette gösteren bir makine imaline muvaffak oldu. İlk defa olarak fotoğraf camı yerine fotoğraf filmi kullanmağa başladı ve 21 haziran 1889 da patente dairesinden muvakkat bir sinema patentesi almağa muvaffak oldu. Edisonun patentesi ise bu tarihten birkaç ay sonra verildi.

Çıplak ayakla ateş üzerinde yürüyen insanlar

Bulgaristanda Nestinari denilen bir sınıf her sene muayyen günlerde bu âyinleri yapar

Bulgaristanın bazı köylerinde çıplak ayakla ateş üzerinde yürüyen ve rakseden bir sınıf vardır. Bir Fransız muharriri bu köyleri gezmiş, ateş dansını görmüştür. Muharrir gördüklerini İllustrationda şu suretle anlatıyor:

«Sofyada görüştüklerim: «Ateş üzerinde dans edenleri gidip görün. Bu adet yavaş yavaş ortadan kalkıyor. Bir zamanlar birçok köyler halkı ateş üzerinde dansederdi. Şimdi yalnız bazı köylerde yaşlı birkaç kadın bunu yapabiliyor» dediler.

Bir parça şüpheli bir halde yola çıktık. Trenle Karadeniz sahilinde Burgaz limanına kadar gittik. Oradan otomobille fena bir yoldan 80 kilometre cenuba, Türkiye hududuna doğru ilerledik. Gittiğimiz Beulgari köyü fakir bir yerdir. Bu yolsuz ve mahreçsiz yerde halk bir parça buğday ekiyor ve mangal kömürü yakıyordu. Gelen Türk yelkenliler bu kömürleri alıp İstanbula götürüyorlardı. Bu geri, medeniyetten uzak kalmış yerde her türlü eski itikadların mevcudiyeti kolayca anlaşılabilir.

Bu köyde her sene rumî 21, 22 mayısa, efrencî takvimle 2 ve 3 haziranda dinî bir âyin yapılır. Bütün gün süren dinî merasimden, halk danslarından sonra ortalık kararınca köyün meydanında büyük bir ateş yakılır ve birkaç kişi dindarane bir huşu içinde ortaya çıkarak ateş üzerinde dans ederler.

Ateş üzerinde raksedenlere «Nestinari» denir. Bunların kiliseleri ye

Bir kadın, bir erkek, iki Nestinari

baba dedikleri bir reisleri vardır. Bugünün babası Nouna ile görüştüm. İhtiyar göğüs geçirerek dedi ki: «Şimdilik ancak bir kaç kadın Nestinari kaldı. İtikad azalıyor. Gençler ateş üzerinde dans etmek istemiyorlar.»

— Ateş üzerinde dansederken hiç bir şey hissetmiyor musunuz?

— Hiç bir şey hissetmiyoruz. Sent Konstanten ve Sent Helen ayaklarımızın yanmasına müsaade etmiyor. Bu azizler önümüzde yürüyerek ateşin üzerine su döküyorlar.

***

Akşam olunca köyün meydanındaki odunlar yakıldı, bir ihtiyar ateşi karıştırdı. Bu sırada şarkılar başladı. Bir ihtiyar kadın halk arasından ayrıldı. İstavrozu öptü, sonra muntazam küçük dımlarla ilerledi. Bütün halkı bir titreme aldı. Kadın çıplak ayaklarla ateşin üzerine bastı bir defa, bir defa daha, nihayet bir üçüncü defa ateşin üzerinde gezdi, yerine döndü. Bunu müteakib bir erkek çıplak ayaklarla kor halindeki ateşin üzerine bastı ve çimenler üzerinde geziyormuş gibi gezdi.

Merasim bitti. Köylüler elele vererek ateşin etarfında dans etmeğe başladılar. Nestinariler kiliselerine çekildiler. Çehreleri ciddî, fakat memnundu. Ateş üzerinde yürüyenlerin ayaklarına baktık, hiç bir yanma alâimi yoktu.

Bu âdet nereden geliyor? Kimse bunu bilmiyor. Hiç şüphesiz Asyanın uzak içlerinden gelmiştir.

Bir Nestinari çıplak ayakla ateş üstünde yürüyor

Beynelmilel olimpiyad at yarışları

Londra 21 (A.A.) — Beynelmilel olimpiyat at yarışlarında kral George kupasını İtalyan kaymakamı Bettoni kazanmıştır. Fransız yüzbaşısı Bizard, ikinci gelmiştir.

Haftalık piyasa

Muhtelif memleketlerle ticarî vaziyetimiz - Rekolte hakkındaki tahminler

İhracat mevsimine girdiğimiz bir sırada, muhtelif memleketlerle olan ticarî vaziyetimizi şu suretle izah edebiliriz:

Türkiye - Almanya ticarî münasebetleri — Piyasada çıkan şayialara rağmen, iki memleket arasındaki eşya mübadelesinde bir tahavvül yoktur. Vakıa Alman fabrikaları, demire müteallik malzeme âlât ve edevat, makine vermek hususunda müşkilât çıkarmaktadırlar. Fakat bu müşkilâtın diğer mallara teşmil edildiği henüz görülmemiştir. Yünlü ve pamuklu kumaş ithalâtı için müşkilât yoktur. Yalnız manifatura tacirlerimiz de, bu nevi malları almakta tereddüd etmektedirler. Ekseriyetle gönderilen eşya sunî ipekten yapılmıştır. Hattâ kauçuk mamûlâtı diye gelen eşyanın bile, muayene neticesinde sunî ipek olduğu anlaşılmaktadır. Halbuki sunî ipekten mamûl eşya, gümrüklerde daha yüksek tarifeye tâbi tutulmaktadır. Bu yüzden Almanyadan getirilen kauçuk namı altındaki sunî ipek mamûlâtı, tüccara pahalıya mal olmaktadır.

Hasılı ham madde müşkilâtına maruz kalan Alman sanayii, mamûlâtını kalite itibarile değiştirmektedir.

İngiltere ile ticaretimiz — Türkiye - İngiltere arasındaki ticarî münasebetler gün geçtikçe artmaktadır. Almanyadan demir, demir malzeme alamıyan fabrikatörler ve demir ithalât tacirleri İngiltereye sipariş vermektedirler. Bu suretle İngiltereden demir ithalâtı artmaktadır.

Bundan başka İngiliz firmaları eskisine nisbetle Türkiyeden daha çok mal almaktadırlar. Bunların başında tiftik, yapağı gibi mallar bulunmaktadır. Kuru meyva ihracatı mevsiminde, İngiltereye daha ziyade üzüm ve fındık satılacağı ümid edilmektedir.

Fransa ile ticaretimiz — Türkiye - Fransa arasında yeni bir ticaret anlaşması için hazırlıklar başlamıştır. Diğer taraftan Paristeki Franco - Türk şirketi de, iki memleket arasındaki ticarî münasebetlerin artması için, Fransa hükûmeti nezdinde de teşebbüsatta bulunmaktadır. Franco - Türk şirketi, Osmanlı borçlarının tesviyesi için teşekkül eden bir müessesedir.

Rekolte vaziyeti

Piyasayı meşgul eden hadiselerden biri de, rekolte meselesidir, bu seneki rekolte hakkında en salâhiyettar adamlar bile katî bir fikir beyan edemiyorlar. Çünkü son yağmurların ziraî mahsuller üzerine olan tesirlerini tamamile öğrenmek kabil olamamıştır. Maruf bir buğday ticarethanesinin elde ettiği malûmata göre, orta Anadoluda, son yağmurların ilkbahar zeriyatına faydası olmamıştır. Kışlık zeriyat iyi bir vaziyettedir. Fakat ilkbahar zeriyatı zamanında yağmurlardan istifade edemediği için büyümemiştir.

Netice olarak denilebilir ki orta Anadoluda bu seneki mahsul geçen senekinden azdır. Fakat ne kadar azdır? Bu nisbeti ancak bir ay sonra tayin edebiliriz. Diğer taraftan Şark vilâyetlerinde buğday mahsulü geçen seneye nisbetle fazladır.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Hububat maddeleri — Mersin yolile Suriye, Filistine buğday ve arpa ihracatı devam etmektedir. İstanbul limanından ufak partiler halinde Almanyaya, Yunanistana ihracat yapılmaktadır. Arpa için, Belçikadan, İtalyadan pek az denecek derecede talepler vardır. Bundan başka Almanyadan mısır istenilmektedir. Halbuki piyasada mısır fiatleri de yükselmektedir. Bu yükselişten en ziyade Karadeniz köylüleri müteessir olmaktadır. Diğer taraftan glikoz fabrikaları da, pahalı mısır aldıkları için şikâyete başlamışlardır. Glikoz fabrikaları, mısır ihracatının menedilmesine bile tarafdardırlar. Halbuki icabında mısır ihracatına müsaade etmemek için hiç bir kararname mevcud değildir. Buğday hakkında bu yolda yapılmış bir kararname vardır.

Dokuma ham maddeleri — Yukarıda yazdığımız gibi tiftik ve yapağı piyasasının vaziyeti iyidir, Almanyaya, İngiltereye, biraz da Sovyet Rusyaya ihracat yapılmaktadır.

Pamuk üzerine ihracat durmuştur. Yeni pamuk mahsulü hakkında da hiç bir fikrimiz yoktur. Esasen şimdiden pamuk rekoltesini düşünmek de imkânsızdır.

Dokuma ham maddelerinden, at kılı, keçi kılı da ehemmiyetli maddeler arasına girmektedir. Vakıa ötedenberi at kılı, keçi kılı ihracat maddelerimiz arasında sayılır. Fakat son zamanlarda, Almanyaya bu maddeler üzerine ihracat artmıştır.

Deri ve deri parçaları — Geçen sefer de yazdığımız gibi deri ve deri parçaları ihracatı artmaktadır. En ziyade Almanyaya satış yapılmaktadır.

Tütün — Piyasada sükûnet vardır. Ufak partiler halinde İsveçe, Almanyaya ihracat devam etmektedir.

Netice olarak diyebiliriz ki ihracat mevsimi henüz başlamadığı halde, ihracat maddeleri üzerinde bir durgunluk mevcud değildir. *H. A*

Tefrika No. 34

ÇETE

Yazan: REFİK HALİD

Bazen etrafınız kapanır, bir bulut denizi ortasında küçücük bir adaya sığınmış kazazedelere dönersiniz. Nihayet sivri tepeler feraha erer, duman yalnız vadilere yığılır; hem öyle koyu, bembeyaz, yumuşacık yığılır ki, âdeta insanı içine atılmağa sevkeder; dünyanın hiç bir yerinde, ne denizde, ne banyoda, ne yatakta bulamıyacağınız rahat sanki oradadır.

Geceleri ay ile duman birleşirse manzara büsbütün acaipleşir; artık arzdan ayrılıp göklerin üzerinde gezindiğinize ve başka bir ışığa eriştiğinize hükmedebilirsiniz. Bu ziya yalnız sizi aydınlatır, sizden çıkar gibidir ve etrafa aksetmekle beraber hiç birşeyi göstermez, beyaz bir karanlıktır.

Kıran ile Nina son gecelerini, işte, böyle bir dünyada geçirdiler.

— Yarın, bu saatte şehirde olacaksın, şu aşağıdaki İskenderunda... Beyruta telgraflar yağacak, kocana müjdeler ulaşacaktır. Tekrar eski hayatına, sevdiklerine kavuşacaksın; tekrar eski mücadelene, tehlikelere atılacaksın.

— Sen de öyle yapacaksın.

— Bu sefer düşmanlarının elinden kurtulmana ihtimal veremiyorum; acıyorum.

— Ben de senin için ayni şeyi düşünüyorum; üzülüyorum.

— Gözümün önüne geliyorsun: Göğsüne saplanmış bir kama ile... Yüreğim sızlıyor.

— Şakağına giren bir kurşunla yere yuvarlandığını görür gibi oluyorum... Kalbim parçalanıyor.

İkisi de akıllarından, yekdiğerinin mücadeleden ayrılmış olması imkânını bir saadet gibi geçirdiler. Kıran istiyordu ki, Nina artık politikacılığı bırakıp bir kenara çekilsin; muhataralı hayattan uzak, rahat yaşasın. Ninanın da Kıran için arzusu budur, harbin bitmesi ve mektep kürsüsüne dönmesi... Birbirlerine söylemedikleri halde zihinlerinden geçirdiklerini karşılıklı anlıyorlar. Hattâ birşey daha düşünüyorlar ve ayni şeyi düşündüklerini de biliyorlar: O, diledikleri hayatta, beraber bulunmak.

Bir aralık Nina gülümsemeğe başladı; bekledi ki, Kıran sebebini sorsun. Erkeğin dizleri üstünde idi, dumanlı ay ışığı çehrelerini kâfuru beyazlığına sokmuştu, yüzyüze, yakından bakışıyorlardı.

— Neye gülüyorsun?

— Şunu düşünüyorum: Ben, artık dünya yüzündekiler için mevcud değilim. On gündenberi izimi bulamadılar ve muhakkak öldüğüme hükmettiler. Dostlarım ve düşmanlarım nazarında prenses Nina Daniloviç veya Vikontes dö Kervolant ahrettedir. Zaten ben de kendimi öyle farzediyorum, öbür dünyada sanıyorum, belki de cennete ulaştığıma hükmediyorum. Yeni bir hayat yapmak için ne güzel, ne bulunmaz bir vesile! Halbuki yarın, gene didişmekten vaz geçemediğim ve geçemiyeceğim eski dünyama döneceğim.

Bu son cümleyi söylerken Ninanın dudaklarındaki ferah, tatlı tebessüm silinmiştir. Devam ediyor:

— Sonra birçok kişiye hareketimden izahat, hattâ hesap vermek de lâzım gelecek. Meselâ, Adanaya niçin gitmek istediğimi soracaklar...

Kırana öyle geldi ki, Nina bu sualin, evvelâ, kendisi tarafından sorulmasını istiyor. Bu, bir sır ise ona vermeğe hazırdır.

— İşittin mi? Bana bunu soracaklar.

Öteki susuyor.

— Onlara söylemiyeceğim.

Gene sükût...

— Fakat, istersen sana anlatabilirim.

Kıran dışarıya bakıyor.

— İstemesen de söyliyeceğim; modern bir Monte Christo romanına benziyen bir hikâye hülâsası dinliyeceksin. Ben oraya bir definenin gömüldüğü yere aid plânı ele geçirmek maksadile gidiyordum; acele edişim, yüce Komiserliğin yasağına aldırmayışım, deniz yolunu seçişim de plânın biran evvel ele geçirilmesi, zaman kaybedilmemesi içindi. Plânı bir Alman zabiti, harp sonu, metresi olan bir Ermeni kadınına vermişti; zabit öldü; plân bu kadında kaldı, kadın da şimdi Adanadadır. Üç ton altın bugün Suriyenin bir tarafında gömülü duruyor. Seni alâkadar edecek nokta şudur: Bu altınlar Osmanlı ordusunun malıdır ve Suriye ricatında Buka' ovasının bir kenarına Almanlar tarafından gizlenmiştir. Plânın aslı general von Stramberg'in elinde bulunuyor. Fakat general, şimdiki vaziyette Fransız işgali altındaki arazide araştırma yapamaz; en küçük bir Alman faaliyetinin menedileceği tabiîdir. Biz gizli şekilde ve yerli adamlarla çalışarak bunu çıkarabileceğiz ve hissemize düşen büyük kısmını Paristeki beyaz Rus teşkilâtına hasredeceğiz.

Kıran kadının anlattığı bu masala önce gülümsedi ve sonra onun ne kadar kolay hayale, sergüzeşte kapılır bir ruhta yaratılmış olduğuna bakarak istikbalinin karanlığı karşısında endişeye düştü.

— Ruhun daima tehlikeye ve maceraya koşuyor, dedi, velev bir hayal, velev bir hakikat olsun, bu define için ölümü ve öldürmeği göze alanlar çoktur. Daha henüz bir müthişinden yeni kurtulmuş iken onun kadar tehlikeli bir ikinci sergüzeşte tekrar atılacaksın. Niçin tabiî ve sade hayata dönmüyorsun; normal kadın hayatına?

Nina buna şu cevabı verdi:

— Sevememiştim. Beni bütün bu korkunç, yıpratıcı ve belki de neticesiz sergüzeştlerden kurtaracak kuvvet ancak büyük, sağlam, hakikî bir aşk olabilirdi. Ona ras gelince, onun pençesine düşünce benliğimi artık tamamen sevgiye verebilirdim; aşk benim halâskârım olabilirdi. Evvelce düşündüklerim, uğurunda canımı vermeğe hazırlandıklarım ne varsa, her türlü ihtiras, daha doğrusu tehlike ve macera susamışlığı, hepsi yerini aşka bırakabilirdi.

(Arkası var)

Hesaba katılması lâzım gelen bir kuvvet: Türk ordusu

Bir Fransız muharriri diyor ki:

"Türk askeri dünyanın en mükemmel askeridir. Türk zabitlerinin bilgisi garpli meslektaşlarınki gibi ileridir,,

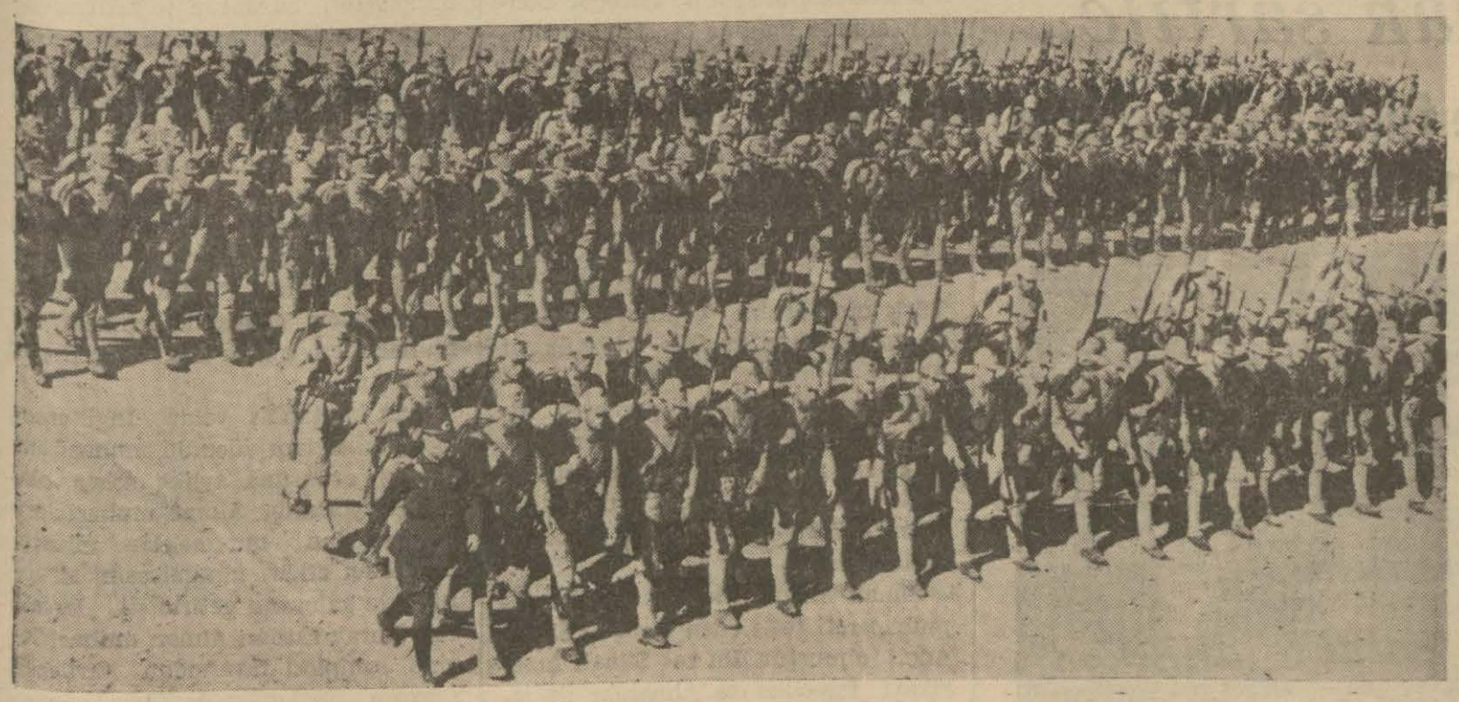

Türk piyadeleri geçiyor

Petit Parisien gazetesinin Ankara muhabiri B. Louis Roubaud «Türk ordusu, istinad edilebilen ve istinad edilmesi lâzım gelen bir kuvvettir» başlığı ile yazdığı uzun bir mektupta ezcümle diyor ki:

«Bu ordu, yeni Türkiyede esaslı bir rol oynamaktadır. Bu ordu, Balkan ordularının en rabıtalısı, en ciddîsi ve en muharibidir. Dostları bu orduya istinad edebilirler düşmanları ise bunu hesaba katacaklardır. Türk - Fransız mukarenetinin ilk hareketi, askerî olmuştur. Türkiye ile asırdide münasebetlerimizin tekrar teessüsünde ilk kucaklaşma mareşal Fevzi Çakmak ile general Weygand arasında vuku bulmuştur.»

Müteakiben Fransız muhabiri, mareşal Fevzi Çakmak ile general Weygand arasındaki mülâkatın son derece samimî olduğunu ve iki memleket arasındaki siyasî dostluğa askerî dostluğun takaddüm ettiğini yazdıktan sonra diyor ki:

«1939 senesinde Türk ordusu, bazı ahvalde katî neticeyi temin edebilecek teknik bir kuvveti temsil eder. Türk ordusunun 180,000 kişilik olan hazarî kadrosu seferde 600,000 kişiye çıkarılabilir. Bugünkü kadroları, bir milyon asker çıkarmağa müsaiddir.

Fakat ne yaman askerler?... Ağır arazide bu kadar süratle koştuklarını gördüğüm ve bir kışlanın çatısı altında uyumıyan bu adamlar, ayaklarını germek ve kafalarını çevirmek için kurulmuş mihanikî askerler değil, haftalarca müddet, sırtlarındaki bütün ağırlıklarile günde yetmiş kilometre mesafe katetmek için antrene edilmiş süratli çevik ve mukavemetli, adalî yağız çehreli askerlerdir.

Son manevralarda Türk askerinin gösterdiği mükemmeliyet budur. Pek yakında şafaktan güneş batıncıya kadar günde 80 kilometre yürümek suretile bu rekoru da kıracağı ümid edilmektedir. Şoseleri ve şimendifer hatları bol olmıyan Şark arazisinde cereyan edecek bir harb oyununda bu fevkalâde çalâki katî bir koz teşkil edebilir.

Kanaatkâr, disiplinli, mukavemetli, şeflerine tam bir emniyet ve itimad besliyen bu askerler yalnız ölümden değil, mihnet ve mahrumiyetlerden de yılmazlar.

Türk askerinin sabır ve metanet hususundaki şöhreti de dünyaya yayılmıştır.»

Müteakiben Fransız muhabiri, Türk zabitlerinin meziyetlerinden, istidat ve bilgilerinden bahsediyor ve diyor ki:

«Genç yaşında Çanakkalede bir orduya kumanda etmiş olan mareşal Fevzi Çakmak, İstiklâl harbinde büyük erkânıharbiyenin reisliğini deruhte etmiştir. Müşariileyh gibi ekser Türk generalleri, Atatürkün yanında harb etmişler ve muharebe meydanlarında askerlik sanatını öğrenmişlerdir. Türk zabitlerinin teknik talim ve terbiyesi en mükemmel mütehassısların beyanına göre garpli meslektaşlarınınki gibi ileri ve mükemmeldir. Küçük yaştanberi askerî liselerde mükemmel bir orta tahsil gördükten sonra Ankaradaki Harbiye mektebinde sıkı bir tahsil ve imtihana tâbi tutuluyorlar. Her sene Harbiye mektebinden bin kadar zabit yetişmektedir.

Harbiye mektebinden çıkan genç asteğmenler kendi istidad ve kabiliyetlerine göre topçu, istihkâm, tayyarecilik vesaire gibi ihtisas mekteplerinde bilgilerini tamamlıyorlar. En nihayet bunların içinden en iyileri senelerce süren hizmetten sonra kurmay veyahud yüksek kumanda vazifesini görmek üzere İstanbuldaki harb akademisine veyahud yüksek kumanda kursuna giriyorlar. İşte Türk ordusunun böyle askerleri ve böyle kadroları vardır.»

Fransız muhabiri, Karabük fabrikaları işlemeğe başladıktan sonra Türkiyenin memleket dahilindeki iptidaî maddeleri kendisi işletmeğe başlıyacağını ve bugüne kadar Türkiyenin başlıca harb malzemesini Almanyadan temin ve tedarik ettiğini kaydederek diyor ki:

«Sulh zamanında bu müfrit inhisar, harb zamanında tehlikeli olabilir. Binaenaleyh menfaati müştereke namına ve şayanı takdir ve hayret bir kuvvet ve silâh olan Türk ordusuna bütün müessiriyeti temin edilmek isteniyorsa Türkiye ile müdafaa devletleri arasında iktisadî münasebetlerin sıkılaştırılması elzemdir.»

Manisa (Akşam) — Halkevi spor kolu gençliği spora teşvik için koşular, müsabakalar hazırlamaktadır. Spor kolu üç hafta devam etmek üzere mükâfatlı bir bisiklet koşusu tertip etmiştir. Resimde derece alan bisikletçiler görülmektedir.

Kırşehir (Akşam) — Kırşehir ortaokulu her sene olduğu gibi bu sene de ders senesi sonunda bir sergi tertip etmiştir. Çok beğenilen bu sergi talebelerin bir sene içinde vücude getirdikleri eserlerden mürekkeptir. Resimde eski Kırşehir valisini ortaokul öğretmen ve talebelerile sergiyi ziyaretten sonra gösteriyor.

Profesör Cemil Topuzlu ile mülâkat

Dolmabahçe Gazhanesi kaldırılamaz mı?

Haydarpaşada istasyonun yanı başında verem tedavihanesi olur mu?

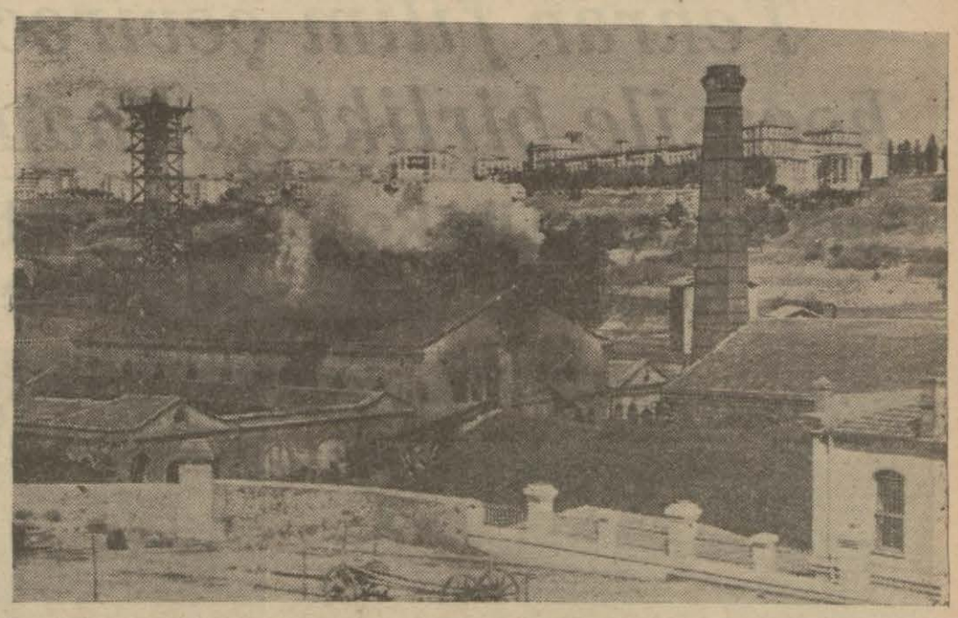

Dolmabahçe Gazhanesi

Belediyeyi, sporcuları meşgul eden günün mevzularından biri de Dolmabahçede yapılacak yeni stad sahasıdır. Dolmabahçe gazhanesi, stadyomun istenildiği şekilde inşasına mâni oluyor.

Profesör Cemil Topuzlunun bu mevzu etrafındaki fikrini sordum. Dedi ki:

— İlk yapılan plân mucibince Gazhaneden dolayı büyük bir stadyom yapılamıyacağını gazetelerde gördüm. Bu stada Gazhane binası katiyen mâni olamaz. Bugün Belediye isterse masrafı şirkete aid olmak üzere Gazhaneyi derhal şimdiki yerinden münasip bir semte naklettirebilir. Fikrimi biraz izah edeyim:

Belediye vaktile Gazhaneyi, benim zamanımda, Hazinei hassadan satın almıştı. Bunu Belediye işletemedi, bir çok zarar etti. Nihayet Hazinei hassadan aldığı fiatten kırk bin lira fazlasile bir Fransız şirketine sattı.

Ben o vakit, şehrimizin en şerefli ve kalabalık bir semtinin ortasında bulunduğundan havasını daimî surette ihlâl eden bu Gazhanenin yerinde kalmasını münasip görmedim. Bunun üzerine şirketle yaptığımız satış mukavelesine Gazhanenin bir sene içinde yerinden sökülerek şirketle emanet arasında tekarrür edecek şehrin tenha bir yerine nakli mecburiyeti hakkında bir madde koydurttum. Şimdiye kadar Belediyemiz, bu mukavele ahkâmını şirkete tatbik ettirememiştir. Bunun sebebini bir türlü anlayamıyorum!

— Üstadım, sizin yaptığınız satış mukavelesinde Gazhanenin nakli hakkındaki madde, bilâhare yapılan diğer bir mukavelede çıkarılmış. Ne dersiniz?

Profesör, katî bir tavırla derhal cevap verdi:

«— Bu ikinci mukaveleden benim malûmatım yoktur.»

Diğer taraftan benim yaptığım tahkikata göre Belediye ile şirket arasındaki son mukavelede şirket, Gazhaneyi başka bir yere nakletmek mecburiyetinden kurtulmuştur. Dolmabahçe Gazhanesinin bacalarından çıkan gazların halkın sıhhatine çok muzır tesirler yaptığını iddia edenler çoktur. Hattâ, bizzat kendim Nişantaşı, Maçka ve civarında oturan sözlerine inanılır ve bugün hemen hepsi hayattan ayrılmış bir çok yaşlı zevattan bu mevzu etrafında bazı malûmat almıştım. Bu zevat, Dolmabahçe sarayına havagazı vermek üzerine tesis edilen bu fabrikadan evvel, Beşiktaş sırtlarının ve Maçka, Ayaspaşa semtlerinin havası daha saf ve temiz olduğunu, Gazhanenin tesisinden sonra bu semtlerin havasında hissedilir bir değişiklik husule geldiğini iddia ederlerdi. Bu iddianın ne kadar doğru olduğunu tayin edecek vaziyette değilim. Ancak, Dolmabahçe Gazhanesinin bacalarından çıkan gaz zerreleri bu semtlerin havasını hakikaten bozuyorsa, yalnız müstakbel stad için müsaid bir saha bulmak bakımından değil, şehrin sıhhati itibarile de Gazhanenin buradan kaldırılmasına teşebbüs etmek, Belediyenin başlıca vazifelerinden biridir.

Profesör Cemil Topuzluya, Vali ve Belediye Reisi doktor Lûtfi Kırdar'ın şehrin hastane ihtiyacını karşılamak üzere Şişli haricinde yaptırmağa karar verdiği hastaneden bahsettim.

Doktor Cemil Topuzlunun çehresinde derhal memnuniyet hatları belirdi ve dedi ki

«— Hastanenin gerek vaktile Belediyeye verilen Mecidiyeköyü arkasındaki arsada, gerek Bulgar hastanesi civarında yapılması muvafıktır. Ben Vali'nin bu teşebüsünü alkışlar, kendisine muvaffakıyet dilerim. Doktor Lûtfi Kırdar, bu hastaneyi tesis etmekle şehrimizin en büyük bir noksanını telâfi ediyor. Bu vesile ile size bugün gördüğüm bir şeyden bahsedeceğim.

Bugün trenle Haydarpaşaya gelirken gözüme çok garip bir mazara isabet etti. Bulunduğum vagondan Haydarpaşada henüz inşa edilmeğe başlayan köprünün yukarıdaki geçit mahalli yanında bir bina gördüm. Bizim şimendiferin dumanı o binanın içine doğru hücum ediyordu.

Yanımdaki arkadaşım, bana bu binanın intanî hastalıklara ve bahusus verem illetine yakalanan zavallılara bir tedavihane olduğunu ve binanın taraçasında yatan hastaların da veremliler bulunduğunu söyleyince şaşırdım. Kendi kendime şimendifer dumanlarından, kömür tozlarından, lokomotif düdüklerinden ve tren gürültülerinden bu biçare hastaların nasıl iztırap ve azap çektiklerini düşündüm ve müteessir oldum.

Bilhassa açık, temiz havaya muhtaç olan veremliler için tesis edilen bir hastanenin burada bulunmasına hayret ediyorum. Bu hastanenin bir gün bile burada barındırılması tıbben katiyen caiz değildir. Bunu bilhassa ehemmiyetle kaydediniz.»

Muhterem profesörü fazla yormamak için gösterdiği nezakete teşekkür ederek kendisinden ayrıldım.

Mustafa Ragıp

Bu gece

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu cihetî: Galatasarayda Kanzuk, Dairede Güneş, Tarlabaşında Nihad, Osmanbeyde Pertev, Necatibey caddesinde Viçopulo, Sarıyer Osman.

İstanbul tarafı: Fatih: Veznecilerde Üniversite, Karagümrük: Arif, Eminönü: Bahçekapıda Agop Minasyan, Bakırköy: Hilâl, Aksaray: Ziya Nuri, Fener: Balatta Hüsameddin, Küçükpazar: Necati, Samatya: Erofilos Çula, Alemdar: Ali Rıza, Şehremini: Ahmed Hamdi.

Kadıköy: Moda caddesinde Alâaddin, Pazaryolunda Rıfat Muhtar, Üsküdar: İmrahor, Heybeliada: Halk, Büyükada: Şinasi Rıza.

Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgân ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece açıktır.

SİNEMA

MARY PİKFORD

Tekrar filim çevirecek, fakat kocasile birlikte olmamak şartile..

Bundan evvel iki kocasile birlikte filim çevirmesi kendisine aile saadetine malomuş

Mary ve kocası Charles Rogers bundan evvel birlikte çevirdikleri filimden iki sahnede

Meşhur sinema yıldızı Mary Pickford'un genç kocası Charles Rogers ile birlikte Avrupaya geldiğini yazmıştık. Mary ile Charles iki sene evvel evlenmişlerdi. Fakat ikisinin de meşguliyeti Amerikadan ayrılmalarına müsaade etmediğinden ancak şimdi balayı seyahatine çıkabilmişlerdir. Avrupada en ziyade İngilterede kalacaklar ve istirahat edeceklerdir.

Mary Pickford müdhiş bir iş adamıdır. Artistler ittihadı şirketinin idare meclisi reisidir. Bir çok emlâk ve banka işlerile alâkadardır. Borsada da mühim muameleler yapar. İki senedenberi kendisini bu işlere hasretmiştir. Bunun için filim çevirmemektedir. Fakat Avrupaya gelince kendisile görüşen gazetecilere bu sene tekrar filim hayatına döneceğini ve bir filim çevireceğini söylemiştir.

Mary 1909 senesinde filim hayatına girmiştir. O zaman annesi kendisini elinden tutmuş ve Hollivuta götürmüştü.

Hollivuttaki sahne vazileri kızın mavi gözlerine, çok saf çehresine bakarak derhal kendisini angaje etmişlerdi. Mary'ye saf genç kız rolleri yaptırıyorlardı. Yeni artist yavaş yavaş ilerlemiş 915 senesinde haftada 7000 dolar kazanmağa başlamıştır. 919 da annesinin sevkile yeni bir mukavele imzalamıştır. Bu mukavele mucibince senede 1,200,000 dolar alacaktı. 920 senesinde bu para iki milyona çıkarılmıştır.

Sahne vazii Cecil B. de Mille kızın mütemadi isteklerine kızarak Mary olmadan bir filim çevirmeğe karar vermiştir. Squaw Man adındaki filim Mary'nin filimleri derecesinde rağbet görmüştür. Bunun üzerine Mary tekrar angaje edilmiştir. Kenç kız da bunun üzerine rakip bir şirketle mukavele yapmıştır. Burada Oven Morre ile birlikte filim çevirmeğe başlamıştır. Oven o zamanın en büyük don juanı idi. Hemen bütün genç kızlar peşinde koşuyordu. Artık maceradan bıkmıştı. Mary genç ve terütaze bir halde, saf çehresile gelince Oven birdenbire canlandı, Mary'ye izdivaç teklif etti. Fakat kumpanya işe karıştı:

— Olmaz dedi, evlenemezsiniz!

— Niçin?

— Niçin mi?... Çünkü sizin safiyetinize dair yapılan reklâmlar için milyonlar sarfettik. Herkes sizi, bilhassa Mary'yi âdeta çocuk zannediyor. Evlenirseniz bütün bu efsaneler yıkılacak.

Mary gizli bir izdivaç teklif etti. İkisi birlikte kaçtılar. Fakat Oven bu

Mary ve kocası evlendikleri gün

hayata tahammül edemedi, birdenbire yeise kapıldı, neşesini kaybetti ve kendini içkiye verdi. Mary 17 yaşında ilk aşkının bu suretle mahvolduğunu gördü.

Bu sırada sahne vazilerinden Griffith Hollivuta güzel bir atlet getirtmişti. Buna haftada 2000 dolar veriyordu. Atlet şen, pürhareketti. Adı Duglas Fairbankstı. Atlet filmlere daha canlılık vermek için rol alacaktı.

Duglas evli idi. Karısı Beth Sully müthiş bir kadındı. Çok mütehakkimdi. Duglas bu evlenmeden hiç memnun olmamıştı. Bu sırada Mary ile karşılaştı. İki artist çok iyi dost oldular, her yerde beraber görülmeğe başladılar. Nihayet 919 senesinde boşanarak evlenmeğe karar verdiler.

Marynin evlenmesi bir kere daha Amerikada mühim bir mesele halini almıştı. Lehte ve aleyhte birçok şeyler söyleniyordu. Efkârıumumiye ikiye ayrılmıştı. Nihayet evlenmesine taraftar olanlar kazandılar, düğünleri yapıldı.

Duglas, Holivutun kibar ailesi olan Beverley Hillsde mükellef bir köşk yaptırdı, burada yerleştiler.

Mary - Dug izdivacı 13 sene sürdü. İkisi de milyonlar kazandılar ve bir tarafa mühim para koydular. Aralarındaki anlaşma birlikte film çevirmeğe karar verdikleri güne kadar sürdü.

«Hırçın kız» adındaki bu film aralarında «filân yerde senin iyi görünmekliğin için beni çirkin göstermişler», «filân sahnede beni berbad bir hale koymuşsun» gibi münakaşalara sebep oldu. Bu kıskançlıktan utanarak anlaşmak istediler, fakat olamadı, ayrıldılar.

Bu sırada Mary, genç ve müptedi bir jön prömye olan Charles Rogers ile birlikte «Küçük satıcı kız» adında bir film çevirdi. Charlesi himayesi altına aldı.

904 senesinde Kansasta doğmuş olan bu artist iyi saksofon çalardı. Maryden on beş yaş küçüktü.

935 de Duglas, Tady Ashley ile evlendikten sonra Mary bir müddet film çevirdi, fakat 937 de o da Charles ile evlendi.

Mary, tekrar film çevrmeğe başlayacağını söylemekle beraber asla kocasile birlikte çalışmayacağını ilâve etmiştir. Charles şimdi bir cazband şefidir. Ve bu işte kalacaktır.

Edirne tütün imalâthanesi açıldı

Edirne (Akşam) — İnhisarlar idaresi Edirnedeki imalâthanesini fennî şekilde ıslah ederek işletmeğe başlatmıştır. İmalâthanenin açılışında bulunarak tedkikler yapmak üzere umum müdürlük işletme müfettişi B. Rakım Ulukan şehrimize gelmiştir.

Son günlerde yağan yağmurlar yeni mahsul tütün ekimine çok faydalı olmuştur.

Adana - Mersin - Payas trenleri

Adana (Akşam) — Haziranın on beşinden itibaren Adana - Mersin, Mersin - Adana - Payas münasebatını temin eden trenlerin adedi çoğaltılmıştır. Ayni zamanda süratler arttırılarak zamandan da kazanılmıştır.

Dörtyol - Payas münasebatı için de her gün işliyen bir tren ihdas edilmiştir. Yeni tarifeler, ziraî ve iktisadî bakımdan olduğu kadar Maarif hareketleri bakımından da faydalı olmuştur. Çünkü bu mıntakalarda lise ve orta okul olmadığından, buralardan Adanaya gelen talebelerin vaziyeti temin edilmiştir.

Hareket saatleri, tedris saatlerine uygun olarak tanzim olunmuştur.

Amerikadaki Almanlar

1709 tarihinde başlıyan muhaceret neticesinde Amerikaya yedi milyon Alman gitmiştir

Yeryüzünde 110 milyon Alman vardır. Bunun 80 milyonu bugünkü Almanyadadır. Beş milyon kadarı Avrupanın muhtelif mahallerindedir. Geriye kalan yirmi beş milyonu dünyanın muhtelif köşelerine dağılmıştır.

Almanlar çok eski zamandanberi muhaceret etmişlerdir. Theodor Bohner adında meşhur bir Alman muharriri yazdığı bir eserde Alman muhacereti hakkında uzun malûmat vermektedir.

Muharrire göre eski birinci Alman imparatorluğu devrinde Alman muhacereti Orta ve Şarkî Avrupaya doğru mütemadiyen yayılmıştır. Ancak Rönesans devri başlangıçlarında Türk ordularının Viyanaya kadar dayanması üzerine tam iki yüz yıl Alman muhacereti durmuştur.

Fakat Türk dalgası gerileyip Almanyadan uzaklaştıktan sonra Almanların muhacereti yalnız Orta ve Şarkî Avrupaya değil, denizaşırı memleketlere de bütün hızı ile tekrar başlamıştır.

Şimalî Amerika kıtasına doğru ilk muhacereti tesis eden İsveçli Güstav Adolf olmuştur. Bu zat Şimalî Amerikayı İsveçliler ve Almanlar ile iskân ve imar için kuvvetli bir şirket tesis etmişti.

Vefatından sonra Başvekli Oxenstjern bu faaliyete devam etmiş ve Emden, Stettin ve Stralsund şehirlerinin ve Pomeranya Dükünün yardımı ile bütün Almanyaya beyannameler neşrederek halkı Şimali Amerikaya muhacerete davet ve teşvik etmiştir.

O tarihte Hollândalılar da şimdiki Şimalî Amerikada Nevyork hükûmetinin bulunduğu havaliye muhaceret etmekte idiler. Hattâ Nevyorkun eski ismi olan «Yeni Amesterdam» ın valisi Minnewit isminde bir Hollânda memuru idi. Bu zaten İsveç ve Almanyadan muhacereti teşkilâtlandırmak üzere İsveç devleti hizmetine girmişti. Fakat bu zatın gemisi fırtınaya tutulup battıktan sonra Almanların muhaceret teşkilâtı bozulmuş ve (Yeni İsveç) namını alan havali tamamile Hollândalıların eline geçmiştir. Bunlardan İngilizler, memleketi almışlardır.

Maahaza Şimalî Amerikaya yerleşen Almanlar memleketlere kumandan, idare adamı, tabip ve sanatkâr olarak bir çok adam yetiştirmişlerdir. Şimalî Amerikaya doğru ikinci Alman muhaceret akınına Almanyada protestan ve katolik mezhebi gayretinden çıkan otuz sene harbi sebep olmuştur.

Bu tahripkâr dahilî harp o zamanki Almanyanın on yedi milyonu bulmuş olan nüfusunu dört milyona indirmişti. Bütün memleket kan ve ateş içinde harabezare dönmüş ve halk arasına husumet ve dirliksizlik girmiş olduğundan bu cehennemden kurtulmak için herkes Amerikaya kapağı atmağa çalışmıştır.

Fransa kralı on dördüncü Luinin Palatina havalisini istilâ etmesi muhaceret akınını bir kat daha kuvvetlendirmiştir. Fakat bu muhaceret teşkilâtsız ve kontrolsüz olduğundan soyguncuların elinde kalmşı ve tarihin en büyük facialarını teşkil etmiştir.

Muhacirler evvelâ hareket edecekleri limanlarda su bulamamakta idiler. Sonradan gemilere istif edildiklerinden yolda ölmekte idiler. Amerika toprağına sağ gelenler kadid halinde idiler.

1709 senesinde Amerikaya gitmek için yola çıkan 14,000 Palatina'lıdan ancak 2,880 kişi sağ olarak Amerika sahiline ayak atabilmiştir. Binlercesi karantine beklerken ölmüştür. Dört bini İrlanda ipek fabrikalarına mükellef amele olarak verilmiştir. İngiliz müstemlekesi olan Şimalî Amerika halkı İngiltere kralı aleyhine kıyam ettiği zaman erbabı kıyamın başlıca kuvveti Alman muhacirlerinin teşkil ettiği alaylar idi.

İngilterenin kıyamı bastırmak üzere gönderdiği kuvvetlerin büyük kısmı Almanyadan devşirmiş olduğu Alman alayları idi. Harbin sonunda iki taraftaki Almanlar birbirine galip mağlûp muamelesi yapmayıp kardeş gibi birbirini deraguş etmişlerdir.

Şimalî Amerika istiklâli bulduktan sonra başlayan üçüncü Alman muhacereti büsbütün teşkilâtsız olduğundan ekser muhacirler kendilerini getiren kaptanlar tarafından zenci esirler gibi satılmıştır. Muhacir gemileri dört yüz yolcu alabilecek hacimde oldukları halde bunun üç misli muhacir alıyorlardı. Yarısı iki, üç hattâ altı ay süren yelkenli deniz seyahatinde ölmekte idiler.

1775 senesinde Filâdelfiyaya gelen bir muhacir gemisinin içindeki 400 muhacirden ancak elli kişi berhayat kalmıştı.

Bazı kaptanlar yolda İngilterede uğrayıp sağlam vücudlü muhacirleri İngiliz ordusuna aylıklı asker olarak satıyorlardı. Alman muhacirlerine yapılan muameleler nihayet Amerikan efkârı umumiyesini terahhüm ve galeyana getirmişti. Evvelâ esir olarak satılan Alman muhacirlerine sahipleri tarafından verilecek cezanın on kamçı darbesini geçmemesi hakkında bir kanun çıkarılmıştı. Fakat ekseriya bu kanun ihmal edilmiştir.

Daha sonra fazla muhacir tahmil eden gemilerin musaderesine dair kanun çıkmıştır. Muhacirlere aid muamele insanî bir şekil aldıktan sonra Almanyadan muhaceret çok artmıştır.

1840 senesinde ilk defa Almanyadan Şimalî Amerikaya giden muhacirlerin sayısı yüz bin kişiyi geçmiştir. 1850 de 250,000 kişiyi bulmuştur. 1851 ilâ 1914 senesine kadar Şimalî Amerikaya 7,735,000 Alman muhaciri gitmiştir. Bu müddet zarfında Irlandadan 4,171,000 muhacir gitmiştir. İrlanda ile beraber bütün İngiltereden 8,901,000 muhacir gitmiştir. 1871 den 1914 senesine kadar İtalyadan Şimalî Amerikaya giden İtalyan muhacirlerin sayısı 7,727,000 kişiye baliğ olmuştur.

İrlandalılar İngiliz sayılmadıkları takdirde asrın ortasından umumî harbe kadar Şimalî Amerikaya en ziyade hicret eden Avrupalılar Almanlar olmuştur. Bunlardan sonra İtalyanlar gelir.

1897 senesine kadar Almanyadan denizaşırı çıkan muhacirler münhasıran Şimalî Amerikaya gitmekte idiler. Fakat o sene Almanya hükûmeti tarafından alınan hususî tertibatın neticesi olarak Alman muhacir akınının bir kısmı Cenubî Amerikaya tevcih edilmiştir. Bu suretle Arjantin, Brezilya ve Şili gibi zengin memleketlere milyonlarca Alman muhaciri yerleşmiştir.

Alman muhacirleri gittikleri memleketlere ana vatandaki şehir ve mıntakaların isimlerini verdikelrinden şimdi Amerika kıtasında yirmi beş adet (Bremen) ve o kadar Brünsvic ve hesapsız (Haydelberg) ve Hanover vardır. — **F.**

Edirnede ilk koza mahsulü alındı

Edirne (Akşam) — Edirne ve havalisinde yetiştirilmekte olan yeni yıl koza mahsulü idrak edilmiştir.

Yeni sene mahsulü gerk kalite gerekse miktar itibarile geçen yıllardan daha iyidir.

Koza borsası Rüstem paşa hanında açılmıştır.

Tokatın yeni valisi vazifeye başladı

Tokat (Akşam) — Vilâyetimiz valiliğine tayin olunan Ankara vali muavini bay Salâhattin Üner gelmiştir. Vali kendisi Turhaldan merasimle karşılanmıştır. Hemen vilâyet makamına giden vali yanında vali vekili bay Mustafa Özmat olduğu halde korkomutanlığı karargâhına giderek komutan korgeneral Galip Türkerle görüşmüş ve öğleden sonra da bütün daire müdür ve memurlarını makamında kabul etmiştir.

HAFTANIN VAKALARI

Thetis tahtelbahirinin yüzdürülmesi ameliyatı devam ediyor. Yukarıda bir dalgıç denize inerken görünüyor

Venedikte gaz maskelerile büyük kanalda gezenler

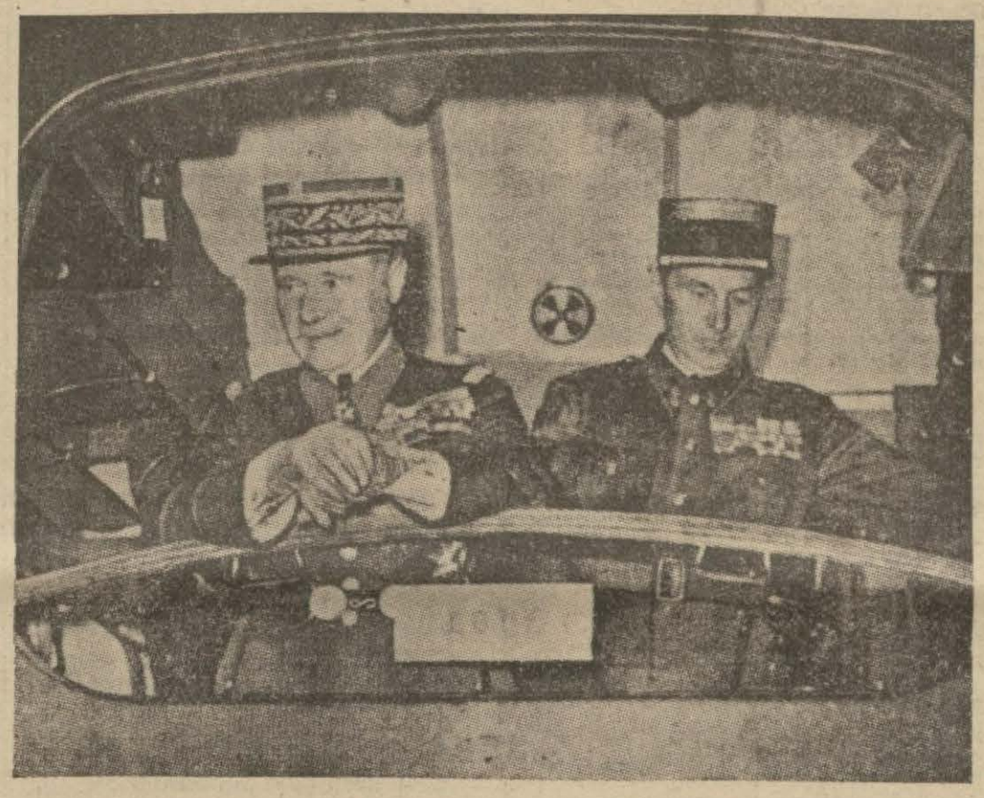

İngiltereye bir seyahat yapan Fransız büyük erkânı harbiye relsi trende

Sinema yıldızı Denna Durbin'in genç artistlerden Paul Vauchn ile nişanlandığı şayi olmuş, fakat bu haber tekzip edilmştir. Yukarıda iki artist bir arada görünüyor

Fransada sıcaklar: Haziranda termometre 30 dereceye çıkmış, halk yüzme yerlerine akın etmeğe başlamıştır

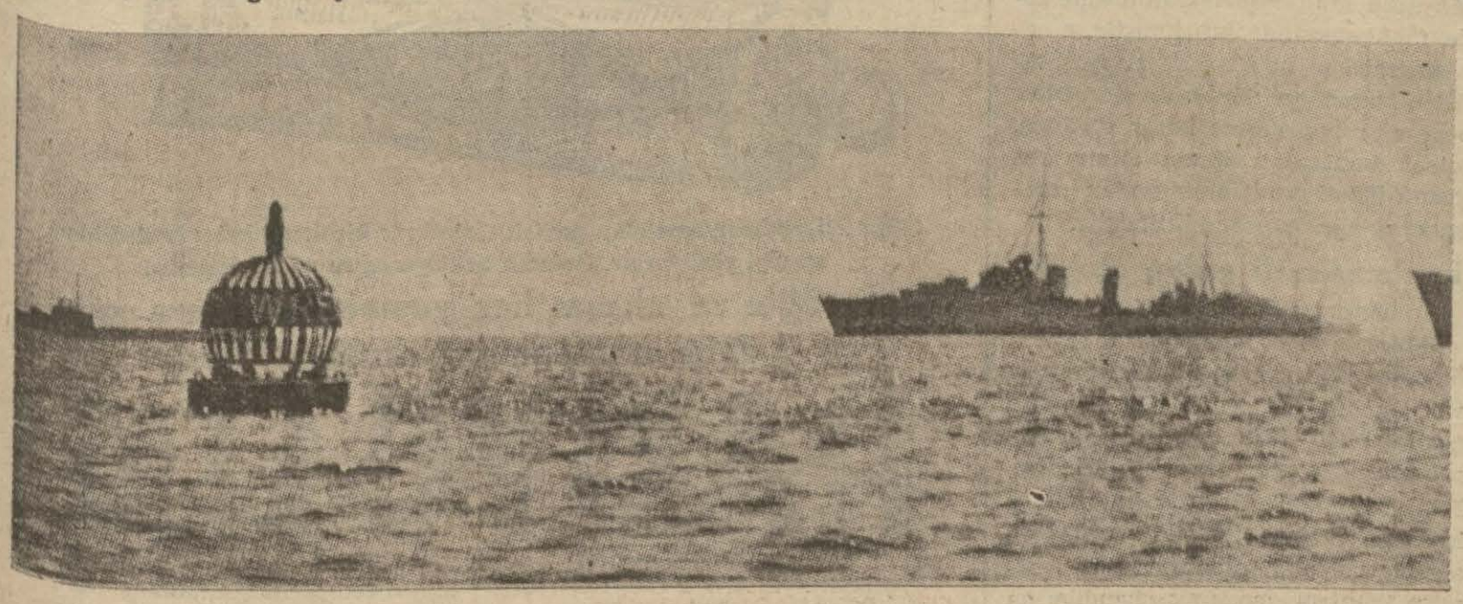

Thetis tahtelbahirinin battığı yeri gösteren şamandıra ve nöbet bekliyen torpido muhripleri

Perşembe müsahabeleri

Ter - Temizlik - Sıhhat - Güzellik

Yazan: *Selim Sırrı Tarcan*

Vaktile Mühendishane Harbiyesinde tahsilde iken elli altmış talebe bir kovuşta yatardık. Gece yarısı veya sabaha karşı bir tabiî ihtiyaç için dışarı çıkıp tekrar içeri döndüğümüz zaman, burnumuzun direği kırılırdı. Akıl ve hayale sığmıyan fena bir koku! İnsan içinde iken farkına varamıyor amma dışardan giren mutlak bunalıyor. Muallim mektebinde müdürken sabaha karşı yatakhaneleri dolaşırdım. Aynı keskin bunaltıcı kokuyu hissederdim. Vakıa bir arada yatan kırk elli çocuğun nefesinin yirmi dört saat içinde orasının havasını ifsad etmesi gayet tabiîdir. Fakat bu kovuşlarda duyulan koku yalnız ciğerlerin çıkardığı karbonlu hava değil, vücudün derisinin ifraz ettiği ter kokusudur.

Herkesin az çok teri kokar. Yalnız koku vücudün sıhhatile alâkadardır. Temizliğe itina edilen vücudlar fena kokmaz.

Birçok kimseler vücudlarının koktuğunun farkında değildirler. Meselâ tıraştan sonra âlâ cinsinden bir menekşe kolonyasını ilk süründüğünüz gün bundan çok hoşlanırsınız, fakat her gün yüzünüze bu kolonyayı sürünmeyi itiyad edinirseniz eskisi kadar ondan zevk duymazsınız, çünkü artık burnunuz o koku ile ülfet etmiştir. İşte insanın burnu böyle iyi kokuya alıştığı gibi, fena kokuya da alışır ve yavaş, yavaş kendi terinin koktuğunun farkına varmaz. Başkaları bunu hissetseler bile nezaketen yüzlemezler.

Küçük, büyük her yaşta her hareket eden insan terler ve bu terin de insanların yaşadıkları muhite, mensup oldukları ırka ve sıhhatlerinin vaziyetine göre hususî bir kokusu vardır.

Bazı kimseler beyaz ırka nisbetle sarı ve siyahların daha ağır kokusu olduğunu söylerler. Halbuki mütehassıs hekimler bunun doğru olmadığını söylüyorlar. Bize nasıl siyah renklilerin kokusu ağır geliyorsa, onlar da beyazların ten kokusuna tahammül edemezlermiş.

Acaba derimiz bu fena kokuyu neden neşrediyor?

Buna sebeb olan derimizin altında bulunan vücudümüzün bütün sathını kaplıyan milyonlarca (glande) guddelerdir. Bu guddeler ekseriya koltuk altı, bacak arası, ayak parmakları gibi derimizin katlandığı yerlerde toplanırlar.

«Ben hiç terlemem!» diyenlere çok tesadüf ettim. Bu doğru değildir. Tabiî halde bulunan ve hareket eden her mahlûk mutlak ter çıkarır. Bunun çokluğu veya azlığı uzviyetin teşekkülüne tâbidir.

Bir fiziyoloji âliminin dediği gibi vücudümüz zehir imal eden bir fabrikadır, onun panzehiri sudur. Fazla hareket edersek veya koşarsak terleriz. Şişmanlar veya çok zayıflar biraz sıkı yürüyecek olsalar vücudları sırsıklam olur, yani vücud zehirini dışarı atar. Eğer vücudümüzü güzelce yıkayıp temizlemezsek derimizin mesamatından çıkan o yağlı ve fena kokulu maddeyi vücud tekrar beleder. Böylece terimiz tenimizi kokutur.

Oyun oynadığınız, büyük yürüyüşler yaptığınız veya jimnastik ve sporla vücudünüzü işlettiğiniz zaman bu faaliyetleri müteakib yıkanmıyorsanız, fena koku neşreden bir makine olmaktan kurtulamazsınız!

Şunu iyi bilmemiz lâzımdır ki, sıhhatle temizlik nasıl biribirinden ayrılmazsa sıhhatle güzellik de öylece biribirinin mütemmemidir. Temizlikten sıhhat, sıhhatten güzellik doğar.

Bazı kimseler iç temizliğini ihmal ederek yalnız dış temizliğine itina ederler. Muayyen yerlerini süslerler ve uzaktan güzel görünürler. Fakat bir defa yanlarına sokuldunuz mu ten kokusu sizi ondan derhal uzaklaştırır.

O halde içini dışını temiz tutmak suyu sevmek ve bol su ile çok yıkanmak ve sık yıkanmak lâzım değil, elzemdir.

Hem kokmamak kâfi değildir. İyi kokmak lâzımdır. Vücudümüz kadar giydiğimiz elbiselere de itina etmek onları sık sık havalandırmak lâzımdır. Bayanlar pek âlâ bilirler. Mütemadiyen bir hafta giyilen bir elbise derhal bir koku peyda eder. Çamaşırlarımız da öyle değil mi? Hattâ yatağımız, yorganımız da öyle. Bir çok evlerde sabahları pencerelerden yorganların sarktığını görüyoruz, eğer havalandırılmazsa bir müddet sonra vücudümüzün ter kokusu o çarşaflara siner.

Yıkanmak! Bu da bir itiyad işidir. Herkes sabahleyin kalkınca yüzünü gözünü bir muslukta yıkar. Fakat bir kısım insanlar her sabah dişlerini, bir kısmı başını, bir kısmı da ayaklarını yıkamayı ihmal ederler. Ve maalesef bunlar ekseriyeti teşkil eder. Her gün sabahları kalkınca ve yatarken ayakların yüz yıkamak kadar elzem olduğunu unutarak onları yalnız haftada bir kere yıkamakla iktifa edenler çoktur. Halbuki çorapla ve kundura ile daima kapalı bulunan ve hava almıyan ayakların ne tahammül olunmaz koku çıkardığını tahmin etmezler. Bu yıkanma itiyadı ailede başlar ve mektepte ikinci bir tabiat olur.

Eğer evlerimizde en iptidaî vasıtalarla bile çocuklarımızı su ile dost edersek, eğer onları her gün yüzünü, gözünü, dişlerini ve bilhassa ayaklarını yıkamağa alıştırırsak, mekteplerde her gün bir ibadet gibi yapılması iktiza eden jimnastikleri müteakib duş yapmaya alıştırırsak, bu yavrular büyüdükleri zaman bir gün yıkanmadan duramazlar. Suyu severler, onun sıhhatlerine ne kadar hâdim olduğunu takdir ederler.

Şurası muhakkaktır ki vücudünün temizliğine itina eden, onu her gün yıkıyan milletlerde bulaşıcı hastalıklar barınamıyor. Bu sayede hem afiyetli, hem de çok yaşıyorlar.

Türk genci! Terin ve tenin kokmasın istiyorsan, afiyetli olmak ve çok yaşamak istiyorsan suyu sev ve sık yıkan!

Selim Sırrı Tarcan

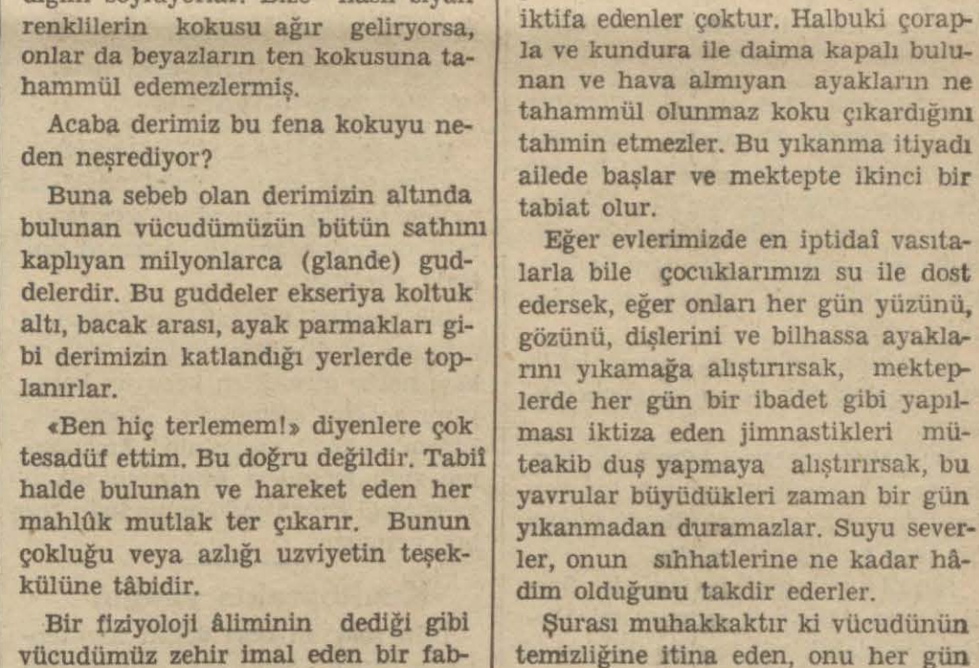

İzmir (Akşam) — Kızılçullu köy öğretmen okulunda açılan eğitmen kursunda derslere devam edilmektedir. Eğitmenlere, mektebin çiftliğinde ve bağlarında muhtelif ...sülleri haşarat ve hastalıklara karşı korumak için alınması lâzım gelen tedbirler öğretilmektedir. Yukarıdaki resimde eğitmenler, tulumbalarla bağları ilâçlamağa hazır halde görünüyorlar.

Memleketin ağaçlandırılması

Cemiyet dün içtima ederek nizamnamesini tadil etti

Ankara 21 (A.A.) — Ağaç koruma cemiyeti 21 haziran çarşamba günü İzmir mebusu Rahmi Kökerinin riyasetinde umumî toplantısını yapmıştır.

Memleketin ağaçlandırılmasında ve cins meyva ağaçlarının yayılma ve yabanilerin aşılanmasında mühim hizmetleri görülen ve bu sene yalnız Ankara civarında yüz bin aşı yaptırarak yirmi bin ahladı Ankara armuduna aşılatan ve köylülere mal ettiren ve geçen sene de yine ayni mıntakada aşılattığı beş bin ağacın bugün köylüyü meyvacılığa bağlayacak bir tarzda muvaffakiyetle netice vermesine hizmet eden cemiyetin tevali eden müsbet faaliyeti takdirle karşılanmış ve cemiyetler kanununa tevfikan nizamnamesini tadil ederek:

İzmir mebusu Rahmi Köken, Mardin mebusu Rıza Erten, Manisa mebusu Yaşar Özey, Konya mebusu H. Dikmen, Devlet Şûrası azasından Süreyya, orman umum müdürü Fahri, ziraat umum müdürü Abidin Ege, orman mütehassısı Kemal ve Ziraat Vekâleti şube müdür muavinlerinden Şevkiyi merkez idare heyetine seçmiştir.

Millî Şefimizle Büyük Millet Meclisi Reisine, Başvekile ve Ziraat Vekiline ve C. H. P. genel sekreterine kongrenin tazimlerinin arzı kararlaştırılarak içtimaa nihayet verilmiştir.

Bir mebusumuzun Belediyeye şikâyeti

Bir mebusumuz dün Floryaya gitmiş ve orada oturduğu bir gazinoda kendisinden tarifeden fazla para istenmiştir. Mebusumuz Belediyeye şikâyette bulunmuştur. Mezkûr gazino sahibi hakkında takibata başlanmıştır.

Finlândiyada

Ordu başkumandanı istifa ettit

Helsinki 21 (A.A.) — Finlândiya telgraf ajansı bildiriyor: «Mareşal Mannerheim'in tarzı hareketi hakkında ecnebi memleketlerinde dolaşan haberler uydurmadır ve fena bir maksadla işae edilmiştir. General ile Finlândiya hükûmeti arasında görüş ihtilâfı yoktur.»

Filhakika mareşalın ansızın istifa ettiğine dair dün akşam bir şayia çıkmıştı.

Bu haber, mareşalı büyük bir Ingliz ve Fransız dostu olarak tanıyan beynelmilel siyasî mahfillerde büyük bir tesir husule getirmiştir.

Sureti umumiyede bu istifa keyfiyeti Alman taraftarlarının resmî Finlândiya mahfillerinde elde ettikleri bir muvaffakiyet şeklinde tefsir edilmekte idi.

Burdurda bir katil idam edildi

Burdur (Akşam) — Burdur havalisnde 7 kişiyi öldüren ve yakalanıp idama mahkûm olan Ali Çelik hakkındaki idam hükmü tasdik edildiğinden kendisi burada idam edilmiştir.

Katil bir müddet başka namla İzmir ve Manisa havalisinde gezmiş, fakat sonunda yakalanarak Burdura gönderilmişti.

Karabükün plânı

Şehircilik mütehassısı B. Prost dün akşam Karabüke gitmiştir. B. Prost Karabükün plânını yapacaktır.

Bir çocuk surlardan aşağı düştü

Ayvasarayda oturan on bir yaşlarında Şevket isminde bir çocuk surlar üzerinde oynamakta iken müvazenesini kaybederek düşmüş, tehlikeli surette yaralandığından Etfal hastanesine kaldırılmıştır.

Cam silerken

Yedikulede Gazlıçeşmede oturan bayan Fatma camları silmekte iken kırmış, bu suretle bilek damarları da kesildiğinden polis tarafından tedavi altına aldırılmıştır.

Romanyada bir sergi açıldı

Kral Karol bu münasebetle bir nutuk söyledi

Bükreş 21 (A.A.) — Eğlence organizasyonu enternasyonal sergisi dün Kralın huzurile açılmıştır.

Romanyadan başka, Fransa, Almanya, İtalya, Yunanistan ve Bulgaristanın da iştirak ettikleri bu serginin küşadı münasebetile bir nutuk söyliyen İş Nazırı Ralea, sergiye iştirak eden memleketlere teşekkür etmiş ve Romanyada Kralın teşebbüsü ile vücuda getirilmiş olan bu yeni teşkilâtın yeni rejim çerçevesi içine girdiğini ve büyük sosyal inkılâpların bir faslını teşkil eylediğini bildirmiştir.

Kral Karol, söylediği cevabî nutukta ezcümle demiştir ki: «Bugünkü rejim, ameleye karşı bir baba şefkatile hareket etmemeklik edemezdi. Filhakika işçilerin hayatı yalnız maddî ihtiyaçlardan terekküb etmez. Biz, işçilere bütün müstahsillerin bütün hayat ihtiyaçlarının ahenkleştirileceğine inanıyoruz. Bu sergi, Rumen amelesine, çalışmasından sonra, yeni bir hayat temini için yapılan gayretleri isbat ediyor. Ben bu fikri büyük memnuniyetle kabul ettim ve ümid ediyorum ki, Rumen ameleleri de, bu hitaba bütün kalplerile cevap vererek, bu hitabe bütün kalblerile cevab vererek, bu hareketin hedefini anlıyacaklardır.

Ben, amelenin çalışma kuvvetine ve vatanperverliğine itimad ediyorum. Vatanın istikbali, büyük bir mikyasta, bunların vicdanına ve çalışmalarına dayanmaktadır.»

İtalyan - Alman amiralların görüşmeleri bitti

Berlin 21 (A.A.) — İtalyan ve Alman amiralleri Fricdrihs - Hafen arasında yapılan görüşmeler bitmiştir.

Bitaraflık kanunu

Amerika parlâmentosu kanunu tadil etmeden tatil yapmıyacak

Vaşington 21 (A.A.) — Roosevelt, meclislerin bitaraflık hakkındaki kanunda tadilât yapmadan kongrenin tatil devresine girmek istemediğini teyid etmiştir.

Bir gazeteci, mumaileyhe Bloom tarafından tevdi edilen projenin Amerikayı harbe girmekten koruyup koruyamıyacağını sormuştur. Roosevelt, Bloom'un tadil projesinin Amerikanın sulh lehindeki nüfuzunu takviye edeceği kanaatinde bulunduğu cevabını vermiştir.

Kızıltoprakta yangın

Dün saat on beşe doğru Kızıltoprakta bayan Senihanın köşkünden yangın çıkmış, kısme yandığı halde itfaiye tarafından söndürülmüştür. Yangının sebebi henüz tesbit edilememiştir.

Eminönü Halkevi

Eminönü Halkevinin inşası için belediye bütçesinden tefrik edilen tahsisat bittiğinden merkezden para istenmiştir. Bu para geldikten sonra inşaata devam edilecektir.

Elini makineye kaptırdı

Niyazi isminde bir işçi Kurtuluşta çalıştığı bir dökme fabrikasında elini makineye kaptırmış, parmakları kesilmiştir. Niyazi tedavi altına aldırılmıştır.

Bir katil suçlusu müşahede altına alındı

Geçenlerde İstanbul polis müdüriyeti mürettebatından İbrahim adında biri mezun olarak Eskişehirde bulunduğu sırada gene İbrahim adında bir adamla kavga etmiş ve İbrahimi tabaca ile öldürmüştü.

İbrahim hakkında Eskişehir adliyesince tahkikat yapılırken aklî müvazenesinin yerinde olup olmadığının tesbitine lüzum görüldüğünden maznun İstanbula getirilerek müşahede altına alınmak üzere tıbbı adliye teslim edilmiştir.

SPOR

Bu haftaki maçların programı

24/6/1939 cumartesi günü yapılacak maçlar

Taksim stadı::

Süleymaniye - Şişli, Beykoz - Kurtuluş, saat 15,30. Hakem Feridun Kılıç. Yan hakemleri Neşet Şarman ve Halid Uzer.

Ateşspor - Galatasaray. Saat 17,30. Hakem Ahmed Adem. Yan hakemleri Nuri Posut ve Sami Açıköney.

25/6/1939 pazar günü yapılacak maçlar

Şeref stadı::

Topkapı - Arnavutköy, Kasımpaşa - Galataspor. Saat 13,30. Hakem Necdet Gezen. Yan hakemleri Halid Özbaykal ve Ziya Kuyumlu.

İstanbulspor - Beyoğluspor, Hilâl - Kurtuluş. Saat 15,30. Hakem Galib Ezgü. Yan hakemleri Bahaeddin Uluöz ve Şevki Çanga.

Ateşspor - Beşiktaş. Saat 17,30. Hakem Şazi Tezcan. Yan hakemleri Adnan Akın ve Selâmi Akal.

Yüzme teşvik müsabakaları

Beden Terbiyesi İstanbul bölgesi su sporları ajanlığından:

1 — Su sporları federasyonu tarafından evvelce bütün klüplere tamim edilen 1939 yılı yüzme programı mucibince (bölge teşvik yüzme müsabakası) 25 harizan 1939 pazar günü Şeref stadındaki yüzme havuzunda yapılacaktır.

2 — Müsabakalara saat 13 de başlanacaktır.

3 — Beden Terbiyesi hüviyet cüzdanını hamil olmıyan yüzücüler müsabakalara giremezler.

4 — Bir yüzücü günde (su topu hariç) ancak iki yarışa iştirak edebilir.

5 — Müsabakalar beynelmilel yarış nizamnamesine göre yapılacaktır.

6 — Jüri Heyeti: Ahmed Fetgeri, Riza Sueri, Hakem Sıtkı Eryar, Ali Rıza Sözeralp, Fahri Ayyad, Suad Erler, Hüsamettin Güreli, Bekir Macur, Hikmet Üstündağ, Behzat Baydar, Celâl Gözen.

Yukarıda isimleri yazılı arkadaşların mezkûr gün ve saatte müsabaka mahallinde bulunmaları rica olunur.

Hilâl klübü kongresi

Hilâl spor klübü başkalığından:

Nizamnamemizin 27 ve 32 nci maddeleri mucibince senelik adi kongremiz 8 temmuz 1939 cumartesi günü saat 16 da Erenköyünde klüp binasında yapılacaktır. Kayıdlı bulunan âzanın tayin edilen gün ve saatte teşrifleri, mazereti yüzünden gelemiyecek olanların da vekâletnamelerini göndermeleri rica olunur.

Ruzname:

1 — 1938 - 1939 devresine aid spor, idare ve hesap muamelâtının tedkik ve idare heyetinin ibrası,

2 — Klüp nizamnamesinin cemiyetler kanunu hükümlerine göre yeniden tanzimi,

3 — Yeni idare heyeti ve hesap müfettişlerinin intihabı.

Fener Yılmaz klübü kongresi

25/6/1939 pazar günü saat 10 da Haliç Fener C. H. P. binasında klübümüzün yıllık kongresi yapılacaktır. Âzaların gelmeleri rica olunur.

Kadıköyde yangın

Dün, saat 14 sularında Kadıköyde Selâmi çeşme mahallesinde Mustafa Mazhar caddesinde eski nazırlardan B. Rızanın sahip olduğu ve kızı bayan Saniyenin oturduğu 28 sayılı evde yangın çıkmıştır.

14 odadan ibaret olan bu 3 katlı ahşap binanın ikinci ve üçüncü katları tamamen yanmıştır.

Yangın her ne kadar etrafa sirayet istidadı göstermiş ise de itfaiyenin gayreti buna meydan vermemiştir.

Yangının elektrik kontağından çıktığı anlaşılmıştır. Bina sigortasızdır. Tahkikat yapılıyor.

Sahte ilmühaber yapanlar mahkûm oldular

Mediha adında bir kadına babasından miras kalan bir arsanın, Medihanın amcasının kızı Kayaya intikal ettiğine dair sahte bir ilmühaber tanzim etmekten maznun Fuad, Şerafeddin ve Hasanla bu sahte ilmühaberi bilerek kullanmaktan suçlu Kayanın muhakemeleri dün ağır ceza mahkemesinde bitirilmiştir.

Muhakeme neticesinde suçları sabit olduğundan dördünün de birer sene ağır hapislerine karar verilmiş, ancak bunlardan Hasan altmış beş yaşını ikmal etmiş olduğundan cezası on ay ağır hapse indirilmiştir.

Fazla süratli giden otobüslere ceza verilecek

Otobüslerin bazan yollarda sık sık durmasından ve istiab derecesinde yolcu aldıktan sonra da fazla süratle gitmesinden şikâyet eden bir gazetenin neşriyatı üzerine Belediye Fatih, Eminönü, Beyoğlu kaymakamlıklarına şiddetli tebligat yapmış ve süratle yol alan otobüslerin sıkı surette kontrol edilerek kendilerine âzamî ceza tayin edilmesini bildirmiştir.

Mısır Hariciye Nazırı bu sabah Ankaradan geldi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Mısır Hariciye Nazırının hitabesi

Ankara 21 (A.A.) — Mısır Hariciye Nazırı Abdülfettah Yahya paşa, bugün saat 16,30 da Ankara radyo merkezini ziyaret etmiştir. Burada Münakalât Vekili Ali Çetinkaya tarafından karşılanarak şereflerine tertip edilen hususî konserde hazır bulunmuştur. Konserin sonunda ekselâns Abdülfettah Yahya paşa, Türk milletine aşağıdaki hitabede bulunmuştur:

Türk halkına, Mısır halkının kardeş selâmlarını sunmak, Mısır Hariciye Nazırı için bir zevk ve şeref teşkil eder. Şanlı tarihi birçok şerefli hâdiselerle bezenmiş olan, kardeş büyük milletin topraklarına ayak basarken, bütün düşüncem, o Büyük Kahramana teveccüh ediyor. O Büyük Kahraman ki, milletinin sevgisine dayanarak, güzide mesai arkadaşlarının yardımı ile Türkiyeyi hayranlık uyandıran, disiplinli, kudretli ve daima ileri bir devlet haline getirmiştir.

Eski Türkiyeyi tanıyan yabancı bir seyyahın, şimdi burada karşılaştığı manzara, yüksek bir içtimaî ders teşkil eder. Ciddî, çalışkan ve uslu bir milletin yılmak bilmez faaliyetleri karşısında, hürmetle kim eğilmez, ve âdil ve basiretli bir hükûmetin verimli çalışmaları karşısında kim hayranlık duymaz?..

Tarihi, uzun bir zaman, Türk imparatorluğunun tarihine karışmış olan ve bugün istirdad ettiği istiklâline sahip bulunan Mısır, yeni Türkiyenin sulhçu ve sadık bir dostudur. Ayni sulh gayelerini istihdaf ediyoruz. Ve biricik emelimiz, dahilde faaliyetlerinin semereleri, hariçte tesis ettikleri dostluklarla, milletlerimizin saadet ve refahıdır.

Beynelmilel vaziyetin bu endişeli anında, Türkiyenin de en mühim unsurları arasında bulunduğu şark, hak ve adaletin zaferini temine azmederek sulh eserini tamamlamağa devam ediyor.

Her yerde bize gösterilen hararetli kabulden son derece mütehassis olan dost Mısır, benim mütevazı sesimle, asîl Türk milletine sürekli bir refah ve sürekli bir taali devresi temenni etmektedir.

Mısır da, dünyanın hakikî bir emniyet ve muzaffer bir medeniyete kavuşmasını istiyenlerin gayretlerine, yorulmak bilmiyen gayretlerini katacaktır.

İran büyük elçiliğinde ziyafet

Ankara 21 (A.A.) — Muhterem misafirimiz Mısır Hariciye Nazırı Abdülfettah Yahya paşa, bugün, öğleden evvel Orman çiftliğini ve Yüksek Ziraat enstitülerini gezmişlerdir.

İran büyük elçisi ekselâns Halil Fahimi, muhterem misafirimiz şerefine büyük elçilikte bir öğle yemeği vermişlerdir.

Ankaradan hareket

Ankara 21 (Telefonla) — Muhterem misafirimiz Mısır Hariciye Nazırı Abdülfettah Yahya paşa ve maiyeti erkânı bu akşam hususî trenle İstanbula hareket etmiştir.

B. Abdülfettah Yahya paşa istasyonda merasimle uğurlanmıştır.

Amerika mahkemesi Amerikadaki Nazi reisinin taleplerini reddetti

Newyork 21 (A.A.) — Federal mahkeme Fritz Kuhn'un talebelerini reddetmiştir. Kuhn, şunları istemekte idi:

1 — Zarar ve ziyan olarak beş milyon dolar verilmesi.

2 — «Bir Nazi casusunun itirafları» ismindeki filmin gösterilmesinin menedilmesi.

Bu film, şimdi bütün Amerikada büyük bir muvaffakiyetle gösterilmektedir.

Havanadan gelen bir habere nazaran Küba makamları bu filmin gösterilmesini muvakkat bir zaman için menetmişlerdir.

Danzigde Hitler aleyhinde söz söyliyen bir İngiliz vapuru mürettebatı tevkif edildi

Varşova 21 (A.A.) — Danzig polisi, Hitler aleyhinde sözler söyliyen Balrover vapurunun İngiliz mürettebatını tevkif etmiştir. Bunlar serbes bırakılmadıklarından vapur limandan hareket edememiştir.

İLÂN: Adriatica S.A.N.

İstanbul ile Batum arasında her 14 günde bir kendi vapurlarile yapılan muntazam seferlerine tekrar başlıyacağını ve ilk sefer, yolcu ve eşyayı ticariye alarak Haziranın 30 uncu günü ALBANO vapuru ile yapılacağını muhterem müşterilerine bildirir.

Acele çağırma

Kadıköy askerlik Ş.:

Kadıköy şubesinde kayıtlı iken 934 senesindenberi akibetini meçhul bırakan kamacı ustası (321 - 1) Konyalı 301 doğumlu Hasan oğlu İsmailin acele şubeye müracaatı ilân olunur.

ikisi de birbirine hayran

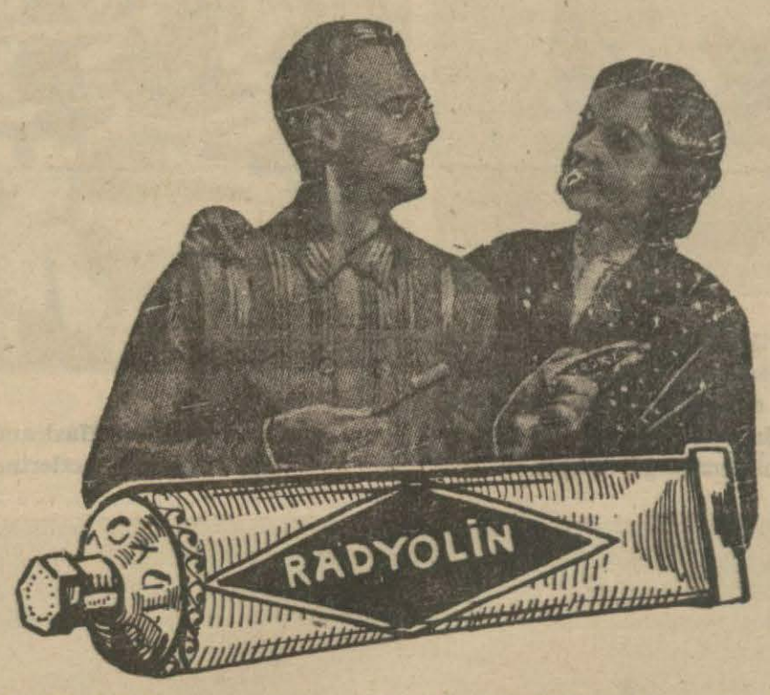

Güzelliklerinin aynası olan parlak dişlerinde birbirine karşı besledikleri sevgiyi görüyorlar. Onların bahtiyarlığını ve saadetlerini

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman kullandıkları

RADYOLİN

yarattı. RADYOLİN sadece dişleri temizlemekle kalmaz, diş etlerini ve dişleri kuvvetlendirir, ağza giren mikropları öldürür. Böylece bütün vücudün sıhhatini temin eder.

HAKİKÎ BİR CASUS NUVELİ

Seksen vapur batıran kadın

Yazan:

Fransız emniyetinden

Louis Brunet

Fransızların Paris vapuru yandı. Squalus isimli Amerikan tahtelbahiri 70 metre derinlikte, denizin dibine oturdu.

İngilteredeki Thétis ve Fransız donanmasına aid Phénix tahtelbahiri faciasının uyandırdığı asabiyet hâlâ geçmedi.

Bu birbirini takip eden deniz «kaza»larının sebebi acaba nedir?

.....

1916 eylûlünün sabahında, şafak atarken, Marsilya henüz uykusundan uyanmamıştır. Ortalıkta ses sada yoktu. Deniz yeknasak ahengile sahile vuruyordu. Her şey derin bir sükûn ve istirahat içindeydi.

Yalnız uzaktan muntazam bir uğultu işitildi. Yavaş yavaş büyüdü. Bu, ilerliyen bir müfrezenin adımlarıydı.

Askerin ayak seslerini işitenler, muhakkak ki uykularından uyanıp pencereye koştular. Zira herkes biliyordu ki; bu saatte böyle bir geçiş, bir casusun Pharo duvarı arkasında idam edileceği demekti.

Uzakta bir saat dördü çaldı ve bir insan son defa olarak dünyevî bir saatin ahengini işitti.

Havanın sıcaklığına rağmen, birdenbire bütün vücudüm ürperdi. Müfrezeye kumanda eden zabit, sarı bıyıklarını asabiyetle bükerek, bana hitaben:

— Kötü vazife, arkadaş! - dedi.

Ben de meyustum. Ancak zoraki:

— Evet! - diyebildim.

Ve bu hazin kafileyi takip ettim.

Deniz kenarında, alaca karanlıkta, yatmış kocaman bir hayvana benziyen gri bir kayanın önünde, iki üç metre genişlikte bir çukur var. Kaçmak istiyenler buradan kolay kolay bir hamlede atlayamazlar. Öbür tarafında tahta bir direk duruyor. Bu, idam mahallidir.

Sessiz adımlarla, muntazam şekilde askerler dizildiler. Bunlar, genç neferlerdi. Her halde

«— Harbin icabı!» diye düşünüyorlardı.

Ve bu manzaraya tahammül edişleri, şimdi ölecek olan insanın kendileri gibi bin bir kişinin kanına girmesindendi. Bu mahkûmun arkasında üç bin ölünün hayali yükseliyordu. Mahkûm da kadındı.

Emirler verildi.

Jandarmaların nezaretinde bir hapishane arabası yaklaştı. Demir parmaklıklı kapısı açıldı. İki jandarma ve iki Fransisken rahibesi indi. Arkalarından siyahlar giymiş bir pastör belirdi... Ve nihayet, gri bir manto giymiş ince bir hayal görüldü.

Casus kadın, genişçe bir nefes alıp temiz havayı ciğerlerine doldurdu. Sonra bütün vücudü titredi. Düşecek gibi oldu. Fakat birdenbire kendini topladı. Beti benzi uçuktu. Buna rağmen azımkârane adımlarla idam direğine doğru yürüdü. Gözlerini bağlamak istediler. Ahenksiz, mırıltı şeklinde:

— Hayır! - deid. - Hayvanların gözü bağlanır.

«— Ateş!» emri verildi.

Her namludan bir alev çıktı. On iki tüfek birden patladı.

Mahkûmun başı yana düştü. Kadın çöktü. Vücudü son bir ürperme ile titredi. Asabî bir hareketle, tırnakları, kan içinde kalan mantosuna sarıldı ve sonra iki kolu yanına düştü.

Silâh atan müfreze, ölünün önünden geçti. Arkadan zabit eğildi. Tabancasının bir el patladığı duyuldu. Bu, **Coup de Grâce** ateşiydi.

***

İdam yerinde uzun müddet durdum. Sonra, çoluk çocuk dolışmağa başlayınca, bu kadının hayatını düşünerek yavaş yavaş yürüdüm. Kendisine bir gün trende raslayışım yaptığı günahların cezasını görmesine sebep olmuştu.

Bu esmer Dolores'in Marsilyaya ne zaman geldiği belli değildi. Bunu kimse bilemedi. Kendisi de o zamanki hayatına dair hiç izahat vermedi.

herkes Dolores'e «Japonların kadını» diye ad taktı.

Küçük bir otelde oturuyordu. Dostunun verdiği para ile basitçe geçindiği söyleniyordu.

Bir kaç hafta sonra Japonlar gittiler ve Dolores bardaki mutad yerine yalnız olarak gelmeğe başladı. Zevzek genç bahriyelilerden biri:

— Acaba madam Mikado şimdi ne yapacak? - diyordu.

Ondan sonra bu isim kadına alem oldu.

Madam Mikado muntazam ve sakin bir hayat yaşıyordu. Kendisile flört etmek istiyenlere yüz vermiyordu. Bu suretle az zaman içinde iyi bir şöhret kazandı. Mazisini karıştırmak kimsenin aklına gelmedi.

Japonların Aino - Maru vapuru muntazaman geliyordu. Dolores, sevgilisile sadıkane buluşuyordu. Harbin büyük faciasile tezad teşkil eden sakin bir âşıkane hayat yaşıyorlardı.

Bu madam Mikado'yu tanıyanlar yalnız rıhtım ve havuz ehalisi değildi. Civarda da onu biliyorlardı. Zira arasıra Marsilyanın matbaalarına küçük ilânlar vermek üzere girdiği sık sık görülüyordu. Kâh:

«Victorio, perşembe günü gidecek. İstasyonda bekleyin.»

Kâh:

«Aleksiyi cumartesi sabahı bekliyoruz.»

Kâh:

«Çabuk dön.»

Ve bunların altında «Rita» yahut sadece «Ri» imzası görülürdü.

İlânları kabul eden ihtiyar memur, bir zaman sonra bu genç ve güzel kadınla konuşmağa başladı. Dolores ona İspanyada bıraktığı ailesinin pek kalabalık olduğunu ve ekserisinin ticaret için seyahat ettiklerini, hiç bir zaman uzun müddet bir şehirde kalmadıklarını, kendilerine acele işler için haber vermek istediği zaman bu usulü intihap ettiğini söylüyordu.

— Bizim memlekette âdettir. Marsilya gazeteleri İspanyanın her tarafında okunur. Kendilerine bildirmek istediklerimi, mektuptan daha sağlam olarak bu suretle haber veriyorum. Zira memleketten memlekete dolaştıkları için nereye gitseler ellerine geçer.

İdarehanede bu fikri pek beğendiler. Genç kadının akıllı olduğunu söylediler. Zaten Rita ile Dolores ayni muhitin adamı olmadıkları için bu iki şahsın bir tek insan olduğu da tahmin edilemiyordu.

Eski limanın küçük barında bahriye neferleri, onun yanında seyahatlerinden açıkça bahsederlerdi. Bazan biri:

— Artık bizi görmiyeceksiniz. Öbür gün gidiyoruz! - derdi.

— Uzağa mı?

— Tahiti'ye... Coprah getirmeğe...

Başka biri:

— Selâniğe malzeme götürüyoruz.

Bir diğeri, şöyle fısıldıyordu:

— On beş gün sonra, asker nakledeceğiz.

Her seferinde, Dolores:

—Güle güle seyahat ediniz... Madam Mikado'yu unutmayınız! - derdi.

Erkekler, şakalaşarak:

— Merak etme! Unutmayız... - diye cevap verdikleri zaman, emindiler ki bu ateş dolu iri siyah gözleri, inci gibi dişler üzerine açılan kırmızı dudakları hayallerinden silmiyeceklerdir.

Genç kadın ilâve ederdi:

— Aman bilhassa tahtelbahirlerden kendinizi iyi muhafaza edin.

Bahriyelilerin bu denizaltı canavarlarına küfürler savurduğunu duyunca:

— Ben Santa Maria del Pilar'a sizin için dua ederim! - derdi.

Erkekler vapurlarına biner, giderlerdi. Ekserisi geri dönmezdi. Nihayet her birinin bir torpile yahut gülleye kurban gittiği duyulurdu.

Dolores bunlar için lûften bir kaç gözyaşı dökerdi.

Temmuz ayında, genç kadın, bir kaç hatfa müddetle Marsilyadan ayrılacağını bildirdi.

— Barselonda bulunan bir kuzinim çok hastaymış. Biraderim telgraf çekti. Ümidsizmiş. Beni büyüten odur. Kendisini son defa görmek istiyorum.

Bu sözü işitenler:

«— Ne iyi kalbli kız!» diye düşündüler.

Kendisini kimse istasyona teşyi etmediği için Barselon değil, Bordo istikametine gittiğini gören olmadı. O cihete niçin seyahat ediyordu? Bu, sonra anlaşıldı.

Kadının bu yolculuğundan üç gün sonra idi ki ben de Paristen Bayon trenine binmiştim. Birinci sınıf kompartimanımda, Bordo'ya kadar yalnızdım. Tren bir kaç dakikadanberi bu şehirde duruyordu. Birdenbire kapı açıldı. Bir yolcu kadın bindi. Bu, çok güzel; esmer, beyaz dişli, kırmızı dudaklı bir kadındı. Gece bastığı için yüzünü iyi seçemiyordum. Zira köhne vagonu aydınlatan lâmbalar pek az ışık veriyordu. Üstelik kadının yüzünde tül örtülüydü.

Giydiği lâcivert mantonun iyi bir terzidan alınmış olduğu belliydi. Yanında bir çok paketleri, bavulları bulunduğundan kendisine yardım ettim. Kanapenin üstünde duran en son çantayı kaldırmak üzereydim ki kadın gülümsiyerek:

— Hayır, mersi... O daima yanımda durur! - dedi.

Bu, tıpkı, elmas saklanan küçük çantalardan birine benziyordu.

Oturmadan evvel şapkasını çıkarttı. İşte o zaman kendisinin İspanyol tipi olduğunu gördüm. Siyah saçlarına pırlantalı iki tarak sokmuştu. Bu da, milliyetini büsbütün meydana çıkarıyordu.

Fransızcayı pürüzsüz konuşuyordu. Uzun müddet Fransada oturduğu belliydi.

Tren hareket etti. Yol arkadaşım köşesine büzülmüş, hazin bir düşünceye dalmıştı. Nihayet çantasından bir küçük defter çıkarttı. Uzaktan sıra ile rakamlar gördüm. Ayni zamanda bir gazete açtı. Kâh şifrelerine, kâh okuduklarına bakıyordu.

Bu hal, bir çeyrek sürdü.

«— Ne işte olabilir? - diye kendi kendime düşünyordum. - Acaba bir seyyah tüccar mı?»

Kendisine sual sorarak merakımı tatmine cesaret edemiyordum. Belki hava bu kadar sıcak olmasaydı hiç konuşmadan Bayon'a gidecektik.

Yanakları kızarmıştı.

— Pencere açılsa rahatsız olur musunuz? - diye sordu.

Derhal arzusunu yerine getirdim.

Şundan bundan konuşmağa başladık. Kendisine, bir kaç aydanberi Pirene dağlarının ötesinde bulunan bir akrabamı almağa gittiğimi söyledim.

O da bana:

— Bir kaç haftadır Côte d'Azur'de hasta bir kuzinimin yanındaydım. Fakat artık daha fazla Fransada kalamıyacağım. Valencia'daki ailemin yanına gideceğim! - dedi.

Bu sözler doğru olabilirdi. Ve bu kadından şüphe etmeğe hiç hakkım yoktu. Fakat mesleğim icabı her sözün arkasında bir mâna aramağa o kadar alışmıştım ki anlattığı ehemmiyetsiz teferrüat dikkatimi celbetti.

Bir yabancı insan yolda rasladığına her şeyi doğru söyleyebilir. Lâkin benim vazifem gizlenen her muammayı keşfetmek olduğu için merakım uyandı.

İçime şüphe girer girmez, bu güzel yolcu kadının esrarını anlamak için çırpındım. Her şeye teşebbüs edecektim. Fakat ne yapmalı?

Ümidsizliğe kapılmak üzereydim ki kadın lâvaboya gitmek üzere kalktı. Gayet tabiî bir hareketle el çantasını yanına aldı. Küçük bavul kanapenin üzerinde kaldı. Lâvabu kapısının kapandığını işitir işitmez asabiyetle küçük bavulunu elime aldım. Kapağı kilitli olmadığı için kolaylıkla içine bakabildim. İlk nazarda inkisara uğradım. Gözümün önünde yalnız katlı gazeteler vardı. Ne olur ne olmaz diye bir tanesini açtım. Göz gezdirdim. İlk nazarda bir şey dikkatimi celbetmedi. Bu, bir Marsilya gazetesiydi. Katlıyacağım sırada son sahifede mavi kalemle çizilmiş bir ilân gözüme çarptı.

Aleksi cumartesi sabahı bekliyoruz. Rita

Taharriyatımı daha ileri vardıramadım. Bavulun sahibesi geri dönüyordu.

Her şeyi yerli yerine koydum. Genç kadın içeri girdi, oturdu. Tabakamı çıkardım.

— Duman sizi rahatsız etmez mi? - diye sordum.

Gülümsiyerek:

— Hayır! - dedi.

— Bir tane de size takdim edebilir miyim?

Bir an tereddüdden sonra, esmer elini uzatarak aldı.

Yaktım. Bir kaç nefes çekti. Yavaş yavaş iri siyah gözlerinin kapandığını gördüm. Birdenbire kanapenin üzerine yığılıverdi. Muntazam surette nefes aldığından derin bir uykuya daldığını anladım. Sevinçle ellerimi uğuşturmaktan kendimi menedemedim. İkram ettiğim sigaradaki uyku ilâcı vazifesini yapmıştı. Yarım saatlik vaktim vardı. Haydi işe!

(Devamı 12 nci sahifemizde)

Tercüme eden: (Vâ - Nû)

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.

Tefrika No. 53

İtalya taarruz için Kabineler nezdinde zemin hazırlıyor

Fransanın Tunusu, İngilterenin Mısırı işgalleri fena misaller sayılısa da «mükemmel sabıkalar» değil miydi?

Artık bu tamamiyette tarihin tirşe kâğıdlarında eskimiş bir başlık olmaktan başka bir mahiyet kalmış mıydı?

İtalya «hasta adamın» mirasında Trablus kıtasını kendisine metrûk addediyordu.

Fakat «hasta adam» vasiyetnamesinin maddelerini değiştire, değiştire hastalığa mukavemet çareleri düşünüyor ve buluyordu.

Ya bir gün burasını da Almanyaya, İngiltereye, Fransaya bırakmağa karar verirse!...

Avrupa siyasileri arasında bir diplomasi mütearifesi olarak kabul olunmuş gibi görünen (Osmanlı ülkesi Osmanlı devletini mahvedecek olan devlete aid olmıyacaktır.) (1) Formülünün isabetini Rusya tecrübe etmiş değil miydi?

Osmanlı - Rus muharebesinde Rus generallerinin kazandıkları zaferlerin semeresi Şark meselesini Avrupa konserine aid bir saha haline sokan Berlin kongresinde cereyan eden siyasî mücadele esnasında Rus diplomatlarının ellerinen alınmış değil mydi? İtalya endişe ve heyecan içinde idi.

Bu kadar siyasî hazırlıklarının akim kalmasına katiyen meydan bırakmak istemiyordu.

Sadrıâzam Hakkı paşa, çelebi, ince ve münevver bir Babıâli efendisi idi; Abdülhamid devrinde Babıâli hukuk müşavirliğinde, hukuk mektebinde muallimlikte, Meşrutiyette Maarif ve Dahiliye Nazırlıklarında bulunmuştu; Roma sefaretinden sadaret makamına getirilmiş olmasile İtalyanın Osmanlı devletine karşı takip ettiği ve edeceği siyaseti herkesten iyi o bilir zannedilirdi.

İttihad ve Terakki cemiyeti neşrettiği bir beyannamede Hakkı paşa Kabinesine karşı beslediği ümid ve itimadı şöyle bildirmişti:

(Yeni Kabinemiz iktidar mevkiine gelinceye kadar geçen zamana acımamak kabil değildir. Yeni devre yeni adamlar lâzım olduğu daha bidayette düşünülmüş ise de muhitin tesirile buna imkân bulunamamıştı.

Herkesin vukuf ve faaliyetinin tecrübe ile vücudpezir olduğuna kani bulunulan bir muhitte resi idareye defaten gençlerin ikğadı belki sui tesir edebilirdi. Fakat bu tarzı tefekkürün ne kadar hatalı olduğu ilk Meşrutiyet senesinde geçirdiğimiz elîm hâdiselerle taayyün etti. Atalarımız (Bir musibet bin nasihatten iyidir) derlerdi.

Yeni Kabinemiz müsadif olduğu en müşkül meseleleri gençliğe has bir metanetle karşılamıştır.) (2)

Trablusgarp meselesi gençlerin güvenilen gayret ve metanetinin de siyaseten müsmir olamadığını, Hakkı paşanın da eskiler kadar aldandığını göstermiştir.

İtalya dostluğunu siyasî bir şiar addeyliyen ve İtalyanın Trablus hakkında kahharane ve anî bir harekette bulunabileceğine ihtimal vermiyen Hakkı paşa fırsat düştükçe Nazırlara Trablusgarp ve Bingazide İtalyanları tahrik edecek hâdiselerden geri durulmasını tavsiye ediyordu. (3) İtalyanları tatmin etmek üzere Nafıaya aid bir takım müsaade ve imtiyazlar verilmesi lüzumundan bahsettiği de oluyordu.

Ancak türlü, türlü galileler arasında bir taarruz ihtimaline karşı alınmak lâzım gelecek tedbirler düşünülmüyordu. Hattâ Trablus kumandanı müşir İbrahim paşanın İtalyanlara karşı aldığı haşin tavır ve hallerden dolayı Hariciye Nazırı Rifat paşa arkadaşlarına şikâyetlerde bulunmasile İbrahim paaş Trablustan kaldırılmıştı. Dahiliye Nazırı Talât bey Trablusta bütün muhtemel hâdiselere karşı koyacak evsafı haiz vali bulmakta müşkülât çekiyordu. Bu sebeple Trablus valiliği hayli müddet münhal kalmış ve vekâletle idare edilmişti!

Bu vilâyet makamına nihayet Bekir Sami bey tayin edilmiş ise de o da istediği birçok şeyler temin olunamadığı için memuriyetine gidemiyordu.

Belli başlı bir kumandan da gönderilememişti. Yalnız Seyrisefain idaresinin küçük vapurlarından birisi ile Trablusa sevkolunan mühimmat hâdisesizce yerine vasıl olmuştu.

Hariciye Nazırı Rifat paşa Paris sefaretine tayin olunmuş, Hariciyeyi vekâleten Hakkı paşa uhtesine almıştı. (29 şaban 1329 dan itibaren) bu sırada sadrazam Hakkı paşa ile şeyhislâm Musa Kâzım efendiden başka vükelâ heyetini şu zatlar teşkil ediyordu:

Necmeddin Molla bey: Adliye ve Mezahip.

Talât bey: Dahiliye.

Ferik Mahmud Şevket paşa: Harbiye.

Mehmed Cavid bey: Maliye

Mahmud Muhtar bey: Bahriye

Emrullah efendi: Maarif.

Halâçyan efendi Nafıa ve Ticaret

Mavrokordato efendi: Orman, Maadin, Ziraat.

Hayri efendi: Evkaf.

İtalyan gazeteleri Türkiye aleyhine ateş püskürmeğe başlamışlardı. Osmanlı maslahatgüzarı 4 ağustosta Hariciye Nezaretine gelerek İtalyan efkârı umumiyesinde Türklere karşı tezahür eden husumetten bu tezahürlerin parlâmentoya kadar sirayetinden, İtalya hükûmetinin bu husumeti teskin için vazıh ve resmî beyanatta bulunmamasından şikâyet etmiş, İtalyan Kabinesi müessir bir tedbir ittihaz eylemezse iki memleket münasebetlerinin halele uğrıyacağından bahseylemiş idi. Sertçe ve vukur bir lisan ile söylenen bu sözlere muhatap olan Hariciye müsteşarı şu mukabelede bulunmuştu:

— Ne böyle bir tavırla söz söylenmesini, ne de bu yoldaki beyanatı kabul edemem. İtalyada efkârı umumiyenin galeyanının müsebbibi bizzat Türkiyedir. Osmanlı hükûmeti memurlarının hususile Trablus valisinin bize karşı nihayetsiz hasmane hareketlerine meydan vermemek gerekti!

Bu sırada Romada bulunmıyan Hariciye Nazırı San-Giuliano bu müracaattan haber alır almaz İstanbuldaki İtalyan elçisine:

(Trablusta Türk memurlarının İtalyan menafii aleyhine hareketleri değişmezse bundan hasıl olacak vehametin gazete makalelerini ve mebusların nutuklarını çok geçeceği açıkça Babıâliye anlatılmasını). bildirmişti.

İtalya yapacağı taarruz için Avrupa Kabineleri nezdinde zemin hazırlıyordu. Temmuzun yirmi beşinde İtalyanın Londra elçisi Marki İmperiali İngiliz Hariciye Nazırı Edvard Grey ile mülâkatında (Avrupada teşevvüşler çıkarmaktan ihtiraz eden İtalya hükûmeti jön Türklerin kendisine karşı tuttukları hattı hareketi değiştirtmeğe muvaffak olamıyor; jön Türk husumeti günden güne artıyor ve tahammülümüzü bitiriyor. Milli haysiyetimizin ve menafiimizin muhafaza ve müdafaasını isteyen efkârı umumiyemizin tazyikine nihayet dayanamıyacağız.)

Demişti. Edvard Grey bu sözleri hüsnü telâkki etmiş, meselenin müslihane halli için yapılacak teşebbüsler müsmir olmaz da İtalya harekete geçmek mecburiyetini hissederse İngiliz Kabinesinin bunu sempatik bir bitaraflıkla karşılıyacağını temin eylemişti.

Fransa Hariciye Nazırı da Fransız hükûmetinin 1902 itilâfına sadık kalacağını bildirdi; hattâ Trablus meselesi halledilmedikçe Türklerin Fransadan akdetmek istedikleri istikraza riza gösterilmiyeceğini de ilâve etti!

(Arkası var)

(1) Hanotaux: La guerre des Balkans et l'Euraupe.

(2) Rumeli gazetesi: 13 Temmuz 1326 nüshası.

(3) Hakkı paşa kabinesine dahil nazırlardan birinin (Tan) gazetesindeki neşriyatından.

Hakikî bir casus nuveli

Seksen vapur batıran kadın

— Baştarafı 11 inci sahifede—

Koltuğumun altında küçük bavul, bu sefer ben lâvabuya koştum. Bütün gazeteleri açtım. Her nüshasında mavi çizgilerle çizilmiş esrarengiz bir ilân... Fakat okuyorum, evirip çeviriyorum; bir türlü mâna çıkaramıyorum. Her halde bunun halli, küçük defterde yazılı şifrelrde.

Koştum. Uyuyan güzel İspanyolun tekrar yanına geldim. Bir saniyemi kaybetmem doğru değil. Bayon'a yaklaşıyoruz. Kadın da hafif hafif inliyor. Uyku ilâcının tesiri zail olmak üzere...

Koridorun camlı perdesini indirdim; ve hemen el çantasını karıştırdım.

Şu tarzda işaretler gördüm:

Varna, pereşmbe günü gidiyor.

Vega, cumartesi geliyor.

İlh...

Varna?... Vega?...

Bu isimler derhal zihnimi toplamama sebebiyet verdi. Marsilyaya merbut vapurlar... Başka vapur isimleri de bu defterde... Şimdi küçük ilânların mânasını anladım.

Aleksi cumartesi sabahı bekliyoruz, demek, «Vega'yı bekliyoruz.» demekti. «Viktoria» ise «Varna» demek... Ve böylece devam ediyor.

En son sahifede oldukça yüksek bir masraf hesabı ve bir ismi hâs listesi... Sık sık tekrarlanan bir isim: Poli.

Derhal meseleyi anladım. Sansür gazete makalelerini dikkatle takip ettiği halde küçük ilânlara ehemmiyet vermiyordu. İspanyol limanlarında yerleşen Alman ajanları bu noksandan istifade ediyorlar. Vapurlarımızın hareketini bu suretle öğreniyorlar. Tahtelbahirlerine işaret verip gemilerimizi torpilletiyorlar.

Saatime baktım.

Beş dakikaya kadar Bayon'dayız.

Koridora çıktım.

Tren yavaşlarken atlamağa hazırlanıyordum. Esmer kadın kıpırdıyorsa da kendine gelmesi için bir kaç dakikalık vakti var.

Frenler gıcırdadı. Parçalanmak tehlikesini göze alarak atladım. Gardaki komisere haber verdim.

Casus kadın uyanmıştı. Kanapede doğrulup gözlerini oğarken etrafına baktı. Ve iki adamın eşyalarını aldığını dehşetle gördü:

— Bizimle birlikte merkeze gelin... Evrakınızı tedkik edeceğiz.

İşte bazan Rita, bazan madam Mikado denilen güzel Dolores böylece yakalandı. Büyük bir metanet göstererek, şeriki cürümlerini ele vermedi

Bordo'ya, onlardan birini görmek üzere gittiği anlaşıldı. Bu kadın yüzünden bir senede seksen vapurun battığı tahmin ediliyor. Dostu Japonun bu casusluktan haberdar olmadığı tahakkuk etti.

Sansür, o günden itibaren küçük ilânları da dikkatle gözden geçirmeğe başladı.

Tercüme eden: *(Vâ - Nû)*

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Cemaziyelevvel 4 — Hızır 48

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	6,24	8,44	4,31	8,32	12,00	2,04
Va.	2,08	4,29	12,16	16,16	19,44	21,49

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Apartıman sahipleri

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam» ın **KÜÇÜK İLÂNLARI**'ndan istifade ediniz.

Muharriri — Pearl BUCK

ANA

Mütercimi — Mebrure SAMİ

Tefrika No. 41

Çocuk söz verdi; herkesin kancayı kendisine taktığını kura kura somurttu, kırmızı dudaklarını sallandırdı ve pek o kadar fazlasına gitmeden -canını sokakta bulmamıştı ya!- sade şöyle ağabeysi başını çevirip ona baktıkça azardan, dayaktan kurtulacak şekilde işe koyuldu.

O günü, yağmur gelecek diye korkuluyordu. Demetler de daha bağlanmamıştı. Hepsi de her günkü saatlerinden daha geçlere kadar çalıştılar. ve ananın artık ayakta bile duracak hali kalmadı. Elâlemin diline düşmemek için o zehir gibi otların suyunu içtiği gecedenberi eski sağlamlığı, tahammülü kalmamıştı. Derin derin içini çekti, sızlıyan sırtını doğrulttu:

— Belim tutuldu, pek yoruldum... Ben gideyim artık oğlum... Hem sen dönünceye kadar yemeklerine de bir bakayım, sıcak tutarım... dedi.

Büyük oğlan:

— Git git! dedi amma, sesi elinde olmadan sert sert çıkmıştı. Yoksa hiç bir zaman anasını takatından fazla çalıştırmağı aklına bile getirmezdi.

Böylece, ana iki kardeşi yalnız bıraktı ve döndü; vakıt adam akıllı geçti; biçilmiş başakların yere dökülenlerini toplamağı iş edinmiş anaforcular bile birer birer çekiliyorlardı artık.

Kadın tam yemeği ateşe koymuştu ki, kızının: — Küçük kardeşim ağlıyor galiba, sesini duyuyorum!- diye bağırdığını işitti. Mutfaktan hemen fırlar fırlamaz, onun da kulağına bir bağrışma bir gürültüdür geldi, hemen biçtikleri tarlaya doğru koşmağa başladı. Büyük oğlu, küçüğü sımsıkı bir elile tutmuş, demetlerin üzerine yaslamış, tırpanının sapı ile kıyasıya dövüyordu; küçük de avazı çıktığı kadar bağırıyor, uluyor, ras gele yumruğu tekmeleri indiriyor, gırtlağını yakalamış, bir düzüye vurup duran kardeşinin elinden kurtulmağa çabalıyordu. Ana, öfkeden gözü birşeyler görmiyen büyük oğlunun üzerine atıldı, ellerine kollarına yapıştı:

— Etme oğlum! Bacak kadar çocuk o!... Evlâdım, yapma dur yapma! diye bağırdı.

O aralık da küçük hemen sıvıştı; ağabeysine nisbet vermek için «anlardan aşağı tavşan gibi fırlayıp kaçtı; akşamın alaca karanlığında görünmez oldu. Ana hıncından, öfkesinden soluk soluğa, hâlâ kaçanın arkasından bakıp duran oğlu ile karşı karşıya kaldı. Kekeliyerek, titriyerek:

— Çocuk o yavrum, yaşı ne başı ne? Daha on dördünü sürüyor, ne yapsın? Aklı oyunda... dedi.

Delikanlı birden bağırdı:

— On dört yaşındayken çocuk mu idim ben? Onun yaşındayken, tarlalarımız biçildiği günlerde aklım oyunda mıydı benim? Çalışayım diye bana sen «yüzük alırım, yeni elbise alırım, daha da bilmem neler alırım» mı derdin? Söyle bakayım, çapa sallatmak için, şunu, bunu alırım diye mi kandırırdın beni?

O vakıt kadıncağız, küçük sersemin, ağabehsine nisbet vermek için «annem bana neler alacak!» diye övünmüş olduğunu anladı ve kabahatı tutulmuş bir çocuk gibi ağzı açık, hiç birşey diyemeden, koyun gibi gözlerle oğluna baka kaldı.

Onun da içi taşmıştı artık, zehir zembelek saçıyordu:

— Böyledir işte... Paraları avanak gibi sana veriyorum, ne kazanıyorsak hepsini senin eline bırakıyorum; kendim için iki metelik bile almıyorum, şu da benim harçlığım olsun demiyorum. Kırk yılda bir kere bile, canım için bir çubuk tüttürmüyorum, bir çanak şarap içmiyorum... Benim yerimde kim olsa, bunları hak bilir yapar, ben yapmıyorum. Amma sen, bana yapılmıyanı, benim görmediğimi ona vermeğe bakıyorsun. Neden? Ne diye? Yediğinin, içtiğinin, giydiğinin karşılığına, elbette çalışacak değil mi? Boynunun borcu iken bu, sen ona üste bir de para vermeğe, hatırını hoş etmeğe kalkışıyorsun ha?

Ana heyecandan titreyen bir sesle usulca:

— Ben yüzük elbise filân alırım demedim a yavrum... diye kekeledi. Her zaman o kadar sessiz sedasız görmeğe alıştıkları büyük oğlunu böyle, öfke içinde solurken âdeta tanınmaz bir halde buluyor, bayağı bir ürkeklik duyuyordu.

Birden gene patladı:

— İnkâr etme... demişsin... Belki daha fazlasını bile söylemişsindir... Vergileri ödedikten sonra mahsul kaç para getirirse, bununla ona, canı gene çekerse, alacakmışsın, yemin etmişsin, göz bebeğiniz öyle diyor...

Bu iyi, hayırlı evlâdın önünde yüzü kızaran ana:

— Daha neler canım... Bir iki kuruşluk ıvır zıvır bir şey alırsa diye düşünmüştüm... dedi. Sonra da - nihayet anası değil miydi onun- cesaretini ele aldı.

— Bu kadarcık bir şeyi de söyledimse, gene neden? Onu senin öfkenden kurtarmak için. Bir dakika rahat veriyor musun çocuğa? Ne yapsa gözüne batıyor, yüzüne doğru öyle bir bakıyor, öyle insafsızca, lâflar söylüyorsun ki... Üstelik şimdi elin dayağa da alıştı.

Oğlu artık cevab vermek istemiyordu, sustu; demetlerle uğraşmağa koyuldu. Öyle acele acele, sanki içinde bir ifrit varmış gibi çalışıyordu ki, ana şaşkın şaşkın ona baktı durdu; bu çocuğu, küçüğe karşı çok sert buluyordu. Amma, kendi de pek bakahatsiz değildi bu işte. Oğluna dikkatli dikkatli bakarken, onun ağlamamak, tâ boğazına kadar çıkan hıçkırıkları tutmak için nasıl çene kemiklerini oynata oynata dişlerini sıktığını gördü. Hiç bir zaman böyle bir heyecanını göstermemiş, daima sabah kalkıp akşamlara kadar aynı işlerle çalışıp durmuş, halinden hoşnud, bir şey aramaz istemez gibi gözükmüş olan bir insanın bu iç sarsıntısı karşısında analık yüreği titredi, parça parça oldu amma, çocuklarından birinin kalbini kırınca, duyduğu pişmanlığı pek belli etmeği sevmezdi... Kendini tuttu sade şimdiye kadar büyüğüne karşı hiç göstermemiş olduğu bir yakınlık ve sevgi ile çabucak:

— Hata etmişim oğlum. Bu aralık, sana karşı doğru işler yapmamışım, görüyorum. Büyüdüğünü farketmiyordum. Meğer sen koca bir erkek olmuşsun. Artık anlıyorum. Nasıl işte, çalışmakta en başımız sensen evde de öyle olacak, erkeğimizsin artık. İyice düşündüm taşındım. Zaten geç bile kalmışım ya. Hemen paçaları sıvayıp sana eli yüzü temiz bir kız bulacağım... Onunla beraber, sıra sizin olacak artık... Böyle lâzım, anlıyorum...» dedi.

Bu suretle, büyük oğluna karşı da borcunu ödemiş oldu işte. O ağzının içinde bir şeyler geveledi, arkasını döndü, anasına başka bir cevab vermeden çalışmağa koyuldu. Kadın da evdeki büyüklük haklarından ayrıldığı bu fedakârlık anını daha tabiî göstermek, içinin heyecanını yatıştırmak için:

— Tenceredeki lâpanın da muhakkak dibi tutmuştur! dedi, yürüdü.

Eve dönünce, yorgunluğu unutmuş geçirmiş gibi, şununla bununla uğraştı ve kızı:

— Ne olmuş ki ana? diye sorunca, hemen şu cevabı verdi:

— Korkacak bir şey değil yavrum. Küçük kardeşin çalışmak istememiş, ya da galiba ağabeysi öyle sanmış öfkesi tutmuş. Ne olacak, kardeş değiller mi? Bugün dövüşür yarın sevişirler... dedi ve bir acele, oğluna, çok sever diye, salata yapmağa kalkıştı. Bir iki turp çıkardı, dilim dilim kesti, üzerine sirke, susam yağı, azıcık da bakla ile yaptıkları terbiyeden döktü. Bir yandan da oğluna karşı şimdiye kadar yaptığı kabahatleri tamir ettiğini düşünerek sevniyordu. Zavallıya, yaşının hakettiği şeylerden hiç birini vermeden sade üzerine abanıp durmuşlardı, evlendirmek lâzımdı, muhakkak lâzımdı. Böylece düşünüyor ve sözünde durmağa karar veriyordu.

(Arkası var)

Barem kanununun müzakeresi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

«Belediyelere veya hükûmete intikallerinden evvel bu müesseselerde istihdam edilmiş olan memurların mesbuk olan hizmetlerinin nazarı itibara alınması da tabiî görülerek lâyihanın muvakkat birinci maddesine bu yolda bir fıkra eklenmiştir.»

Mazbatada, Kütahya mebusu Recep Pekerin, hizmete alınışlarında maaş ile girebilecekleri derecenin bir üst derecesine alınmaları esası kabul edildiğine göre, ileride bunlara tekaüd hakkı mevzuubahis olursa, bu hakkın mebdeinin ancak bu hakkı temin edecek kanunun, yani Barem kanununun mebdeinden itibar edilmesi yolundaki teklifi, kanunda esasen mündemiç olduğundan, bu hususta fıkra ilâvesine lüzum görülmediği tasrih edilmekte idi.

Bu tekliflerin taalluk ettiği maddeler reye konulmuştur. Bunlardan Barem kanunu ile kaldırılan ve hükümleri mahfuz tutulan kanunları gösteren 25 inci madde münasebetile Ordu mebusu Ahmed İhsan Tokgöz söz alarak demiştir ki:

— Ziraat enstitüsü ve Üniversite doçentlerinin hakları mahfuz tutulduğu halde, Siyasal Bilgiler okulu unutulmuştur. Bunun da ilâvesini isterim.

Maddeler reye konulmuş ve Ahmed İhsan Tokgözün bu teklifi de nazarı dikkate alınarak kabul edilmiştir.

Hâkimlerin terfii

Kastamonu mebusu Abidin Binkaya, Hâkimler kanununa ve hâkimlerin terfi müddetlerine temas ederek hâkimler hakkındaki terfi müddetlerinin mahfuz tutulmasını istemiş ve bu mevzu etrafında uzun uzadıya izahat vermiştir. Ayni mevzu üzerinde daha bazı hatipler söz almışlardır.

Bunun üzerine kürsüye gelen Adliye Vekâleti vekili ve Gümrük, İnhisarlar Vekili Trabzon mebusu Raif Karadeniz demiştir ki:

— Bu kanun, Hâkimler kanununun meriyette kalacağını tesbit etmektedir. Hâkimler kanunu hükümleri mahfuz olduğuna göre, bu kanun çıktıktan sonra, bir Teşkilât kanunu demek olan Hâkimler kanununda da bazı değişiklikler yapılması icab edecektir. Meselâ: Orada 45 liralık ve 55 liralık hâkimlikler vardır. Halbuki, bu kanun 45, 50 liralık dereceleri kaldırmıştır. Bu tadilâtı yaparak Hâkimler kanununu yeni kanunun ahengine uydurmak için Vekâletçe bir lâyiha hazırlanmıştır. Yüksek huzurunuza arzedilecektir. O lâyihada arkadaşımızın söyledikleri sözleri temin edecek maddeler, icab ederse konacaktır. Binaenaleyh sadece bir tevhid ve teadül kanunu olan bu kanunda diğer teşkilât kanununa ait olması lâzım gelen hükümler konulması muvafık değildir. Arkadaşımızın endişesi, 3 senelik müddetin ikmalinden sonra hâkimlerin terfiini temin etmektir. Üç sene nihayetinde terfii temin etmek için bazı formalite veya idarî usullerle bu müddet geçilmesin diyorlar. Bunun için icab ederse yeni lâyihaya hükümler koyacağız, müsterih olsunlar.

Kastamou mebusu B. Abidin Binkaya tekrar söz aldı:

— Bu kanun, dedi, hâkimlerin iki senelik terfi bekleme müddetini üç seneye çıkarıyor. Buna bir müeyyide ilâve edilmelidir.

B. Abidin Binkaya şimdiye kadar hâkimlerin hakikî terfi müddetlerinin bilinmediğini söyledi, bu hususta mevzuatı anlatarak bir takrir verdi.

Refik Şevket İnce, B. Abidin Binkayanın mütalâatına iştirak ettiğini söyliyerek:

— Ben bu hususta daha ileri gideceğim.

Dedi. Hâkimlerin terfi usullerinin diğer meslekler erbabının terfi usullerile kıyas edilemiyeceğini işaret ederek, hâkimlerin ne kadar güç terfi ettiklerini anlattı ve hâkimler kanunu hükümlerinin bu kanunda mahfuz tutulmasını istiyen bir takrir verdi. Takrir reye konularak kabul edildi. Bunun üzerine B. Abidin Binkaya takririni geri aldı.

Barem kanununa bağlı teşkilât kadrolarında yapılan değişilik dolayısile, ellerine geçecek para mikdarı evvelkinden az olanlara aradaki farkın ne suretle verileceğini gösteren birinci muvakkat madde bilâ münakaşa kabul edildi.

İkinci muvakkat madde

İkinci muvakkat maddenin müzakeresi üç saatten fazla sürdüğü halde bitirilememiştir. Bu madde şöyledir:

A — Halen ücretle müstahdem olanların tahsil derecelerine ve bu kanuna tabi dairelerle aylık ve ücretleri kanunla tesbit olunan müesseselerde ücret ve maaşla geçen müddetlerin mecmuuna göre 15 ve 20 yıllık hizmet kaydı olmaksızın 1452 sayılı kanunun esasları ve bu kanunun 11 inci maddesideki ölçü dahilinde ücretleri tesbit edilir. Şu kadar ki, bunlar meyanında bu kanunun neşri tarihinde müstahdem olanlardan hizmet müddetleri 3 seneye kadar olanların 1, üç seneden fazla olanların 2 yukarı dereceye getirilmeleri caizdir. Ancak bu dereceler terfi ve tahvillerde mükteseb hak taşkil etmez.

Bu hükümlere göre ücretleri tesbit edileceklerin alacakları ücret halen almakta oldukları ücret mikdarını geçmez ve bu gibilerin almakta oldukları ücretler birinci maddede yazılı aylık tutarlarından birine aynen tetabuk ediyorsa o dereceye ve etmiyorsa halen almakta olduğu ücretle buna en yakın alt dereceye dahil sayılır.

İnhisarlar umum müdürlüğü kadrosuna dahil olup ta bu kanunun neşri tarihinde müstahdem olanlar hâlen almakte oldukları ücretleri muhafaz ederler.

B — (A) bendi mucibince geceleri tesbit edileceklerin dahil olacakları dereceler tutarı ile almakta oldukları aylıklar arasındaki fark, memurun ayhığından her ay 25 de biri indirilmek suretile 25 ayda izale edilir. Ancak, memurların talebi üzerine bu farkın daha evvel de izalesi caizdir. Bu farkın izalesine göre bu gibilere, muvakkat tazminat verilmez.»

Ecnebi ve ekalliyet mekteplerindeki muallimler

Bu madde üzerinde ilk söz alan Bitlis mebusu Süreyya Öğeveren tayin ve murakabeleri devlete ait müesseselerde çalışan ve meselâ, ecnebi ve ekalliyet mekteplerinde türkçe, tarih, coğrafya okutan muallimlerin ücretlerinin de bu kanunda yeri olmasını istedi ve bunun için bir takrir verdi.

Kanunun memurlar üzerindeki akisleri

Kütahya mebusu Recep Peker:

— Şimdiye kadar uzun şikâyet, hatta ıztırap mevzuu olan meselelerin hepsini topyekûn yeni bir şekle irca edecek olan madde şimdi müzakere ettiğimiz maddedir.

— Recep Peker bu maddenin arzettiği psikolojik hususiyetlerin vakıfane bir tahlilini yaptıktan sonra bu kanunun memurlar üzerindeki akislerini kaydetti. Bu akislerin menfi tarafları olduğuna da işaret ederek dedi ki.

— Ben, mebusluktan daha şerefli olan bir Türk vatandaşı sıfatile, bu kanunun böyle çıkışından dolayı sevinenler arasındayım. İşin nazarî ve rejime dokunur taraf ve şeklini arzedeceğim. Bizim rejimimiz malûmdur. Derin ve hakikî mânasında biz, bir halkçı rejim tatbik ediyoruz.

Rejim bakımından bilhassa bu kanun, bunda sonra fayda verecek olan ve bundan sonrayı tashih eden maddelerile tabiî iyi bir şeydir. Benim başlıca itiraz ettiğim noktalardan biri, ücretlilerin tekaütlükleridir. Mütekait ve ücretli bir vatandaş nevima iki şahsiyet oluyor. Mütekait meslek hayatında tabi olduğu kanuna göre bir takım terfiler almış, tekaüt olmuş. Yeniden gelmiş; ücretli olarak bir vazifeye alınmış. Bu vazifeyi alırken, ikinci bir şahıs olarak işe başlıyor. Bu, mütekaitler lehine, fakat Devlet aleyhine büyük ve ağır bir fark teşkil ediyor. (Doğru sesleri)

Recep Peker, maddenin diğer fıkralarını tahlil ettikten sonra, İnhisarlar için, maddeye istisna tezammün eden bir fıkra ilâve edildiğine nazarı dikkati celbetti ve üç takrir verdi.

Müstakil grupun teklifi

Müstakil grup âzasında B. Fuad Sirmen:

— Bir noktanın da nazarı itibara alınmasını rica ediyoruz. Bu nokta şudur: Eğer ücret alanların eline geçen para miktarında bugünkü geçim vaziyeti itibarile yükseklik yoksa, onlardan ayrıca bir tenzilât yaparak kendilerini sıkıntılı bir vaziyete düşürmeği doğru bulmuyoruz. Bu itibarla ücret almakta olanların aldıkları ücret miktarı 210 lirayı geçmiyorsa, bunlardan tenzilât yapılmasına taraftar değiliz.

B. Fuad Sirmen bir takrir verdi.

B. Recep Peker tekrar söz aldı. B. Fuad Sirmenin noktai nazarına iştirak etmediğini söyliyerek dedi ki:

— Milletin bu vaziyetten duyduğu ağır bir sıkıntı var. Biz millet vekillerinin tedavi edeceğimiz bu büyük sıkıntıdır. Fuad Sirmen arkadaşımın teklifleri bu kanunun tedvinine esas olan ana fikirlere muarızdır.

Askerlikte geçen müddet

Çanakkale mebusu B. Ziya Gevher Etili, Umum ve İstiklâl harplerine iştirak ederek yüksek tahsillerini ikmal etmemiş olan memurların vaziyetinden bahsetti ve bunların orduda geçen hizmetlerinin tanınmasını istedi.

B. Ziya Gevher Etili, sözlerini genişleterek, askerlikte geçen hayatın âmme hizmetinden sayılmasını ve terfide hesaba katılmasını istedi.

Bundan sonra reis, 20 dakika müddetle celseyi tatil etti. İkinci celse açılınca, söz alan Kocaeli mebusu İbrahim Dıblan, Beden terbiyesi umum müdürlüğünün bu madde şümulüne girip girmiyeceğini sordu.

Refik Şevket İnce, maddenin çok ağdalı bir lisanla yazıldığını söyledi. Bazı ibare tashihleri yapılmasını istedi. Ziya Gevher Etilinin noktai nazarına iştirak ettiğini beyan ederek, Recep Pekerin bir fikrine iştirak etmediğini söyledi ve dedi ki:

— Bu, Barem kanununun çıkması dolayısile vekâlette veya müessesatta vukubulan muhacereti menetmek için kanuna bir hüküm konulmasıdır. Hususî bir tesire kapılarak yapılmış haksızlıklar varsa bunlar ferden ferda teshih edilmelidir.

Samsun mebusu general Ahmed Yazgan:

— Haksızlık varsa bozalım.

Refik İnce sözüne devamla:

— Eğer hakikaten böyle haksızlıklar olmuş ise bunların her zaman aranılabileceğini, bu hususta istihzaha kadar gidilebileceğini ve alâkadarların muhakeme altına bile alınacağını söyledi.

Hakkı Kılıç, müstahak olmadığı halde Baremin yüksek derecesinden maaş alanlar hakkında yapılacak tasfiyenin ilk kalemde yapılmasını istedi.

Denizli mebusu B. Mazhar Müfid Kansu yalnız yüksek dereceye yükseltilenlerin değil, yükseltenlerin de ceza görmesinin yerinde olacağını söyledi.

Malatya mebusu B. Emrullah Barkın, Ziya Gevherin noktai nazarını müdafaa ederek dedi ki:

— Mensubini ile müftehir bulunduğum müstakil grupun fikri kabul olunmadığı takdirde hiç olmazsa Ziya Gevher arkadaşımın mütaleasının kabul edilmesini rica ediyorum.

Recep Peker tekrar söz aldı. Yapılmış bütün isabetli ve isabetsiz işlerden tek mesul makam varsa o da Büyük Millet Meclisinin olması lâzımgeleceğini söyledi.

Recep Pekerden sonra, Fuad Sirmen, Galip Pekel, Ziya Gevher Etili tekrar söz aldılar. Ziya Gevher Etili, inhisarlar gibi memurlarının Barem kanunu hükümlerinden neden istisna edildiğini sordu.

Fuad Sirmen ile Recep Peker arasında münakaşa

Recep Pekerle müstakil grup idare heyeti azasından Fuad Sirmen arasında münakaşa oldu. Fuad Sirmen grupun noktai nazarını izah ederek dedi ki:

— Recep Peker arkadaşımız bendenizin mütaleatıma karşı bazı hususatı mevzuubahs ettiler. Yeni teşekkül etmiş olan müstakil grupun muvaffakiyetini ilk günlerde haleldar etmemek için, tenkitlerimi hafif yaptım. dediler.

B. Fuad Sirmen, tenkidin hafif veya kuvvetli olmasının olsa olsa söyleyiş farkından ibaret olacağını ilâve ettikten sonra takriri hakkında izahat verdi.

Recep Peker, Fuad Sirmene cevab verdi.

İnhisarlar memurları

Bundan sonra Tunçeli mebusu B. Mithat Yenel söz aldı. Müzakere edilen muvakkat madde içinde inhisarlara taalluk eden fıkranın taptığı tesirleri kaydetti ve bunun yerinde olmadığını söydi. İnhisarlar memurlarının iki defa tensika tabi tutulduğunu, eğer bu kanunla tensike tekrar tabi tutulursa bu idarenin yürümesine tesir edeceğini uzun uzadıya anlattı.

Müteakiben İnhisarlar Vekili B. Raif Karadeniz söz alarak dedi ki:

— Bu kanunun zaten ismi teadüldür. Müvazeneyi temin eden bir kanundur. Niçin inhisar memurları bu hükümden istisna ediliyor? Bundan evvel istisna ettiğimiz bir çok daire memurları vardır. Meselâ, devlet demiryollarını kâmilen istisna ettik. Ziraat enstitülerini, üniversiteyi, filârmonik orkestrayı, rasadhaneyi ve daha bir çok müesseseleri istisna ettik. Bunların hepsinin sebebleri ne ise inhisarlarda çalışan vatandaşların istisna edilmelerinin sebebi de aynidir. Hattâ bir az fazladır. Müsaade ediniz size bir cedvel okuyayım.

B. Raif Karadeniz inhisarlar memurlarının mikdarını ve derecelerini gösteren bir cedvel okuduktan sonra dedi ki:

— İnhisarlar idaresinde çalışan 3400 vatandaş bu maaşları alabilmek için 931 de bir defa 932 de bir defa ve 933 de de bir defa tasfiyeye tabi tutulmuşlardır. Memurlar mütemadiyen tasfiye edildikçe onlarda ne çalışma zevki ve ne de çalışma şevki kalır.

B. Raif Karadeniz sözlerini inhisar memurlarının bu kanun hükümleri haricinde bırakılmasını temenni ederek bitirdi.

Takrirler

Bundan sonra bütçe encümeni reis vekili B. Faik Baysal kürsüye gelerek hatiplere cevap verdi. Ve takrirler reye kondu.

Bu takrirlerden birincisi şöyle idi:

«Bu kanunun neşri tarihinde hizmet müddetleri 3 seneye kadar olanların iki yukarı dereceye getirilmeleri hakkındaki hükmün tayyile bunun yerine (kanunun neşri tarihinde hizmet müddetleri üç seneden fazla olanların bir yukarı dereceye getirilmeleri) fıkrasının ilâvesini teklif ederim. Recep Peker.»

Takrir reye konuldu ve kabul edildi. İkinci takrir de şudur:

«Ücretlerin yeni derecelerinin tesbiti için yapılacak hesaplarda esas tutulacak vaziyetin son aylarda alınmış haksız dereceleri karşılayacak bir fıkranın ilâve edilmesini teklif ederim.»

Recep Pekerin bu takriri de kabul edildi. Üçüncü takrir de yine Recep Pekerin idi ve şöyle idi:

Muş mebusu Hakkı Kılıçoğlunun, ücretlerin tesbitine esas olan müddetlerin hesabında bu ücretlerden mütekaid olanların vaziyetlerinin düzeltilmesi için encümene havalesini teklif ederim.»

Muş mebusu Hakkı Kılıçoğlunun, yıllarca devam etmiş olan haksızlığın sürüp gitmemesi için, maaş fazlalarının her ay muayyen bir miktar indirilmek suretile değil, defaten kesilerek, adaletin yerine getirilmesi şeklinde olan takriri ile Müstakil grup âzasından Rize mebusu Fuad Sirmenin, ücretleri 210 liraya kadar olanların aylıklarından tenzilât yapılmaması hakkındaki takrirleri reye konuldu. Fakat kabul edilmedi.

Bitlis mebusu Süreyya Örgeevrenin ekalliyet mekteplerinde çalışan muallimlerin ücretlerinin de bu kanunla tesbit edilmesini temin için kanuna (Hizmete tayin ve mürakabeleri devlete ait bulunan) kaydinin ilâvesi hakkındaki takriri ile (Umumî harpte veya Millî mücadelede yüksek tahsil yaparken silâh altına alınan ve subay rütbesini alanların dereceleri yüksek tahsil erbabı gibi yapılır) şeklindeki takrirleri de kabul edildi.

Kocaeli mebusu İbrahim Dıblan'ın Beden terbiyesi umum müdürlüğü kadrosuna dahil olan memurların bu kanun hükümlerinden müstesna tutulmaları hakkındaki takriri reye konuldu ve kabul olunmadı.

Kabul olunan takrirlerin Bütçe encümenine tevdii kararlaştırıldı ve vakit geçmiş olduğu için cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere içtimaa nihayet verildi.

Çinde para müşkülâtı

Hongkong 21 (A.A.) — Çinde para müşkülâtı baş göstermiştir. Bu zorluk, o kadar büyüktür ki, Çin ve yabancı mahfillerinde Japonların Suvateuya asker çıkarmış olmaları dahi ikinci plânda kalmaktadır.

İyi malûmat alan mahfillerden öğrenildiğine göre, Çin bankaları yarın «Gemi bayramı» olan iki tatil gününden sonra moratoryom ilân edeceklerdir.

Bu bayramı müteakip alacaklılarla verecekliler arasında hesap tesviyesi mutaddır. Bu moratoryomun sebebi Çinlilerin bankalardaki mevduatını geri çekmeleridir. Bu para, çekmeleri Çin millî parasını ciddî surette tehlikeye düşürmektedir.

Karabigada yağmurun verdiği zarar

Çukurova (Akşam) — Biga kazasının Karabiğa nahiyesine yağan son yağmurlardan 5,000 dekar ekili araziden 2900 dekarlık kısmı su altında kalmış ve bu yüzden 24,000 liraya yakın bir zarar kaydedilmiştir.

Sular altında kalarak göçen çiflik binası enkazı arasında bir kadın boğulup ölmüş ve dört kişi de kayıklarla kurtarılmıştır.

Bundan başka 40 ı fennî, 80 i kara kovan olmak üzere 120 arı kovanı arıları ve kümeslerile zıyaa uğramıştır.

Taşra gazete bayilerinin nazarı dikkatine

Bazı taşra bayilerinden aldığımız mektuplardan «AKŞAM» ı mutlaka şu veya bu mutavassıtlardan tedarik etmek hususunda kendilerini mecbur addettikleri anlaşılmaktadır.

Bu zehab hakikate uygun değildir. Binaenaleyh taşra bayilerinden arzu edenler her zaman «AKŞAM» idarehanesine müracaatla doğrudan doğruya muameleye girişebilirler. Bu hususta «AKŞAM» idaresine mektup yazarak bayi şartlarını öğrenebilirler.

Dr. FETHİ
LABORATUVARI
Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu
Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve* (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ) *yapılır.
Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı Tel. 40534

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Dalga uzunluğu
1648 m. 182 Kc/s. 120 Kw.
Türkiye Radyosu
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kc/s. 20 Kw.
Ankara Radyosu
T.A.P. 31,70 m. 9465 Kc/s. 20 Kw.

ANKARA RADYOSU
TÜRKİYE SAATİLE
Perşembe 22/6/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği: 1 - Selim bey - Hicaz peşrevi, 2 - Şevki bey - Hicaz şarkı - Demem cana beni yadet, 3 - Refik Fersan - Hicaz şarkı - Ey benim gonca gülüm, 4 - Bedriye - Hicaz şarkı - Mümteziç aşkınla, 5 - Ud taksimi, 6 - Muhayyer şarkı - Niçin mahzun bakarsın, 7 - Muhayyer saz semaisi, 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14: Müzik (Karışık program - Pl.).

19: Program, 19,05: Müzik (İncesaz faslı), 20: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15: Neşeli plâklar - R., 20,20: Türk müziği: 1 - Suzinâk peşrevi, 2 - Rahmi bey - Suzinâk şarkı - Bir sihri tarap, 3 - Udi Cemil - Hicazkâr şarkı - Lâyık mı sana, 4 - Udi Zeki - Uşşak şarkı - Bir gün geleceksin diye, 5 - Lem'i - Hüseyni şarkı - O güzel gözlerle, 6 - Hüseyni şarkı - Kimin mecburu hüsnü ânısın, 7 - Lem'i - Karcığar şarkı - Çeşmanı o mehveşin elâdır, 8 - Rakım - Kürdili şarkı - Demedim hiç ona kimsin, 9 - Osman Nihad - Kürdili şarkı - Kaç yıl yüreğim, 10 - Halk türküsü - Ekin ektim çöllere, 21: Konuşma (Ziraat saati), 21,15: Müzik (Senfonik plâklar), 21,45: Konuşma, 22: Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 - Mendelssohn - Venedik gondol şarkısı - İlkbahar şarkısı, 2 - Micheli - Gece puseleri, 3 - Puccini - Toska operasından potpuri, 4 - Luigini - Mısır baleti, 5 - Emil Waldteufel - İki kere vals, 6 - Drusselmans - Felemenk süiti No. 3 (Karlı manzara), 23: Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 23,20: Müzik (Cazband - Pl.), 23,55 - 24: Yarınki program.

Avrupa istasyonları
Saat 20 de

Berlin 20,15 salon muzikası — Kolonya 20,10 - 22 orkestra — Königsberg 20 Kuşlar konseri — Leipzig 20 hafif muzika — Melnik 20,10 marşlar — Brünn 20,20 orkestra — Athlone 20,05 orkestra — Beromünster 20,40 orkestra — Peşte 20,25 Macar şarkıları — Bükreş 20,25 konser — Stokholm 20,30 konser — Toulouse 20,15 hafif muzika.

Saat 21 de

Breslav 21,15 orkestra Danzig 21,15 hafif muzika — Frankfurt 21,15 karışık muzika — Königsberg 21,15 Nicolai'nin «Vindsorun Şen Dulları» operası — Münih 21,15 Huberger'in «Opera Balosu» opereti — Viyana ve Stuttgart 21,15 eğlenceli muzika — Bari 21,15 Yunanca neşriyat — Peşte 21,55 salon muzikası — Bükreş 21 senfon. konser — Florans 21,45 hafif muzika ve dans — Lille 21,15 - 23,30 karışık muzika — M. Ceneri 21,45 mandolin — Toulouse 21,55 konser.

Saat 22 de

Hamburg 22 salon muzikası — Kolonya 22,10 operet havaları — Leipzig 22,35 salon muzikası — Melnik 22 hafif muzika — Florans 22,30 senfon. konser — Hilversum II 22,30 senfon. konser — Limoges 22,30 - 23,30 karışık muzika — Nis 22,30 - 23,30 hafif muzika — Reval 22 orkestra — Roma 22 Cilea'nın «Gloria» operası — Stokholm 22 hafif muzika.

Saat 23 de

Berlin, Breslav, Danzig, Frankfurt, Hamburg, Königsberg, Leipzig, Stuttgart ve Viyana 23,30 - 1 hafif muzika — Kolonya 23,40 orkestra — Münih 23,30 - 1 orkestra — Peşte 23 çingene çalgısı — Bükreş 23,15 Rumen muzikası — Hilversum II 23,50 dans — Laibach 23,15 konser — Milâno 23,30 salon muzikası — Sottens 23 konser.

Saat 24 den sonra

Prag 24 Çek muzikası — Peşte 24 dans — Florans 24 dans — Londra 24,10 dans — Breslav, Kolonya, Stuttgart ve Viyana 1 - 4 dans ve hafif muzika.

BULMACAMIZ

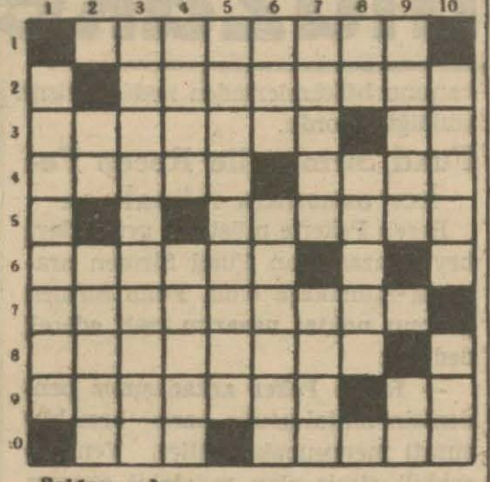

Soldan sağa:
1 — Komutan.
2 — Yaradılışta.
3 — Asıl vatan - Tersi çok değil.
4 — Büyük ev - Hamız.
5 — Aile ismi.
6 — Hastalıktan kalkma.
7 — Kurtulan.
8 — Başına «K» gelirse siyah çehre olur.
9 — Serbes söyleyiş - Kırmızı.
10 — Sonuna «E» gelirse hediye olur - Kundura altına çakılan demir.

Yukardan aşağı:
1 — Kabahatler.
2 — Tersi bir adettir - Mesrur.
3 — Hicap etme vaziyeti.
4 — Tahammür ettirilecek şeylere konur - Et satar.
5 — Saçmasapan.
6 — Peynirin yarıdan aşağısı - Sakin olan.
7 — Kastamonuda bir kaza - Cübbe.
8 — Beygir - Hüner.
9 — Tersi sıraya getiren demektir - Tok değil.
10 — Söyliyen - Bir göz rengi.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:

1 — Sivrisinek, 2 — Eye, Teneke, 3 — Yirmisekiz, 4 — Ale, Kedi, 5 — Hisler, Seb, 6 — Akial, İkna, 7 — Tey, İmlâ, 8 — Derma, Dec, 9 — Tecim, Sızı, 10 — Ani, İrin.

Yukardan aşağı:

1 — Seyahat, Ta, 2 — İyilikeden, 3 — Veresiyeci, 4 — La, Ri, 5 — İtişelimmi, 6 — Ses, Ma, 7 — İnek, İl, Si, 8 — Nekeskadın, 9 — Ekiden, Ez, 10 — Kezibancık.

Akba müesseseleri

Ankarada her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul, abone kaydedilir. Undervodd yazı ve hesab makinelerinin Ankara acentesi, Parker dolma kalemlerinin Ankarada satış yeridir. Telefon: 3377.

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız. Tel: 43924

İstanbul asliye üçüncü hukuk mahkemesinden:

Hikmet tarafından Fatihde Aşıkpaşa mahallesinde Kıvrım sokak 6 No. da mukim Fatma Samia aleyhine mahkemenin 939/608 numaralı dosyasile açılan tescili talâk davasında: Müddealeyhin hali hazır ikametgâhı meçhul olduğu taayyün etmiş ve arzuhal sureti ilânen kendisine tebliğ edilmiş ve müddeti geçtiği halde cevap vermediğinden tahkikat günü 18/7/939 salı saat 10 olarak tayin edilmiş olduğundan mezbure Fatma Samia'nın mezkûr gün ve saatte mahkemede bulunması veya bir vekil göndermesi lüzumu ilân olunur. M. 2079

İstanbul belediyesi ilânları

Kat'i teminat	Tahmin bedeli	
149,23	994,88	Şile - Ağva yolu üzerinde Göksu köprüsü şose inşaati,
145,43	969,56	Caddebostan iskelesi Plâj yolu kenar kaldırımları yaptırılması,
92,07	613,80	Caddebostan iskelesi Plâj yolu katranlanması,
144,05	960,32	Topkapı - Küçükçekmece asfalt yolunun Bozuk kısımları tamiratı.

Yukarıda tahmin bedelleri ve kat'i teminat miktarları yazılı yolların inşa ve tamirleri pazarlıkla eksiltmeye konmuştur. İhale 26/6/939 Pazartesi günü saat 14 te Daimî encümende yapılacaktır. Şartnameleri Zabıt ve Muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin muhammen bedelin yüzde 15 nisbetinde kat'i teminat makbuz veya mektubu ve Nafia müdürlüğünden buna benzer en az 500 liralık iş yaptıklarına dair alacakları ehliyet vesikaları ile ihale günü muayyen saatte Daimî encümende bulunmaları. (4466)

İzmir Belediyesinden:

1939 İzmir Enternasyonal Fuarı tezyinatı işlerinde çalışmak üzere muktedir ressam ve heykeltraşlara ihtiyacımız vardır. Arzu eden sanatkârların 10 Temmuz 939 gününe kadar ellerinde mevcud ehliyet ve iktidarlarını tevsik edecek vesikalarla İzmir Belediye Riyasetine müracaatları rica olunur. (4492)

Yüksek Mühendis, Y. Mimar, Ressam Aranıyor:
Toprak Mahsulleri Ofisinden:

Merkezde Teknik Büroda çalışmak üzere Betonarme hesabatında ve her türlü proje işlerinde tecrübeli 2 inşaat mühendisile bir mimar, bir ressam, kadrosundaki ücretlerle alınacaktır.

İsteklilerin bilumum vesikalarile Toprak mahsulleri ofisine ya şahsen veyahud yazı ile 25/6/939 tarihine kadar müracaat etmeleri ilân olunur.

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR tarifesinde tenzilât

Damga kanununda yapılan son tadilât üzerine Küçük İlânlar tarifemizde o nisbette tenzilât yapılmıştır. Yeni tarife için ilân memurluğuna müracaat edilmelidir. Telefon: 20681.

1 — İŞ ARIYANLAR

İŞ ARIYOR — Okur yazar, askerlikle alâkası yok. Çalışkan, kanaatkâr, her işi başarabilir. Taşraya da gider. İstenen kefaleti verebilir. Müessese, ticarethane buna mümasil yerlerde tahsildarlık, kapıcılık, odacılık, işini başlı başına deruhte eder bir Türk genci iş arıyor. Akşam gazetesinde gece bekçisi Asım vasıtasile İbrahim diye sorunuz. Tel. 20681 — 9

İŞ ARIYORUM — Eski ve yeni yazı bilirim. Yazıcı, odacı, veya kapıcılık arıyorum. Taşraya da giderim. Akşam'da M. K. rümuzuna mektupla müracaatları. —

MÜREBBİYE İŞ ARIYOR — Parisli bir Fransız bayan, üç ve üç yaşından büyük çocuklara mürebbiyelik yapmak üzere iş arıyor. Beyoğlu Hamalbaşı Tutkalcı sokak 11 numarada bayan Öjeniye müracaat. — 1

GENÇ BİR BAYAN İŞ ARIYOR — Daktilo, eski ve yeni yazıları bilir. Müsaid şeraitle çalışmak istiyor. Akşam'da (A. 12) rümuzuna mektupla müracaat. — 1

ORTA OKUL MEZUNU — Muhasip daktilo ve Fransızcaya vakıf ve öğretmen vekilliği yapmış tecrübeli bir bayan iş arıyor. R. B. rümuzuna, Akşam gazetesine mektup gönderilmesi.

YÜKSEK TERBİYE GÖRMÜŞ — Ve iyi İngilizce bilen bir bayan iyi bir aile içinde çocukların terbiyesile ve derslerile meşgul olmak istiyor. Akşam'da «A. D.» rümuzuna mektupla müracaatları. — 1

İŞ ARIYOR — Okur, yazar, hesap işlerinden anlar, Fransızca bilen bir bay yazıhanelerde, acantelerde iş arıyor. «Akşam'da» K. A. rümuzuna mektupla müracaat.

DOKUMA JAKARLARI MÜTEHASSISI — Motörlü ve motörsüz dokuma jakarlarının her bir hususuna bihakkın vakıf ve mükemmel desen yapar, bir mütehassıs yarım günlük bir iş arıyor. Beyoğlu Kalyoncukulluk Topçekenler sokak No. 4 M. H. adresine tahriren bildirilmeli.

HAVA OKULU MEZUNUYUM — Muhasebe, muhaberat, daktilo, eski ve yeni yazılara vakıfım. Bonservislerim vardır. Ticarethane, hususi müessese veya acentelerde müsaid şeraitle iş arıyorum. Akşam'da E. Ş. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

BİR TÜRK GENCİ İŞ ARIYOR — Orta tahsilim var, bir çok seneler matbaa komisyoncusu ve hurufatçısı yanında çalıştım, ayrıca bakkaliye ve tuhafiye işlerinden anlarım, elimde bonservisim vardır. Akşam'da «M. T.» rümuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BİR BAYAN ARANIYOR — Bir müessesenin para işlerinde çalışmak üzere bir bayana ihtiyaç var, yazı ile İstanbul (130) numaralı posta kutusuna müracaat. — 2

SABAHLARI BİR SAATLİK HİZMET — Mukabilinde iyi bir mevkide kullanışlı bir mesken verilecektir. Beşiktaş Servet Gişesi yanında Erib Apt. No. 1.

YÜKSEK MÜHENDİS — Veya fen mektebi talebelerinden İstanbula yakın kasabalarda harita işlerinde detay yapabilecek olanların şartlarını açık adreslerile Akşam'da (N. N.) rümuzuna mektupla müracaatları. — 1

HARİTA TERSİMİ İŞLERİNDE — Çalışmak üzere güzel elişi ve ya istidadı olan bayan ve ya bay arıyorum. İstanbulda ve taşrada çalışacaklarına nazaran şartlarını açık adreslerile Akşam'da (N. N.) rümuzuna mektupla müracaatları. — 1

DAKTİLO — Çok kuvvetli daktilo aranıyor. Postahane - Adliye karşısında Vlora Han odabaşısından sorulmalıdır. — 1

ÇIRAK ARANIYOR — Namuslu ve çalışkan bir çırak aranıyor. İsteklilerin Beyoğlu İstiklâl caddesi 288/1 No. ya saat 10 - 12 de müracaatları. — 2

AMBAR MEMURU ARANIYOR — Kefalet verenler tercih olunur. Saat 18 den sonra Galata Billûr sokak Güneş han mühendis Asım Yolaç'a müracaat. — 3

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK KOTRA ARANIYOR — 7 - 8 metre boyunda motörlü veya motörsüz bir kotra isteniyor. Satmak istiyenler Eminönü İzzet bey hanında doktor bay Mehmed Aliye müracaatları. — 2

SATILIK OTOMOBİL — Spor Stüd Beyker markalı otomobil satılıktır. Görmek için Lâleli garajına, pazarlık için Fındıklı Tramvay caddesi 95 numara Güven mahrukat deposuna müracaat. — 2

SATILIK PİYANO — Graus Stüttgart markalı çapraz telli bir Alman piyanosu satılıktır. Taksim Tarlabaşı Yağhane sokok 50 numara. — 3

SATILIK OTOMOBİL — Dört kişilik açık Fiat marka bir otomobil satılıktır. Adres: Çemberlitaş Arnavut hanı odabaşısı Muttalibe müracaat. — 1

ACELE SATILIK MÜCELLİDHANE ATELYESİNİN MAKİNELERİ — Karl Krause Leipzig markalı beş aded makine hurufatları ile satılacaktır. Gedikpaşa Azakzadeler birinci apartıman 7 numaraya müracaat.

SATILIK MÜKEMMEL SANDAL — (5,85) metre boyunda (1,35) metre eninde iki çifte kürek döşemesi yelkeni demiri ve sair teferrüatile yeni bir sandal acele satılıktır. Kadıköy Kuşdili caddesi polis karakolu karşısında bay Cevdetin bakkal dükkânına müracaat. — 3

ACELE SATILIK SANDAL — Yeni ve temiz çok güzel bir bot yelkeni tentesi minderlerile beraber 45 liraya acele satılıktır. Kızıltoprak Rüşdiye sokak 23 bayan Arus.

SATILIK OTOMOBİL — Reno marka beş kişilik kapalı 35 model az sarfiyatlı saat 12 de 21817 telefon. — 1

KELEPİR AVRUPA BASKÜLLERİ — İkisi beş yüz ve biri bin kilo tartan bu sene damgalanmış üç müstamel kelepir baskül satılıktır. Çarşı Kuyumcular 69 - 71 Hasan Beş-er. T. 22091. — 5

SATILIK OTOMOBİL RADYOSU — Saray sineması büfecisine müracaat. — 2

ACELE SATILIK — Mende markalı salon radyosu gramofonlu. Adres: Fatih Çarşamba Darüşşafaka caddesi Muharrir sokak No. 3. — 1

4 — KİRALIK - SATILIK

ACELE SATILIK KÖŞK VE ERAZİ — Kartalda Rahmanlar mevkiinde fevkalâde manzaralı, üç yüzden fazla mahsul veren zeytin ve ayrıca bir çok meyvalı, meyvasız ağacı; tatlı suyu hiç eksilmiyen dört kuyuyu muhtevi, etrafı çamlarla muhat kâgir Ebulhüda köşkü ile geniş arazisi satılıktır. İçindekilere müracaat. — 4

KİRALIK DAİRE — Cağaloğlu Hoca Rüstem Mektep sokağında 21 numaralı 6 oda, bir mutfak, hamam ve salonu havi nezaret ve güneşi bol, havagazı, elektrik ve terkosu havi daire kiralıktır. İçindeki kapıcıya müracaat. — 4

DENİZ KENARINDA YAZLIK BİR EV ARANIYOR — Modadan Suadiyeye kadar sahilde deniz kenarında bir yazlık ev aranmaktadır. Telefon 22615 numaraya müracaat. — 2

DEVREN KİRALIK UFAK APARTIMAN — Talimhanede kalorifer, sıcak su ve kapıcı dahil iki oda bir salon 33 liradır. Üçüncü kattır. Bu dairede mevcud radyogramofon, Firigider, salon ve yatak odası takımlarile mükemmel möblesi de kısmen veya tamamen satılıktır. Eşyasını almıya talip olanlara tercihan kira devredilir. Galata posta kutusu 1150 ye mektupla müracaat. — 3

SATILIK KÖŞK — Haydarpaşada İbrahimağa mahallesinde Koşuyolunda Koru ittisalinde 108 numaralı 17 dönüm bağ ve meyvalıklı 11 oda 2 daireli teferrüatı saireli köşk satılıktır. — 2

KİRALIK YAZIHANELER — Münferid odalar 4 - 5 - 12 odalı denize nazır yazıhaneler, üst katta tek salon haline kabili ifrağ mecmuu 300 metre murabbaında üç salon, bir kat üzerinde 37 oda, ayni koridora merbut 18 veya 23 oda, alt katta mağazalar. Galata Karamustafapaşa caddesi Veli Alemdar Han. Telefon: 35.182. — 11

KİRALIK MOBİLYELİ APARTIMAN — Taksimin güzel ve havadar bir yerinde, 3 odalı, iyi döşenmiş, konforlu, sıcak suyu havi bir apartıman yazlık kiraya verilecektir. Taksim Topçu caddesi Uygun apartımanı kapıcısı bay Receb'e müracaat. — 12

ACELE SATILIK ARSA — Anadoluhisarı iskele üstünde 11 metre eni 17 metre boyu nezareti her cihete fevkalâde içinde tatlı su 1500 liraya satılıktır. İskelede bakkal Aliye müracaat. — 1

3.500 LİRAYA ACELE SATILIK KÖŞK — Bakırköyünde Zuhuratbaba yolunda istasyona iki dakika mesafede denize ve her tarafa nezaretli, tatlı bol suyu, geniş arazisi ve iki katta altı oda ve müştemilâtı vardır. Müracaat: Bakırköyünde İstasyon cad. sebzeci Aliye. — 1

SATILIK EV ARANIYOR — Bebekten sahil boyu Beşiktaşa kadar ve Sultanahmedden Divanyolu Dizdariye Beyazıd, Koska, Lâleli ve Şehzadebaşından Fatihe kadar manzaralı ve bahçeli beş ilâ sekiz odalı satılık bir ev aranıyor. Son fiatlerile tafsilâtı havi tekliflerin yazı ile İstanbul 234 numaralı posta kutusuna yazılması.

ACELE DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Taşraya azimet dolayısile Beyazıdda Ordu caddesinde Yedikule ve Topkapı tramvay durağında 36 numaralı tütün, su ve attariyat üzerine olan dükkân devren satılıktır. Talipler içindekilere müracaat etmeleri. — 2

SATILIK ÇİFLİK — İstanbula 28 mil, deniz kenarı, meşhur Armutlu kaplıcaları yanında, büyük zeytinlik koru ve merayı havi meşhur Keçikaya çifliği satılıktır. Fazla tafsilât için Gümüşhacıköy Aktr Çakmana mektupla müracaat. — 1

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Maçkada her işe elverişli bir çerezci dükkânı malile berber satılıktır. Saat 12 de 21817 telefon. — 1

SATILIK — Fenerbahçede cephesi cadde, iki tarafı sokak, 5000 arşın genişliğinde etrafı duvarlı çam ve sair ağaçlarla süslü muhterik 79 No. lu köşk bahçesi satılıktır. Müracaat: Moda Cem sokak 15.

KİRALIK İKİ VEYA BİR MÖBLE ODA — Banyo, mükemmel konfor vardır. Bir aileye de verilebilir. Kalabalık olmamak şarttır. Her gün saat 12 de yahut 17 den sonra Pangaltı Osmanbey Nargileciyan eczanesi ittisalinde 63 numaraya müracaat

TOPKAPIDA — Yeni Eczane karşısında tütün, müskirat bulunan köşebaşındaki bakkal dükkânı hastalık dolayısile ehven fiatle devren satılıktır. İçindekine müracaat

EV SATIN ALMAK İSTİYORUM — Şişli, Osmanbey, Mcmonti, Maçka, Harbiye civarında ev satın almak istiyorum. Her gün saat 12 de Galatada Karaköypalasta altıncı katta İsmail Kemal Elbir'e müracaat. Telefon: 43661.

KİRALIK GAZİNO VE APARTIMAN — Boğaziçi Yeniköy İskele yanındaki gazino ve üzerindeki apartımanın tamiri yeni bittiğinden kiralıktır. Müracaat: No. 22049 telefona ve yahut Yeniköy, Köybaşı No. 34 haneye. — 3

5 — MÜTEFERRİK

DANS DERSLERİ — Hususi ve münferid dersler en iyi en çabuk ve akademik metodlarla yeni dansları öğretir. Prof. Hanımyan B. oğlu Parmakkapı Mis. sok. 13. — 2

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden mezun bir Alman profesör tarafından en seri ve asri metodla verilir. İngilizce ve Fransızcayı mükemmel konuşur. Ticari muhaberat ve bakaloryaya hazırlar. Ücret mutedildir. «Prof. H.» mektupla müracaat. — 7

İNGİLİZCE — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) İngiliz Oxford ünivers. mezun bir profesör ders veriyor. - Esaslı ve en seri usul - ücret mutedil. «İngil. Prof.» rümuzuna mektup gönderilmesi. — 13

İYİ BİR SERMAYEDAR — Kazançlı ve teminatlı işlere iştirak edebileceği gibi sermayedar olmayıp ta elinde sanayie ve ticarete aid her türlü kuvvetli esaslara aid işleri bulunanlarla teşriki mesaiye âmadedir. İşe aid tafsilâtlı tekliflerin sarih adresleri ve yazı ile İstanbul 234 numaralı posta kutusuna yazılması.

FRANSIZCA LİSAN VE RİYAZİYE DERSLERİ — İkmale kalan talebeler ve lisanı esaslı bir surette öğrenmek istiyenler uygun fiatle ders alabilirler. Evlere gidilir. Akşam'da İ. M. mektupla müracaat. — 2

LİSAN MÜTEHASSISI PROF. ANJEL — Fransızca dershanesi, Bahçekapı Tramvay yolunda Selâmet hanı. İhtisasımız: Mükâleme, tercüme, tahrir usulü, «Tetebbu» a yardım. Ücretler: Münferid dersler için defası 75 Kr. Müşterek dersler (2 - 3 talebe) defası 50 kuruştur. — 3

ALMANCA VE FRANSIZCA DERSLERİ — Almanyada tahsil görmüş bir Türk bayan Almanca ve Fransızca dersleri vermektedir. Arzu edenlerin Akşam gazetesinde C. E. rümuzuna mektupla müracaatları. — 3

YENİ DANS PALE GLAYT DANSLARI — Hususi ve münferid olarak pazardan maada her gün Beyoğlu Karlman karşısında Nuri Ziya sokak No. 3. Profesör Panosyan. — 11

İNGİLİZCE, FRANSIZCA DERSLER — Tecrübeli profesör tarafından, ikmale kalanları iyi hazırlar. Kadıköy, Hale sineması sokağı, No. 15, yahut Akşam'da Z. Z. adresine mektupla müracaat. — 5

FRANSIZCA DERSİ VEREN BİR BAYAN — İkmale kalan talebeleri uygun şeraitle hazırlar. Evlerine gider veya evinde ders verebilir. Akşam'da M. Z. mektupla müracaat. — 3

SATILIK İYİ BİR CİNS, BİR KURT KÖPEĞİ — İsteklilerin 40667 telefon numarasına müracaatları. Her zaman telefon edilebilir. — 3

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

X. B. — H. H. E. — N. N. — A. Z.

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

Fenni SÜNNETÇİ
Emin Fidan
Kabine: Beşiktaş Erip apartımanı, Tel: 44395 Ev, Suadiye Akkurt S. N. 17

Daima genç
Daima güzel

İngiliz Kanzuk eczanesi
müstahzaratından

Krem Balsamin KANZUK

ile

Eksir Balsamin KANZUK

isimli 2 şaheseri, bütün dünyanın en mükemmel güzellik müstahzarlarıdır. Öteden beri memleketimiz kibar âleminin takdirine mazhar olmuştur.

Krem Balsamin Kanzuk

Kadın güzelliğinin sihrini terkibinde saklıyan en ciddî ve şayanı itimad markadır. Genç ve ihtiyar bütün kadınlar için zarurî bir ihtiyaçtır. Cildin letafet ve taravetini arttırır. Yağlı, yağsız ve acıbadem cinsleri vardır.

Eksir Balsamin Kanzuk

Cildin daimî yumuşaklığını temin eder. Yüzdeki çil ve lekeleri alır. Sivilceleri tamamen izale eder. Traştan sonra cilde lâtif bir serinlik verir.

İngiliz KANZNK eszanesi
Beyoğlu İstanbul

Türkiye İş Bankası A. Ş. den

Kasımpaşada Bedrettin mahallesinde 6,8,10 numarada mukayyet büyük ve küçük taraflı un fabrikası, mükemmel ve işler bir halde, bütün âlât ve edevatı, bitişik iki deposile birlikte satılıktır.

1 — Bankamız fabrikayı en müsait ve haddi lâyıkında görülen teklif sahibi lehine ihale edecektir.

2 — Talipler müracaattan evvel fabrikayı iyice gezip görebilirler.

3 — Tekliflerin ilk ilân tarihi olan 1 Haziran 939 tarihinden itibaren beş hafta zarfında yapılması lâzımdır.

4 — İsteklilerin bu müddet zarfında Bankamıza müracaatları ilân olunur.

SEKSÜLİN
KUTUSU 200 KURUŞ.
BEŞİR KEMAL ECZANESİ
MAHMUT CEVAT
SİRKECİ - İSTANBUL

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy ŞİFA YURDU

İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.

Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususi fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad. 111 - 115. Telefon: 42221.

Samsun Belediye Reisliğinden:

1 — Eksiltmeye konulacak iş: Samsunda Çarşamba sosesi güzergâhında Merd ırmağı ile koşu yeri arasında yapılacak mezbaha inşaatı muhammen keşif bedeli 60467 lira 99 kuruş olup kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İş vahidi fiat üzerinden verilecektir.

3 — Bu işe ait şartname ve evrakı saire aşağıda yazılıdır.

A — Yapı eksiltme şartnamesi,
B — Mukavele projesi,
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi,
D — Nafia yapı işleri umumî ve fennî şartnamesi,
E — Fennî şartname,
F — Keşif ve silseli fiat cetveli,
G — Proje ve sair evrak.

C - ve D fıkrasındaki evraktan başka diğer evraklar taliplerine 302 kuruş mukabilinde Belediye heyeti fenniyesince verilir.

C ve D fıkrasındaki evrak Belediye Heyeti fenniyesince tedkik edilebilir.

4 — Muvakkat teminat miktarı 4273 lira 40 kuruştur.

5 — Eksiltme 20/7/939 tarihine müsadif Perşembe günü saat 15 te Samsun Belediyesinde müteşekkil Belediye encümeni tarafından yapılacaktır.

6 — Eksiltmeye iştirak edebilmek için Samsun Nafia müdürlüğünde müteşekkil komisyonu mahsusundan bu işi yapabileceğine dair vesika ibraz etmesi ve inşaatın devamı müddetince diplomalı bir mühendis veya mimar ve yahut fen memuru istihdamı ve Ticaret odasında kayıtlı olduğuna dair senei haliye vesika ibraz ve yapı eksiltme şartnamesinin 4 üncü maddesindeki vasıfları haiz olması şarttır.

7 — Teklif mektupları yukarıda yazılı gün ve saatten bir saat evvel Belediye encümen riyasetine makbuz mukabilinde verilecektir.

8 — Kapalı zarfların hizalarında teklif mektuplarının yazılışında ve bu zarfların tevdiinde ve posta ile gönderilmesinde taliplerin 2490 S. lı kanunun 32, 33, 34 üncü maddelerine ve bu hususiaki şartname hükümlerine harfiyen riayet eylemeleri lüzumu ilân olunur. (4430)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semti	Mahallesi	Sokak	No.	Cinsi
Kasımpaşa	Gazi Hasan paşa	Kayık iskelesi	2	Kulube
»	Bedrettin	» »	9	Dükkân
»	Camiikebir	» »	19	Bahçeli dük.
Ortaköy	Cavitağa	Neşet ağa	5	Ev
Beyoğlu	Kalyoncukulluğu	Akkiraz	16	Ap. 6 cı daire
Feriköy	Pangaltı	Fransız mezarlığı karşısı.	109	Dükkân

Yukarıda yazılı emlâk 31/5/940 günü sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konmuştur. İsteklilerin 23/6/939 günü saat 14 te müracaatları. (4228)

Vakıf paralar müdürlüğünden:

15/12/936 tarihinden önce idaremizden ödünç para almış olanlardan ipoteklerinin durumu talimatnamemiz hükümlerine göre müsait olduğu halde yalnız (500) liradan aşağı olmasından dolayı tecdid edilemiyen mukavelenamelerin, yüzde onu peşin ödenmek ve bir defaya mahsus olmak kayıt ve şartile yenilenmesine mezuniyet verilmiştir. Vakıflar umum müdürlüğünün yeniden aldığı tedbir ve kararlarla müşterilerimize göstermekte olduğu bu kolaylıklardan istifade edilmek ve bu bapta daha fazla malûmat ve izahat alınmak üzere alâkalıların derhal idaremiz İkraz şefliğine müracaat etmeleri ilân olunur. (4387)

Türkkuşu Istanbul ispekterliğinden:

1 — Geçen sene ve bu sene Türkkuşuna yazılan üyelere kamp için vesika verileceğinden 26 Haziran akşamına kadar (Taşradakilerin mektupla) müracaatları.

2 — İmtihanlarını bitirenler derhal sevkedilecektir. (4506)

Saraç el işi ve makine kalfası ile makine ile diker erkek ve kadın terzi aranıyor

1 — Tophanede 2. No. lı dikimevi için saraç el işi ve makine kalfası ve ayrıca makine ile elbise diker erkek ve kadın terzi alınacaktır.

2 — Yaş ve askerlik nazarı dikkate alınmıyacaktır.

3 — Ücret haftalık verilmek üzere taliplerin hüsnühal ve tifo aşı kâğıtlarile birlikte hemen dikimevi müdürlüğüne müracaatları. (5) (4009)

Nizip Belediye Reisliğinden:

Belediyemiz elektrik fabrikasına (100) lira ücretle Nafia Vekâletince musaddak ehliyetnameli bir elektrik fen memuruna ihtiyacımız vardır. Talip olanlar Gaziantebin Nizip kazası Belediyesine müracaat etmeleri ilân olunur. (4476)

Gayrimenkul satış ilânı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Bay Hasanın 18293 hesap No. sile Sandığımızdan aldığı (600 liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takip üzerine 3202 No. lı kanunun 46 ncı maddesinin matufu 40 ıncı maddesine göre satılması icab eden Kadıköyünde Osmanağa mahallesi Söğütlü Çeşme caddesinde eski 122 Mü. 122. 122, yeni 212/1, 214 numaralı dükkân ve bahçe ve müşterek kuyusu olan kâgir bir evin tamamı 1,5 ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılacaktır. Arttırmaya girmek istiyen (346) lira pey akçası verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle Belediye resimleri ve bedeli ve tellâliye rüsumu borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 24/6/939 tarihinden itibaren tedkik etmek istiyenlere Sandık Hukuk işleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu izahat ta şartnamede ve takip dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tedkik ederek satılığa çıkarılan gayri menkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 7/8/939 tarihine müsadif Pazartesi günü Cağaloğlunda kâin sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icab eden garimenkul mükellefiyetile sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 22/8/939 tarihine müsadif Salı günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 938/1235 dosya numarsile Sandığımız Hukuk işleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

*

Emniyet Sandığı, Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek istiyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin nısfını tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. (4489)

Satılık otomobil radyosu

Saray Sineması Büfecisine müraaat.

Haydarpaşa lisesi satınalma kurumundan:

Haydarpaşa lisesi pansiyonu için satın alınmak üzere azamî 1800 ton tüvenan maden kömürü 14/VI/939 tarihinden itibaren onbes gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 29/VI/939 perşembe günü saat 15 te Beyoğlu İstiklâl caddesi Karlman karşısında Liseler Alım satım komisyonu binası içinde toplanacak olan komisyonda yapılacaktır.

Tahmin bedeli beher tonu 11 lira 50 kuruş hesabile mecmuu (20700) ve ilk teminat 1553 liradır.

İstekliler şartnameyi her gün mesai saatleri içinde mektepte görebilirler. Eksiltmeye girmek istiyenlerin cari sene ticaret odası vesikası ilk teminat makbuz veya banka mektuplarile birlikte teklif mektuplarını eksiltme saatinden en son bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde komisyon başkanlığına vermeleri.

Zarfların kanunî şekilde kapatılmış olması ve posta ile gönderilecek teklif mektuplarının zamanında gelmiş olmaları lâzımdır. (4222)

Kapalı zarf usulile motorin alınacaktır.

İstanbul mıntıkası sıtma mücadele riyaseti arttırma ve eksiltme komisyonundan:

1 — Mıntıka ihtiyacı için (80) ton motorin alınacaktır.

2 — Eksiltme 29/6/939 perşembe günü saat (14) de Kadıköyünde Moda caddesindeki 91 No. lı sıtma mücadele riyaset binasındaki komisyonda yapılacaktır.

3 — Tahmin edilen fiat (5600) lira olup muvakkat teminat (420) liradır.

4 — Şartnameler her gün Kadıköyündeki mücadele riyaset kaleminde görülebildiği gibi bedelsizde alınabilir.

5 — Eksiltmeye girebilmek şartlarına sahip olan isteklilerin teklif mektuplarile muvakkat teminatlarını eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Kadıköyünde sıtma mücadele binasındaki komisyona vermiş olmaları şarttır. (4227)

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Üniversite merkez binası ön cephesinin 4564.53 lira keşifli badana ve tamir işi 29/6/1939 perşembe günü saat 15 te Rektörlükte açık eksiltmeye konulmuştur.

İsteklilerin, ihale günü 343 liralık muvakkat teminat ve ihaleden bir hafta evvel İstanbul bayındırlık direktörlüğünden alınmşı 3000 liralık bu gibi işler yaptığına dair bir vesika ve 939 senesi Ticaret odası kâğıdı ile gelemelri.

Şartname her gün rektörlükte görülür. (4225)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

1 — Alemdağında Taşdelen mevkiinde yeniden inşa olunacak ve keşifleri yekûnu «12704» lira «44» kuruş olan Müdür, Makinist, Revir ve müstahdeminin binaları inşaatı maa müştemilât toptan götürü olarak kapalı zarf usulile 17/6/939 tarihinden 3/7/939 tarihine kadar eksiltmeye konmuştur.

2 — Bu inşaata aid projeler, fennî ve hususî şartname ile eksiltme şartnamesi ve mukavele projesi parasız olarak İstanbulda Vakıflar baş mimarlığından alınabilir.

3 — Eksiltme 3/7/939 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 14 de Kadıköy Vakıflar Müdürlüğü binası dahilinde komisyonda yapılacaktır. Muvakkat teminat «952» lira «83» kuruştur.

4 — Bu eksiltmeye girecek olan mimar ve mühendisler Ticaret odası vesikası Nafia müdürlüğünden alınmış on bin liralık tek bir bina inşaatını yapmış ve muvaffak olmuş olduğunu bildiren yapı müteahhitliği vesikalarını göstermesi lâzımdır.

5 — Teklif mektupları 3/7/939 pazartesi günü saat 13 çe kadar Kadıköy Vakıflar müdürlüğü komisyon reisliğine makbuz mukabilinde verilmiş bulunacaktır.

6 — Kapalı zarflar ihzarında teklif mektubunun yazılışında ve bu zarfların tevdiinde, posta ile gönderilmesinde taliplerin «2090» sayılı kanunun 32, 33, 34 üncü maddelerine harfiyen riayet etmeleri lüzumu ilân olunur. (4295)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedellerile miktar ve vasıfları aşağıda yazılı iki grup malzeme ve eşya her grup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 30/6/939 cuma günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin her grup hizasında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — Muhtelif miktarlarda çiçekli ambalâj kâğıdı, şişe mantarı, lâstikli cam damlalık kaşe secca, Cat gutte müstatil ve yuvarlak mukavva kutu ve merhem kutusundan mürekkep yedi kalem eczahane levazımı muhammen bedeli 3953 lira ve muvakkat teminatı 296 lira 48 kuruştur.

2 — Muhtelif miktar ve eb'atta vagon camı, duble bina camı, duble süt beyaz cam ve duble kırmızı, yeşil ve turuncu cam muhammen bedeli 2849 lira 35 kuruş ve muvakkat teminatı 213 lira 71 kuruştur. (4219)

Yerli ve Yabancı Müstahzarlar Sahip ve Âmillerinin dikkat nazarlarına:

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletinden:

İspençiyarî ve tıbbî müstahzarlar kanunu, müstahzarların reklâmlarını tahdid etmiş olduğu halde bazı müstahzarlar için gelişi güzel reklâm yapıldığı görüldüğünden, tekmil müstahzar reklâmlarının yeniden tedkike tabi tutulması tensip kılınmıştır. Diş ve saç tuvaletinde kullanılan müstahzarlar müstesna olmak üzere diğer müstahzarlar için evvelce verilen müsaadelerin hükmü kalmadığından reklâm için yeniden müsaade alınması lâzımdır. müsaade aşağıdaki şartlar dahilinde verilecektir.

1 — Reçete ile satılmasına izin verilen tıbbî müstahzarların reklâmları yalnız tıbbî mecmualarla yapılacaktır.

2 — Reçeteli ve reçetesiz satılan müstahzar reklâmlarında müstahzarların kullanılması muvafık olan rahatsızlıklarla ruhsatname tarih ve numaralarından başka hususlar zikredilmiyecek ve resimli reklâmlar yapılmıyacaktır.

3 — Vekâletten müsaadesi alınmış nümuneler haricinde reklâm yapanlar hakkında 1262 numaralı kanun hükmüne göre takibat yapılacaktır.

4 — Müstahzarlar için radyo ve sinema vasıtasile reklâm yapılması yasaktır.

Bu şartlar dahilinde reklâm müsaadesi almak üzere müstahzar sahiplerinin usulü dairesinde Haziran nihayetine kadar Vekâlete müracaatları lâzımdır. (4045)

GRİPİN

DİKKAT

Gripin kutularının üzerine resimde gördüğünüz şekilde kabartma pullar ilâve edilmiştir.

Her yerde ısrarla pullu kutuları isteyiniz ve pulsuz kutuları şiddetle reddediniz

Bütün Ada çamlarının ve levanta çiçeklerinin sıhhî kokularını terkibinde saklayan

VENÜS ÇAM kolonyası

Ciğerleri zayıf ve sinirleri bozuk olanların kalbine ferahlık verir ve gönlünü açar. VENÜS ÇAM KOLONYASININ formülü bir sırdır. Taklitleri onun yerini tutmaz.

Umumî deposu: Nureddin Evliya zade, Alât, Ecza ve ıtriyat deposu, İstanbul

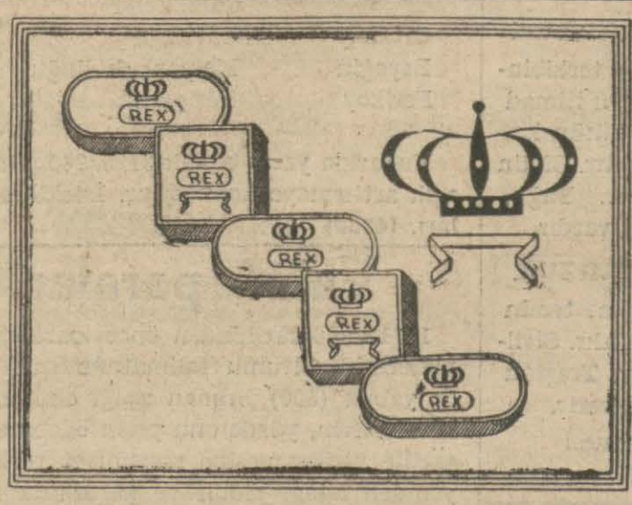

Dikkatle bakınız!

Unutmayınız!

YALNIZ

REX

Prezervrtifleri

Sizi memnun eder. Çünkü R E X sağlamdır ve gayet ince ipekli lâstikten yapılmıştır. Eczacınızdan isteyiniz.

"KODAK"

"BRAUNİ" JUNIOR 620

Hatta yeni başlayanlar bile çok net ve parlak resimler çekebilirler.

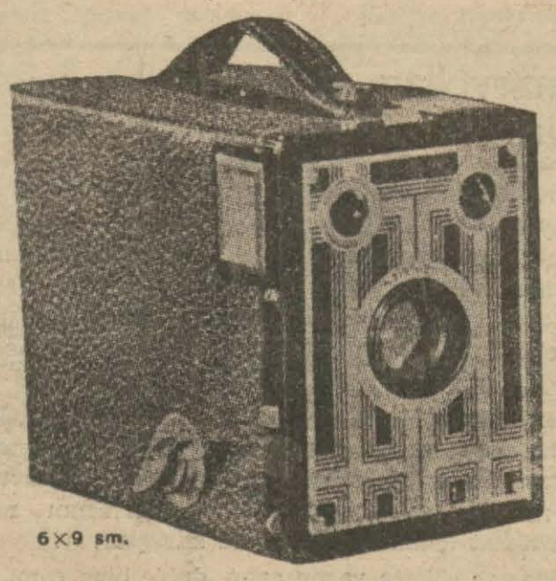

8 25 lira

"KODAK VERİKROM" filmi ile !! hiç bir poz zayi olmaz

8 pozdan daima 8 resim

MAKBUL BİR HEDİYE

Bütün KODAK satıcılarından arayınız ve ya şu adrese müracaat ediniz

KODAK Şirketi — Beyoğlu, İstanbul

KANZUK

NASIR İLÂCI

En muannid ve eski nasırları bile kökünden çıkarır. Elli senedenberi Avrupa ve Amerikada mazharı takdir olmuş bir ilâçtır. Kanzuk Nasır ilâcı her eczanede vardır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Adanada açılacak artezyen kuyusuna aid eksiltme ilânı

Dahiliye Vekâletinden:

Adanada tahtelzemin su araştırmaları için artezyen sondaj kuyusu açılması ve mezkûr kuyuya icabeden tulumbaların verilmesi işi 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

İşin keşif bedeli 29620 liradır. Muvakkat teminat 2221,50 liradır. İhale 28 haziran 1939 tarihine raslıyan cuma günü saat 11 de Adana belediyesinde toplanacak eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin buna muadli sondaj işi yaptıklarına dair Nafıa Vekâleti vesikasını teklif zarflarile beraber vermeleri lâzımdır. Şartnameler bilâbedel Ankarada Belediyeler imar heyeti fen şefliğinden ve Adana belediyesinden alınabilir.

Bu hususta fazla izahat almak isteyenlerin Belediyeler imar heyeti fen şefliğine ve Adana belediyesine müracaatları ve kapalı teklif zarflarının muayyen günde saat 10 a kadar Adana belediyesine verilmiş veya posta ile bu saate kadar gönderilmiş olması lâzımdır. Postada vaki olacak gecikmeler kabul edilmez. (2144) (3983)

Deniz Gedikli Erbaş Orta okul Müdürlüğünden:

1 — Bu yıl Denizgedikli erbaş orta okulununun her üç sınıfına da İstanbul ve diğer mahallerden talebe alınacaktır. İstidaya şunlar bağlanacaktır.

A — Fotoğraflı nüfus cüzdanı veya noterlikçe musaddak sureti. «Yaş düzeltenler veya tashih edilmiş nüfus cüzdanı kabul edilmez.»

B — Beş sınıflı ilk okul şahadetnamesi veya orta okul tasdiknamesi. «üzerlerinden bir sene geçmemiş olmak».

C — Üzerinden bir sene geçmemiş çiçek aşısı kâğıdı.

D — Gerek kendisinin ve gerekse ailesinin kötü ahlâk ve fena şöhret sahibi olmadıkları ve mahkûmiyetleri bulunmadıkları hakkında hüsnühal kâğıdı.

2 — 1inci sınıf için yaş 12 yi bitirmiş ve 16 yı bitirmemiş olmak.

3 — 2 nci ve 3 üncü sınıflara yukarıda göserilen yaşlardan birer farkla doğrudan doğruya sınıf geçmiş olarak tasdiknamesi bulunmak.

4 — Gedikli er olarak da ayrıca orta okul mezunları alınarak doğruca donanmaya gedikli erbaş yetiştirilmek üzere gönderilir.

5 — Kayıtlara 1 Haziran 939 dan 20 Temmuz 939 a kadar devam olunacağından müracaatların İstanbulda Kasımpşadaki Dz. Gedikli okulu müdürlüğüne ve diğer mhallerdeki müracaatların mensup oldukları askerlik şubelerine yapılması. (3793)

Kadıköy Vakıflar direktörlüğü ilânları

Bedeli L.	K.	M. Pey L.	K. akçesi	Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi
301	30	22	60	Üsküdar	Selâmıali	Trablus	15	Ahşap ev ve bahçenin tamamı
206	52	15	49	Kadıköy	Osmanağa	Araycıbaşı	32	Arsanın tamamı
1527	66	114	57	»	»	»	31	Arsanın tamamı
							31	
							1	
218	24	16	37	Boğaziçi	Kandilli	Bahçe aralığı	3	Evin tamamı

Yukarıda cinsi ve mevkileri yazılı gayri menkullerin mülkiyeti satılmak üzere müzayedeye çıkarılmıştır. Arttırmaları 26/6/939 Pazartesi günü saat 14 tedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne gelmeleri. (4144)

Sahibi: Necmeddin Sadak Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rado
Akşam Matbaası